

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Az állami agrárbank.

Irta: BALÁZS JÓZSEF.

Keszthely, 1911 augusztus 3-án.

A törvényhozás oly javaslatot emelt törvénytervezésre, mely hivatva lesz az ország gazdasági politikáját egészséges új irányba terelni, mely törvény magában hordja mindazokat a kellékeket, melyekkel a legideálisabb s leghumánusabb gazdasági politikát lehet csinálni. E nagyfontosságú alkotástól sokat vár a nemzet s remélhető, hogy az minden tekintetben ki fogja elégíteni a hozzá fűzött reményeket.

Valamely törvény életrevalósága, jósága attól függ, hogy mily fokban tudja kielégíteni azokat az igényeket, orvosolni azokat a bajokat, melyek kielégítésének, illetve orvosolásának szüksége teremtette meg a törvényt; annál hathatósabb annak befolyása, minél nagyobb néprétegeket elégít ki.

Az új törvény valóban magában látszik hordani azokat a feltételeket a legtágabb értelemben, mert oly szociális elvek alapján épült, mely elvekkel éppen az ország azon rétegeinek fentartását és megerősödését biztosítja, melyekkel az ország ebben az irányban ke-

veset törődött, s melyeknek tudatlanságán ezer meg ezer lelketlen pióca évtizedeken át élésködött. Radikális módon türetek el oly jogos panaszokat, melyek minden időben ott voltak a nép ajkán, de melyeket egyik-másik okból az illetékes körök nem hallhattak, vagy ha hallották is, nem igen siettek orvoslására.

Nálunk a gazdasági politika megoldása éppen a jelenben a törvényhozás egyik legfontosabb és legsürgősebb feladata, mert ettől függ az ország jövődől felvirágozása és nyugalma.

Nemcsak a természetes népszaporulat, hanem az Amerikából hozott ezrek (ez hazánkban különös speciálitása) aktuálissá tették a kérdést, hogy egyrészt a folyton szaporodó nép olesón, és közvetlenül jusson élete fentartásához szükséges földhöz, másrészt a kivándorlók Amerikában szerzett pénzért itthon méltányos áron szerezhessenek ingatlant, s ne legyenek kitéve annak, hogy ugyanazon földet, amit ők szorultságukban egyes spekulánsoknak olesón eladtak felparcellázásra, tízszeres áron vásárolják vissza.

Hogy mily nehezen, mily drágán jut földhöz, akár parcellázás, akár rendes vétel

után hazánkban a falusi ember, legjobban megvilágíthatjuk azzal, hogy ha az életből meritünk példát és elmondjuk azt, mily procedurán megy át a szegény ember, ha földet akar.

Egyik községben kisebb, vagy nagyobb birtok kerül eladásra. A birtok, amivel a szegény embernek heverő pénze nincsen, egy bank, vagy ezzel foglalkozó spekuláns kezébe jut. Rövid idő múlva az új tulajdonos parcellázza a birtokot. Most kezdődik a népi kiuzsorázása. A bank, vagy magánember ügynökei által eladásra kínálatja a földeket. A nép szívesen vásárolja a földeket, de legtöbb esetben nincsen készpénze. Mit tesz ilyenkor a paraszt. Kölcsönt vesz fel. Elmegy a jegyzőhöz, vagy fiskálishoz, ki neki a kívánt kölcsönt megszerzi. Ez rendesen nem megy olyan könnyen, sok mindenféle dolgot kell beszerezni a szegény délinkvensnek, míg megszavazzák a kölcsönt. A kölcsön azonban rém drága, mert sem a jegyző, sem a fiskális, vagy más közvetítő ingyen nem dolgozik, a kölcsönhöz szükséges bizonylatok s kivonatok is sok költséget emésztnek már fel, úgy hogy míg az üzletet lebonyolítják a kölcsönösszeg tekintélyes része eluszott.

Oroszországból.

Lukács József.

Moszkva, 1911. júl. 27.

Csaknem egy hónapja már, hogy Oroszországból hírek jöttek. A sok mende-monda az ország belső viszonyairól akaratom meg nem törté. Erősebb volt bennünk a vágy valami újat látni, a mi a nyugati emberre igazán az újság ingerével hat, semmint egykönnyen lemondunk volna az oroszországi ut érdekes és tanulmányos megtevéseiről. Elmentünk — Mert ketten járjuk ezt a nagy földdarabot, én meg Zsigmond János piaristatársam Veszprémből. Az előtt sohasem láttuk egymást. Most összehozott a tudás és tanács vágya, nyugaton kívül megismereni Keletet is. Hisz így tanul az ember, a balga böles százszor is ismételteti az utazás fölösleges voltát, mégsem változtat az igazságon, hogy egy csepp a közvetlen szemléletből többet ér ezer könyvvel, melyet mások összeírtak. Az ember nem azért született, hogy mások nézetének legyen leltárja, hanem, hogy önállóan alkosson ítéletet arról, a mit láthat, hallhat.

Zsigmond János így gondolkozik, első percre ilyennek ismertem meg s örömmel csatlakoztam hozzá délben, hogy este hat órákor már gyorsvonattal robojunk Krakó-felé. S miesoda öröm, mikor utitársam mindjobban megismerem, hogy olyan utizsellelem, mint jómagam s csak abba térünk el egy-

mástól, hogy ő szívesebben utaznék a dohányzó szakaszban, míg én elvem mellett rendületlenül kitarok az uton is, s a nem dohányzók közé ülök. Hamar megegyezünk ebben is. Megyünk mindketten a nem dohányzóban. Ott tisztább szerinte is a levegő.

Megyünk másnap Krakóból is tovább. Granicából tekintünk be tulajdonképpen Oroszországra. Itt már lát az ember elég orosz speciálitást. Vámolják még az embert is. A ki csak test és lélekből áll, az mehet vissza oda, a honnan jött. Itt minden embernek három alkotórészből kell állnia. S a harmadik a legfontosabb — az utlevél. A lélekkel nem sokat törődnek, nekik csak a test és utlevélből álló ember kell.

Ez már Oroszország. Megszűrik a betóduló emberanyagot. Nem esoda Van nekik elég abból. A csomaggal elég udvariasan bánnak. Hamar átesik az ember az elvámuláson. Azután vár sokat, míg végre kiáltják ráismerhetetlenül a nevét s ezzel tovább állhat az állomás orosz oldalára. Ismeretlen birodalom ez a nyugati szemnek. Egy pillanat alatt észreveszi, hogy más világban van.

Minden megváltozott előtte, még a betűk világa is. Oh, Cyril, mit csináltál az abc-ből! Minden betű más a kiejtésben, mint a hogy a magyar ember gondolná. No, de nem hiába jöttünk utra. Nem otthon vagyunk, nem is kívánjuk a saját betűnket. Hamar rendbe jövünk mindennel s megértünk mindent, a mi szükséges s örömmel helyezkedünk el a

széles, kényelmes orosz kocsikban, hol csak a világitás szegényes, egy szál gyertya még az első osztályban is. S ez addig tart, a meddig. Ha elégett, sötétben nézhet tovább az ember maga elé mindaddig, míg megvirrad. Igaz, hogy Csenstochova s Varsó felé nem sok a látni való. Unalmas, egyhangú alföldi vidék mindenfelé, a merre a szem tekint. — Mintha a Duna és Tisza között járnánk. Csak aranykalással nem annyira ékes a rónaság.

Csenstochovában megpihenünk. Ki nem állna itt meg? Milliós lélek imádsága tört itt minduntalan az Ég felé, hogy az emberi nyomorból szánalmas irgalma letörjön egy-egy darabot s könnyebb legyen a hálás szívnek itt a földi lét. A templom a magyar eredetű Pálosrend tulajdona, ott van az a nagy értékű kincstár, melyből nemrég a kegykép millió rubeles öltönyét elemelték. Sok érdekes dolgot tekintünk itt meg. A pálosok szívesen kalauzolják a magyart. Olyanok ezek itt, mint az oltott ág a fatörzsén. Törzsük az magyar, Boldog Özséb s ők csak idegen ajku tagjai a magyar pálosrend törzsének.

Varsóban két napot töltünk. Régi, történeti reminiscenciák kelnek minduntalan életre, a mint egyik-másik történeti emléke mellett elhaladunk. Modern, szép város a néhai Lengyelország é fővárosa, melyen azonban a muszka kancsuka hatását ugyancsak érzik.

Vilna a hajdani Litvánia főhelye, már történeti vonatkozásáért is érdekel bennünket. Azután mérföl-

Végre bekebelezik az új ingatlant az új tulajdonos nevére, de egyúttal bekebelezik a felvett kölcsönt: nemcsak az újonnan szerzett ingatlanra, hanem a régi ingatlanra is, mert a kölcsönösszeget és egyéb biztosított előre nem látható költségeket nem fedezi az új ingatlan értéke.

Nagy teherrel a hátán kezd dolgozni a földműves s ha egy két év balul út ki s nem tudja betartani a rettenetes feltételeket, nemcsak az új parcella, hanem a régiből is dombra kerül egy darab, hogy az újonnan az árverés stb. körül főlzaporodott költségek is fedezetet nyerjenek.

Jön a bírósági végrehajtás és azután a sorrendi tárgyalásból a hitelezők és fiskálisok elveszik az utolsó garast, Mert a banknak, vagy privát embernek fő az üzlet, s minél előbb hajtja végre az eladást, annál gyorsabban tudja azt az ingatlant ismét megszerezni, s az egész üzletet újból kezdeni. Mert tudni kell, hogy azt az árverés alá kerülő ilyen ingatlant rendszeren maga a hitelező veszi meg.

Igy megy ez kivétel nélkül az egész országban.

Veszedelemes arányokat ölt ez a nemzetiségi vidékeken, és vészthozó jelenségek mutatkoznak ott a parcellázás terén, mert a nép szegény és tudatlan. Ott a vagyonnal midjárt az ember is elvesz az országra nézve.

A románlakta vidéken tervszerűen készítik elő a talajt, hogy a magyar birtokok oláh kézre kerüljenek. Oly meggondolt raffinnál módon, hogy rövid néhány év alatt pusztul el egy-egy magyar birtoka. Ha egy magyar embernek kell birtokra kölcsön,

az oláh bank gyors és amelelt a legmagasabb kölcsönt adja tudatosan, abban a biztos reményben, hogy a tulmagas kölcsönt nem tudja megfizetni az adós. És rendszeren jól számítanak, mert a birtok hamarosan dombra kerül. A birtokot aztán az oláhok román pénzzel megveszik, vagy pedig maga a bank veszi meg, s tovább adja oláhoknak.

A magyar bank természetesen nem törődik ezzel, de nem is törődhetik, mert mint pénzügyintézetnek első sorban saját érdekeit kell szem előtt tartani.

A tótlakta vidéken szintén nagy szerepet játszanak a tót bankok. A régi nemesi birtokok urai ma már hivatalokban ülnek s birtokaikat rég eladták. A birtokok szintén bankok, vagy magánemberek kezébe kerültek. Annak idején olcsón jutottak hozzá. Az amerikai kivándorlás most óriási módon emelte fel a föld árát. Az egyes parcellákat az Amerikából visszajövő tótok vásárolják meg, miután azonban nem tudnak annyi pénzt szerezni, amennyi a megvételhez szükséges, szintén kölcsönt vesznek fel. Midőn már a birtokot megvették ismét kimennek Amerikába és onnan törlesztik a tartozást.

Ezeknek segítségére jönnek a pánszláv bankok, kik ügynökeikkel lázasan kutatnak ilyen ügyletek után. Nem kimélnék fáradságot ott, hol kölcsönt adhatnak. Hogy pedig a magyarországi bankkal konkurálnak, látszólagosan valamivel olcsóbb kölcsönt adnak. Ezáltal a tótok szemében mint életmentők szerepelnek, és a kölcsönrel kiterjesztik hatásukat a tótok felett s az Amerikában ugyanis a pánszláv eszméknek beoltott tótokat óriási módon hódítják el s

des erdők. Mondják, hogy itt még bölények is élnek vad állapotban. Erre vadászik a minden oroszok cájra. Nagy ut viz innen Riga, majd Pétervári. Ugy tetszik, hogy már a világvégeig meg sem állunk. Pedig csak 1500 km. Az uton megtanulja az ember az egész Bádékert még a sajtó hibákat is, hogy jobban tudja, mint a kiadó. Utánna még az orosz nyelvnek is jut néhány jó óra, míg végre, mitsem sejtve Pétervárra rogh be a vonat.

Kora reggelnek nézzük az időt. Pedig már kilencz jár. Mindenütt az élet, a mozgalmak élet hiánya. Érthető. Itt csak tíz óra tájban mozdul meg a hajsz, a küzdelem és munka. Addig mindenki pihen. A Newszky Prospekt Pétervár legszebb utcája. Idetartunk, itt veszünk lakást. S azután megyünk, járunk folyton. Nincs megállás. Nem üdülni, nem pihenni jöttünk. Azt otthon keressük az otthon kényelmével; itt minden percért kár, melyet elszalasztunk hiába. Tudjuk ezt mindketten. Így bánunk az idővel. Az uton drága kincs az, melyet főleg Oroszországban minden pillanatában drágán fizet meg az utas.

Máskor bővebben róla, hogy, mint néz ki Pétervár. Most csak úgy, a hogy a futópercek megengedik.

Egy hetet töltöttünk itt. Atmegyünk az ezer tő országába is Wiborg, Helsingfors, a rokon finnek neves városai is érdemelnek három napot.

Érdekes ut viz Nisnij-Nowgorodba, Moszkvát át megyünk oda. Itt a világ piaca. Találkát adnak itt népek egymásnak híres vásárain. A Volga síma

oldalán egy város terül el s itt minden ház árusarnok. A tulajdonképeni város (100,000 lakos körül) a Volga hegyes partját foglalja el. Siklókou jut oda fel csakis, ki odatörekszik. De oda kevesen is mennek. Itt a vásár a fő; de megis látszik rajta. Nem is egy város, hanem egy ország, egy világ ez, hol a nyelvek bábeli zavara olvad össze egy zavaros morgással. Praktikus etnografia, a mi itt látható. Kis gyűjtemény ehhez képest a londoni és berlini etnografiai múzeumok.

Fáradtan, törten érkezünk Moszkvába, hol e sorokat írom. Csaknem egy héti köti le figyelmünket az oroszok szent városa. Mennyi festői részlet, orosz-eredetiség, bizarr szokás, csak az tudja igazán, a ki látja Lépten nyomon akad valami új. Nem győzzük esodálkozással Közben művészi relikviák, egy nemzet történetének szembeötlő nyomai.

Szinte sajnáljuk, hogy innen is távoznunk kell. De Kiew sem maradhat figyelmen kívül. Itt lett az orosz történeti néppé s itt esatlakozott birodalma az európai országokhoz, midőn ódon Vladimir templomában kereztényé lett a pogány orosz nemzet.

Még nem ismerem saját szemimmal. Sok érdekést láttam onnan a moszkvai történeti múzeumban. Kíváncsiságunk soká nem marad kielégíthetlen. Három nap mulva ott leszünk.

De talán elég is most. Menjünk egy másik nagy birodalomba néhány órára, hol az egész emberi ség üdülést keres a napi munka után, — az álombirodalmába.

igy jövő terveiknek bőven termő magot vetnek el. Tudják ezt nagyon jól a nemzetiségek, hogy a mai gazdasági viszonyok között a legokosabban cselekszenek akkor, ha földet vásárolnak. És éppen ezért minden összeget megadnak, csak hogy földöz jussanak. Különösen nemzetiségi vidéken, a magyar fenhatóságot egykor oltalmazó nemesi kuriák külföldi pénzzel, külföldi behatás alatt jutnak idegen befolyás alatt álló emberek kezébe.

A nemzetiségi bankok lassan és biztosan terjeszkednek a magyar szupermátia rovasára.

Ismerve a szegény ember lélektanát határozottan állíthatjuk, hogy egy altruisztikus alapon működő bank ezen a bajokon egy csapásra segíthet, úgy gazdasági, mint humánus és nemzeti szempontból. Ily bank a három szempontot egyidőben egymást kiegészítve, az igényeket mindhárom irányban egyformán ki tudja elégíteni.

A szegény ember pszichológiája egyszerű. Ahhoz ragaszkodik, ki baján segít, ki kenyérhez, rendes megélhetéshez juttatja.

És a nép milliói különösen nemzetiségi vidéken (ez pedig vagy 70 százalékát fogja kitenni azoknak, kik erre szorulnak) ha látni fogják azt, hogy a magyar állam atyailag gondoskodik róluk, s biztosítja megélhetésüket, hálás szívvel fognak gondolni jölvőjükre. Ott a nemzetiségi befolyás vagy teljesen megszűnik, vagy a minimálisra redukálódik.

És ha ez a nép a magyar állam lekötelezettje lesz, nemzeti és egyéb szempontból összehasonlíthatatlanul kevesebb veszedelmet rejtene magában, mintha az legártatlanabbnak látszó pánszláv, pángermán izgató kezébe kerül. Az pedig kétségtelen, hogy a magyar hegemoniára csakis jó hatással volna.

Ez az érdeme az állami agrárbanknak, mely egyrészt őszintén siet segítségére a földre éhes népnek, másrészt igazi nemzeti politikát szolgál vele.

Városi közgyűlés.

Ha ismeri az ember azt a rettenetes tullekedést, amit a városi képviselőválasztáskor a megszállhatatlan jelölt kifejt, hogy bejuthasson a városatyák közé, azt kellene hinnie, hogy a közgyűlések mindig zsufolt széksorok mellett történnek. Pedig nem úgy van. A Centrál hűvös terraszán szivesebben szűcselő a kávéját és olvassa a megszokott lapokat, semhogy beüljön a meleg közgyűlési terembe és uram boesá, még gondolkozzék is a közjó érdekében. Így történt, hogy a tegnapi közgyűlést a képviselőök buzgalomhiánya miatt a polgármester 3 óra helyett csak 1/4 után nyithatta meg. Konstatáljuk azonban, hogy még így is bizvást elmaradhatott volna néhány szónok. Nem lett volna baj belőle, a minthogy nem tett kárt némely kiáragott beszéd. A Franz cég telekvásárlásánál nagy vita keletkezett. De a viszonyok változtak. A Franz r. t. most úgy szerepelt, mint amely vállalat Nagykanizsa „bűszkeségét képezi.” Ilyenek

nem szokás akadékoskodni. Nem tudjuk a szimpátiát a vállalat vezetője szerezte-e a cégnek, de a barátság tényleg meg van.

Kórházi főorvos, tisztí orvos. A kettő közötti párhuzam is sokat foglalkoztatta a közgyűlést. Mindenesetre van annyi párhuzam a kettő között, hogy bőven rászolgál mind egyik szerény honoráriumára. Míg a tanács a tárgyilagosság álláspontján készítette javaslatát, addig a képviselők egy része a tudományt és munkaértéket vetették a mérleg serpenyőjébe és aszerint akarták a kórházi főorvost honorálni. Végre is a tanács javaslata győzött.

A nagy ügyek letárgyalása után annyira a megszokott partik és oszonnák felé mentek szét a képviselő urak hogy az utolsó pontokat 6, azaz hat képviselő előtt mörzsolta le a különben is gyorsan dolgozó főjegyző.

Tudósításunk a következő: Vécsy Zsigmond polgármester 1/4 után elfoglalta az elnöki széket. Mellette ált. Sabján Gyula dr. főjegyző és Bentzik Ferenc dr. v. ügyész, A jegyzőkönyv hitelesítésére Dobrovits Milánt és Kardos Sándort kérte fel. Tárgysorozat előtt a részvét meleg hangján emlékezett meg Kecskeméti városnak a földrendéstől szenvedett pusztulására és a képviselőtestület 1 részvétiraton kívül 300 K. segélyadást indítványozott, mit Elek Ernő felszólalása után 500 K.-ban állapított meg.

A kórházi bizottságtól előterjesztett kórházi költségvetésnek az orvosok és a tisztviselők fizetés-emelési része hosszabb vitát provokált. A tanács ugyanis az eddigi fizetések mellett tett javaslatot abból az elvből kiindulva, hogy a kórházi főorvos fizetése ez idő szerint ne legyen magasabb az első tisztí orvosénál. A kórházi bizottság javaslata mellett Schwarz Adolf dr. és Remete Géza szólaltak fel. Majd Vécsy polgármester kifejti, hogy a kórház kibővítése előtt áll a város, mely hozzávetőleg 500 ezer koronába fog kerülni, tehát nem áll az, mintha a kórház a polgárok áldozatára nem szorulna. Akkor az igazgató főorvos inkább adminisztratív működést fog kifejteni, a gyógykezelést a szakosztályi orvosok fogják végezni. Lehet, hogy a városi tisztí orvosok kisebb fizetéseket sereglésnek fogják találni. Ezeket a körülményeket köteleességszerűen említette fel. — Schwarz Adolf dr. a két állás különböző természetét fejtegeti, s mint a kórházi bizottság tagja is ragaszkodik ennek a javaslatához. Elek Ernő arra való tekintetből, hogy a költségek az ápolási díjból fedeztetnek, nem szavaz a tanács javaslata. Végül is szavazásra kerülő az ügy 31 szóval 22 ellenében a tanács javaslata győzött. A kórházi napi ápolási díjak 1 K. 78 fillérben, az ápoló apáké napi ételmezei díja pedig 70 fillérben állapított meg.

A Szemere-utcai lakosok között 20-an kérvényezték, hogy a Csányi László- és Kazinczy-utca közötti utast bazalt kockákkal köveztesse. Ennek költsége hozzávetőlegesen 14330 K.-ba kerül. Tekintettel, hogy a lakosok tetemes hozzájárulást adnak, a tanács a kérés elfogadását ajánlja; mivel pedig a Badacsony bazaltbánya r. t. amúgy is dolgozik a Rozgonyi-utca kikövezésén reménye van a polgármesternek, hogy az eddigi árszabásnál olcsóbban készítheti el az utast. A javaslat névszerűen szavazással 63 szóval egyhangulag elfogadtatt.

A Franz cég telekvásárlása már hosszú idő óta foglalkoztatta a közgyűléseket. A gőzmalom mellett 1249 négyzetöl területről van szó, amiért 5 K.-kat ajánl a cég és a tanács azt elfogadásra ajánlja. Weisz Lajos dr. bár kifogásokat tesz, de mégis elfogadja azzal a feltétellel, ha a város az eladást ahhoz köti, hogy ott a területre a cég munkás jóléti intézményt emel. Remete Géza nem csatlakozik Weisz képviselő feltételéhez, hátha a cég máshol akar ily intézményt létesíteni. Ujvári Géza szelésebb utszalag meghagyása feltételével akarja a javaslatot elfogadni. Mert kell gőz-, villamos- és lo-

vasutaknak az a vonal. Még az új iskola kicsiny és szűk voltával argumentál, de Király Sándor v. mérnök felvilágosítja a képviselőtestületet megnyugtatta, mert 24 m. széles utszegély marad még a város rendelkezésére. De hogy az iskolatermek szűkek, azt ő is megerősíti. Schwarz Adolf dr. elfogadja a javaslatot, de az előtte szólók beszédére reflektál. Ujvári gondoskodása messzemenő illuzorius, de a mérnök a tekintetben is megnyugtatta. Weiss Lajos dr. feltételét főlegesen tartja, — mert hogy munkásjóléti intézmények létesüljenek a gyárnál, arról az iparhatóság és az iparfelügyelő intézkedik. Nem méltányos, hogy oly jelentékeny a város büszkeségét képező iparvállalattal a folyton akadékoskodó szerepre vállalkozzék a képviselőtestület. Fel-szóltat még Szuknai Lajos a telek olcsósága miatt. Hegedűs László és Remete Géza. Vécsy polgármester a munkásjóléti intézmény létesítéséről nyugtatta meg a gyűlést, mire Weisz Lajos kijelenti, hogy nem volt szándékában akadékoskodni. A névszerűen szavazásnál 44 szóval 7 ellenében a tanács javaslata fogadtattott el.

Franz Lajos és fiai r. t. bejelenti a városnak, hogy a villamos üzemet egyenáramrendszerrel magas feszültségű forgó áramrendszerre alakítja át. Elfogadtatik a tanács abbeli javaslata, hogy a város ez ellen kifogást nem tesz, de a szakértők alkalmazása és az átalakítási költségek a vállalatot terhelik.

Az anyakönyvi hivatal munkaidejét a képviselőtestület a városi hivatalok munkaidejével egyenlően állapítja meg.

Franz Lajos és fiai cég bejelenti Nagykanizsa városnak, hogy az eddigi közkereseti társaságot családi részvénytársasággá alakította át. A 10,000 db. részvényből jegyzett Franz József 2000-et, Franz Rudolf 2000-et, Marton Richard 2000-et, Franz Józsefné 1950-et, Franz Rudolfné 1950-et, Vidor Gyula 50-et és Matzel Oszkár 50-et. Tekintve, hogy a céggel fennállott villamos szerződés 42. pontja szerint a családi részvénytársasággá átalakuláshoz a város jóváhagyása nem szükséges, a bejelentést a közgyűlés egyszerűen tudomásul vette.

A rendőrelégység egyenruházatának szállítását a tanács javaslata alapján a közgyűlés a „Budapesti szabóiparosok hitel és termelő szövetkezet”-re bízta.

Néhány illetőségű ügy elvégzése után a közgyűlés 1/6 órakor véget ért.

HIREK.

— Szommer főfelügyelő nyugdíjban. Szándékosan irtuk, hogy nyugdíjban, mert tevékenységhez szokott értéke szemlélemnek a nyugdíjazás nem jelent nyugalmat. A 43 évi hivatalbeli működése szép befejezést nyert, nemcsak azért, mert posta és táviró főfelügyelői rangot ért el, hanem mert a felsőbb fórumok elismerése, az alája rendelt tisztviselők szeretete, hálaja kíséri őt nyugdíjas otthonába. Hogy mily nagyra becsülik őt a hivatalos szakkörökben semmi se bizonyítja jobban, mint Opris Péternek, a pécsi posta és táviró főigazgatójának nyilatkozata, melyet a nyugalmába vonuló postások tiszteletére rendezett bucsubaaketten mondott, hol Szommer Náthán jelen sem volt. Ott ugyanis Opris főigazgató a Pécsi Napló szerint felköszöntőjében külön „kiemelte Szommer Náthán nagykanizsai postafőnököt, ki mintaképe volt a főnököknek.” Szommer főfelügyelő felelősségteljes hivatala mellett is mindig tevékeny részt vett Nagykanizsának városi, hitközségi és egyébb kultúrterekvéseiben. Hiszük, hogy ezental meg fokozottabb mértékben érvényesíti ezekben tehetőségét, mint fentebbituk 43 évig volt főnököknek, még pedig 12 évig Losoncon, 3 évig Zimonyban, 20 évig Nagykanizsán. Ezt magálözleg 4 évig mint táviróépítész működött városunkban. Jelenleg Balatonberényben nyaral. Mikor nyugdíjazása megérkezett, bejött Kanizsára és a hivatalt Csontos László főtisztnek átadta, aztán visszatért szabadságára, amit most már hivatalos kötelesség nem fog meg-

szakítani. Amint értesülünk Szommer főfelügyelő a Királyi Pál-utcában bázat épít magának. Kívánjuk, hogy új otthonában sok esztendőig megelégedetten élvezze a jól megérdemelt nyugdíjat.

— Megtalálták Vellák holttestét. A szerencsétlen Vellák Sándor holttestét, amint egy távirat bíról hozta, szerdán reggel fogták ki a Vág-ból. A tragikus végű ifju temetésére atya és fivére, Vellák János postatiszt Nagybitsére utaztak.

— Épülő iskolák. A Rozgonyi-utcai és Templomtéri iskolák építkezései közelednek a befejezéshez. Az első Fuchs és Gross zalaegerszegi, a másodikat Szuknai Lajos nagykanizsai vállalkozó cég építi. Mindkettőnek szerződése értelmében az építkezésnek augusztus 1-ére kellett volna készen lennie. Az iskolák építését ellenőrző bizottsága aug. 1-én csakugyan kiszállt mindkét iskolánál és megállapította, hogy mindkét építkezésnél apró felszerelés és az udvar felől némi befejező munkálatok vannak hátra, melyek előreláthatólag szeptember elsejére befejezettek. A bizottság ez alkalommal egyébre nem terjeszkedett ki. Mi is csak akkor mondjuk el nézetünket a két iskoláról, ha már teljesen készen fog állani a két iskolaépület.

— Városi egészségügy. Rátz Kálmán dr. városi tisztí orvos a tanáchoz beterjesztette a július hónapról szóló közegészségügyi jelentését, amiből közöljük a következőket. Az egész hónapban száraz, meleg időjárás uralkodott. A maximális hőfok 42° C. volt. A felnőttek egészségi állapotára ez kedvező volt, körjelleg nem észleltetett, a megbetegedések száma csekély volt. Gyermekknél nagyobb számban fordult elő az emésztő szervek hurutos bántalmi, ami a testben történt hőfelhalmozódásban leli magyarázatát. E betegség 11 esetben halállal végződött. Szórványosan fertőző betegségek is előfordultak (11 kanyaró, 2 bárányhimlő, 2 vörheny, 1 difteritisz). — Elmekór miatt 3 vitetett elmegyógyintézetbe (egy Péc-re, 1 Angyalföldre, 1 pedig Lipótmezőre.) Júliusban 40 haláleset fordult elő.

— Kinevezés. A hivatalos lap mai száma hozza, hogy a király dr. Orosdy Lajos ideiglenesen alkalmazott határszéli rendőrkapitányt, a fumei és magyar-horvát tengerparti kormányzószághoz miniszteri osztálytanácsossá és előadóvá nevezte ki. — Orosdy Lajos 5 évvel ezelőtt Nagykanizsán kir. ügyész volt és innen lépett át az akkor felállított határrendőrség tisztikarába.

— Rátóti-élet Magyar-utcán. Tegnap délbén megdöböntő hír bolygatta meg Magyar-utca példás békéjét. Az utca közepétől egy házból rémült arcú asszonyok szaladtak ki az utra, összecapták kezüket és sikoltozva kiáltották, hogy beleugrott egy leány a kutba. Erre aztán összeszaladt az egész utca s az illető ház udvara pár perc múlva szorongásig megtelt a csődülő tömeggel. Körülvették a kutat s csakugyan látták többen, hogy lenn a vízben még fönn uszkal a fekete hajcsomó. Erre hirtelen a mentőket hívták segítségül. Közben megérkezett a varrodából a házínéi kedves kis szemefénye, az is rögtön oda futott a kutbhoz, hogy megnézzé mi történt. S mint belepillantott a kut mélyébe szinpadias pózsal hátrahanyatolt, szakadozva sóhajtván: — Jaj Istenem! vége az én kis fekete cicusomnak! . . . Ettől a zsvajgó tömeg kijózanodott s kámfort meg-szégényítő tümeménységgel elszlottak szanaszójel. Aztán a mentőket is sietve értesítették, hogy kérem az-egyszer most csupán csak egy kis véletlen tévedés az egész tragédia.

— Déli vasuti új megállóhely. Folyó évi aug. hó 1-én a zágráb-sziszeki vonalon Mraclin megállóhely és Lekenik állomás között „Turopolje” elnevezéssel személyforgalmi megállóhely létesített, ahol a steinbrück-sziszeki vonal jelenleg érvényben álló menetrendjének tartamára az 601, 519, 555, 502, 518, 5805, 5807. és 5808. sz. személyszállító vonatok utasok fel-illetve kiszállása céljából feltélesen meg fognak állni. — Ezen megállóhelyen csak a zágráb-sziszeki vonali állomásaira és megállóhelyeire szolgáló polgári menetjegyek adatnak ki. Zágráb déli vasut állomáson tul utazó utasok menetilletékét (pót-illetés felszámítása nélkül) a vonatokban a kalauzok szerdik be. Utipodgyász ezen megállóhelyről csak utánfizetés mellett továbbítatik. — A vonatoknak Turopolje megállóhelyen való megállására vonatkozó menetrendi adatok az ezen megállóhely megnyitására vonatkozólag kiadott és az állomásokon kifüggesztett hirdeményekből vehetők ki. —

Egy erősítő szert gyengegyomruaknak

és azoknak, kik meghűlés, vagy a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, nagyon meleg vagy túlhideg ételek élvezése folytán

Gyomorgyengélkedést, mint Gyomorhurut, Gyomorgörcs, Gyomorfájások.

Felfújódás stb

betegségeket kaptak, minden körülmények között a

Dr. ENGEL-féle BALDRIANUMOT

használgák.

Baldrianum a legfokozottnak hatása gyomornak bizonyult a gyomorgyengeségeknél, különösen ha ezek még kezdetlegesek, mert megakadályozza azok következményeit, mint az idegesség, álmatlanság, szédülési rohamok, szorulás stb

Összetételénél fogva Samosbor, Baldrian oszlopok, málnasyrup és oseressznyelevet tartalmaz. A Baldrianum igen jó hatással van székrekedésnél és határozottan erősítőleg hat az egész emberi szervezetre. A dr. Engel féle Baldrianum nem tartalmaz semmiféle káros szerteket és így gyengék és gyermekek is még hosszabb ideig is hatják. Leghatásosabb, ha azt reggel éhgyomorral és este lefekvés előtt szedjük egy likőrös pohárig. Gyongo egyének és gyermekek részére a Baldrianum meleg vízzel hígítandó és egy kevés cukorral édesítendő.

A dr. Engel féle Baldrianum üvegben 3 és 4 koronáért kapható Magyarország összes gyógyszer-táraitban Directt vásárolhatjuk: Nagykanizsa, Kiskánizsa, Becsehely, Tótszentmárton, Nemesdéd, Nemesvid, Csákány, Kiskomárom, Bánokszentgyörgy, Szentlászló, Tótfalu, Kerkaszentmiklós, Muraszederhely, Csáktornya, Letenye, Kotor, Perlak, Vidovec, Alsódomboru, Légrad, Bükkösd, Murake-esztur, Ihárosberény, Böhönye, Tapsony, Szakácsi, Marcal, Sámson, Kéthely, Vörs, Balatonszentgyörgy, Apáti, Keszthely stb. gyógyszer-táraitban, ugyisint Magyarországon, minden nagyobb és kisebb helységében levő gyógyszer-táraitban, illetve fűszerüzleteiben.

Dr. Engel-féle Baldrianumot a nagykanizsai gyógyszer-tárait 3 és több üveg megrendelésénél az eredeti árak mellett Magyarország bármely helységébe szállítják.

Övakodjunk utáztatoktól!

Kérjünk határozottan Dr. Engel-féle Baldrianumot.

2-3 középiskolát végzett, jó házból való fiu

GYAKORNOKNAK
jó fizetéssel azonnal felvétetik
Ifju Wajdits József
könyv és papirkereskedésében.
Nagykanizsa, Deák-tér 1.

Közlemény, a 30 év óta forgalomban levő híres Berger-féle gyógy- és egészség szappanokról

Néhány hónappal ezelőtt egy Berger nevű üzlet-ember megkérte, hogy a „Berger-féle gyógy-szappanok és kátrány-preparátumok” elnevezés használati jogát vitássá tegye; hogy így a gyártmányaink révén híressé lett nevet használva, más szappanokat hozzon forgalomba. Így alkalmunk volt képviselőnk, dr. Sachs Lajos ur által Bécsben, a magas cs. kir. kereskedelmi miniszteriumnál panaszoként föllepni; ennek következtében Államias tudomásra hoztuk, hogy 1908. december 16-án kelt 13082. számú irólettel kimondott, hogy jogunk van a mi „Berger-féle gyógy- és egészség szappanainkra”, a Berger-féle kátrány-szappanra és Berger-féle gyöcsörin-kátrány-szappanra, Berger-féle kén-kátrány-szappanra” stb. ezen kívül címmel ellátni és védjegyzésben ezen szót használni. Így tehát a mi jóhírnévként elismert jogainkat követően is, mint azelőtt a főnti jelszettel fogjuk forgalomba hozni; kérjük ennél fogva majd édesdében a nagyérdemű közönséget, hogy minden más gyártmányokkal való létesítésre: és tövedésbe ojtások eljáratását, aliandóan figyeljen arra, hogy a csomagoláson is rajta kell lennie, a mi ismert védjegyzésnek és a mi itt jól látható képességnek. Ha a csomagoláson a mi védjegyzésünk és cégjegyzésünk nincs rajta, úgy kérjük, hogy a szappant, mint nem a mi híres 30 év óta létező gyártmányainkkal azonosat, utasítsa vissza.

Troppau és Bécs, 19. február hó.

Mellé G. és társa.

Raktáron van Magyarországon minden városban. Nagyban eladása a Budapest nagy-drogeriákban.

Őszi trágyázás!

Övakodjunk a hamiltásoktól!

Övakodjunk a hamiltásoktól!

4100 Valódi

védjegyű.

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor ilyen van és ólomzár

valódi ha zsákban eredeti van rajta.

Hamiltástól szigoruan tartózkodjunk.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomaspöphatfabriken Berlin, vezérképviselője
BUDAPEST VI. Andrássy-ut 49.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelemeltetjük a vásárlókat.

Képviselő és raktár Melis és Pintér Szombathely.

Lampionok, konfetti, papirszalvéták

nagy választékban kaphatók

Ifj. WAJDITS JÓZSEF

könyvkereskedésében

NAGYKANIZSÁN.

Hogy mersz nekem más egyebet
hozni, mint a **kipróbált**

„**OTTOMAN**”
eigarettapapirt vagy hüvelyt!

Sirolin

„Roche”

kapható minden gyógyszer-tárban.
Ára üvegenként 4 korona.

Az orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, számarköhögés, influenzánál.

Ki használjon Sirolint?

1. A ki hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenved.
2. Mindazok, kik gégehurutban szenvednek, Sirolin „Roche” által rövid időn belül meggyógyulnak.
3. Asztmában szenvedők már rövid használat után lényeges könnyebbülést éreznek.
4. Skrofulus, mirigydusadásos, szom- és orrhurutos gyermekeknek rendkívül fontos szer a Sirolin.

A tapasztalat nagyban elősegíti.

Csak eredeti csomagolású SIROLIN „Roche”-t kérjünk és pótszereket határozottan utasítsunk vissza.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & Co.,
Basel (Svájcz). Grenzach (Baden).

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvas szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásuk szerint.

Nagykanizsa a politikában.

Szerepe az obstrukción.

Nagykanizsa minden országgyűlési ciklusban csak egyszer keveredik a politikai kavardásba. Akkor t. i. mikor képviselőt kell választani, amikor szavazni kell.

Egyébként csak a lapokból táplálja politikai lelki szükségletét, mert önálló állandó politikát nem követett se régen, se ma. Talán ez a legerősebb argumentuma annak, hogy Nagykanizsa nem magyar város, mert ha az volna, akkor politizálna, hiszen ez egyik főerőnye a magyarnak. Vagy talán rövidlátó politikája éppen magyar voltát dokumentálja? Van ahogy van. Elég az hozzá, hogy a választásokig nálunk csend van. Ekkor felüti a város a fejét és ami lehangosabban, lehangzatosabban megüti a fülét az tetszik neki. És jó vagy nem jó ahhoz esatlakozik. Azután választ és mint aki jól végezte dolgát, újra politikai álomba merül.

Most azonban mégis tévőlegesen vett részt Nagykanizsa a politikában; még pedig az obstrukció hőse lettünk szeretett képviselőnknek, Bosnyák Gézának jóvoltából. Mert ő is azok közé a szabadságszerető képviselők közé tartozik, kik névszerűtlen szavazással akartak megszabadulni a parlamenti munkától. Amint a fővárosi lapok irták, éppen a Dunai uszodában volt, amikor hírdül adták neki, hogy az obstrukción felhasznált szabadságkérése sikerrel járt ugyan, mert az ő nevével is hozzájárult a rakoncátlan minoritás az ország ügyének és pénzeinek pocsékolásához, de vakációt, azt nem kapott.

Mit szólnak ehhez Bosnyák Géza politikai párhívei? Semmit? Nem is üdözölték azért az önzetlen hazafias cselekedetért, hogy nevét az obstrukció ágyútöltelékeinek prédájául odavetette. Vagy talán nem tudják a kanizsai párhívek elég méltányolni az obstrukciót és talán nincs is kedvükre, hogy nem buzdítják kinttartásra, a parlamenti élet komédiáit. Vagy talán tart még az az álom, amelyről fentebb szóltunk? Ugy látszik igen; mert a másik párt, amely pedig majoritásban van, szintén szunnyad és nem kel életre, hogy tiltakozó szavát felemelje azok ellen, akik elvesztett hatalmuk fájó érzetében, a kisebbség elszánt vakmerőségével békót raknak az ország szükséges haladására.

Állítólag a választójog kiterjesztése érdekében handabandáznak. Pedig a választójog éppen akkor válnék problematikus értékűvé ha annak megvalósítása az ő kezükbe kerülne. Megmutatta ezt már a koalíció Andrássy Gyula gróf prularitások szörnyszülötével.

Az ország több helyén megmozdult már a honpolgári lelkiismeret. Több törvényhatóság az obstrukció elítélésével kitartásra buzdítja a kormányt, mely a parlamentet nem száraz malomnak, hanem produktív munkateremnek tartja. Somogyvármegye már elítélte az obstrukciót, mely hazug jelszavakkal az országosan megutált koalíciót akarja feltámasztani. Zalamegye és vele Nagykanizsa nem késlekedhetik és nem maradhatnak tétlenek e tekintetben Zalamegye 67-es képviselői. Talpra kell állítaniok, fel kell ismerniök azt a veszedelmet, hova az obstrukció, vagy egy új koalíció a már egyszer megrendült országot vezetné. Tiltakozó szavakhoz esatlakozni fog mindenki, aki féltékenyen őrzi a nemzet múltját és jövőjét.

Piac kut nélkül.

Az árusok és a közönség panasza.

Sürgős intézkedés segít.

Jó néhányszor tollhegyre akadt már a helyi piac mizerábilis állapota, s biztosan hihető, hogy a gondos hatóság míg vár néhány századot, még elhatározza annak megfontolását, hogy fordítson csak egy futó tekintetet is a piac hogylétére.

Tíz árkusra sem lehetne rájegyezni azt a sok hiányt és hibát, ami oly szégyenítő mederbe huzza le a város piacát a más vidéki városok piacainak helyzetéhez viszonyítva. S ez nagyon esodálatosan sajnálatos méltó különlegesség, — mely előbb-utóbb mégis cigányutra eszúzó falatot vet a csigavérű hivatalos közeg torkába.

Mindig állandó panaszok halmazával van terhelve a város magárahagyott közönsége. Senki sem gondolt vele, de legkevésbé éppen az, kinek kötelessége volna, — hogy érdekeit oltalmazza és létközelmében támogassa. Pedig a város védtelen plebejusai, talán megérdemelnék; ha már szerényen elálltak a jogos követelésektől, hogy valamit tegyenek értük, amiért annyi felelősség és egyéb robot nyomja vállukat. Először is csak annyit várnak a jóindulatu illetékes uraktól, hogy a piacon teremtsenek rendszert és rendet. ha bátorak óhajtani azt, hogy valami átkot ne szórjanak a fejükre és aztán fel ne

mondják a továbbra való itt tartózkodást. Mert ilyen gyilkos körülmények között nem lehet, „hogyan kijönni.” — Már csak a piac kiuzsorazza és esődbe kergeti a publikumot. Amellett, hogy méreg-drága minden, mégis a leghitványabb, piszkos és állott árukat kényszerül megvásárolni. Csupa por és szenny az eladásra kerülő holmi, a kimérő edények és a esalányelvű eladók szűk marka, mivel belemarkolnak a portékába.

És mért ne fogdossák össze mocskos kézzel az eladásra boesátott gyümölcsöket és egyéb árukat, mikor azt a piacon nem tiltja meg senki és semmi? — És mikor nem birságolja meg senki a port, a szennyet és a sokféle piszkot, mivel rá mer ragadni a kezekre? És mért ne legyen itt a piacon ilyen tisztátalan állapot, mikor eddig is olyan megszokott jó volt ez; meg aztán mikor a megfásult türelmű közönség oly jámbor alázatossággal hallgatott és nem nézte meg azt, amiket látott?

De most már kezdi észre venni, hogy hiszen még a közegészségügy kényes őrjei sem akarják megpillantani e szörnyűségeket. Nem vélik látni a kiáltó hiányokat, melyek miatt oly türethetetlen a piac helyzete? Ezért a közönség most már végre megszólal és panaszkodik, hogy orvosolják a bajokat. A közérdek megköveteli az illetékes tényezőktől, hogy sürgősen intézkedjenek.

Különösen amiatt emelnek szót a piaciak és az ott vásárló publikum, hogy nincs kut a piacon, melyre különben ott minden szempontból oly égető nagy szükség volna. Nem tudnak vízhez jutni, melyet naponta oly sokszor használatba kellene venniök, ha a kezeket vagy valami egyéb dolgot megmosni akarnának. Van ugyan egy közkut a csoportház közelében, de ez messze esik oda, hol az árusok tartózkodnak, meg különben is az a kut még az ott vesztelő bérkocsisok számára is kevés.

Azért nem lehet eléggé sürgősnek hangoztatni, hogy a város építessen már egyszer egy megfelelő kutat a piacon. Mődfőltű nagy szükség van arra, megkívánja azt elsősorban a közegészségügy érdeke és a piaci rend és tisztaság betartása.

Ezzel kapcsolatban talán nem mellékes még azt is a hatóság kötelességébe ajánlani, hogy legalább így nyaranta, mikor a por oly nagy mennyiségben összegyűlemlik a piac téglalburkolatán, — naponta reggel zorán a piacteret többször kellően öntöztesse fel, mert ezáltal is némileg megakadályozva lenne az ott lévő környezet veszélyes inficiálódása.

A termés és a kenyér

A várható termés eredmény Magyarországban búzából 44.3, rozsából 12.6 millió, Horvát-Szlavonországban kerekaszában búzából 3 millió, rozsából 600 000 q. Bosznia-Hercegovinában buza 700,000, rozs 100000q. Ilyen körülmények között az idei termés eredmény alig közepesnek mondható s az utolsó 5 év eredményeinek általánoságban messze mögötte marad. Rubinek Gyula az Országigazgatója kimutatta, hogy Magyarország belfogyasztása búzában 32 millió, rozsban 10.4 millió q. Vetőmagra a két államból a kétféle gabnauemből 12.4 millió q. levén szükséges — összesen 108 millió q tesz ki a szükséglet.

Hajós rendőrbiztos eltűnése.

Már egy hete, hogy kezdetben csak suttogva, titkolózva, később pedig már egészen nyíltan beszélt a közönség Hajós Ferenc rendőrbiztos eltűnéséről, szökéséről. Mi, akiknek alkalmunk volt a valóságot közvetlenül a rendőrségnél megtudni, és így tudtuk, hogy Hajós semmiféle hivatali mulasztást, vagy inkompetenciát el nem követett, azt hittük, hogy egy-két nap múlva jelentkezik és egy dorgatorium árán újra elfoglalja hivatalát. Ezért lapunkban eddig nem tettünk az esetről említést. Nem akartuk a szenzáció kedvéért az előtt az ember előtt felégetni a visszatérés aranyhidját, aki már évek óta napról-napra rendőri hiradás tekintetében annyi értékes szolgálatot tett nekünk. Most azonban, hogy néhány fővárosi lapba az esemény belekerült és mert már nyilvánvaló, hogy Hajós eltűnése hivatalának végleges elhagyását jelenti, kötelességünk arról beszélni.

Hajós Ferenc rendőrbiztos azt az állást, melyet jól betöltött és ambícióval látta el. Tudva volt ugyan róla, hogy a hozzátartozó cselédügyeket nem kezféys kézzel látja el, de bizonyos nyereséget ennél a hivatalnál mindentűn tapasztalhatunk. Ugy látszik, hogy ennek több toganata van, mint a paragrafusoknak. Hivatalán kívül nem egy szerelmi kalandba sodorta állása a jó megjelenésű fiatal rendőrbiztos. De ez az utolsó szerelme, melyhez beteges makacssággal ragaszkodott, végzetessé vált életére nézve. Buzás Ilona, annak a nőnek a neve, akiért elhagyta állását, nejét szülőföldjét; szakítva minden rokoni és baráti szálakkal, új életviszonyokat teremt magának talán az Ujvilágban. Buzás Ilona szobaleány volt Nagykanizsán és mintegy 1 1/2 év óta gyengéd viszonya volt Hajóssal. A szerelmes nő felett már-már ott kerengett a golya, elhagyta tehát Nagykanizsát, Budapestre ment, hol aztán a golyakérdés simán, időnek előtte elintéztetett. A leány Fraenkel Samué budapesti családjánál lépett szolgálatba. Hajós rendőrbiztos pedig, ha csak tehette fellátogatott szerelmeséhez, hol az urnó előtt mint szobaleányának unokatestvére szerepelt. Buzás Ilona urnóját Szárszóra kísérte nyaralásra. Hajós pedig július 23-án 8 napi szabadságot kapott és egyenesen Szárszóra robogott a gőzessel, hol ölelő karok várták. Innen elvitte a leányt annak Devecserben lakó szüleihez és Fraenkelné panaszos levelet irt az unokatestvérnek, hogy mily kellemetlen helyzetbe hozta, hogy hirtelen elvitte a szobaleányt. Hajós 25-én visszajött Nagykanizsára összecsomagolta holmiját és ugylátszik pénzt szerzett és szerdán a budapesti vonattal elutazott, találkozott barátjával; azóta nyomuk veszett.

Nagyobbára kávéos és vendéglősök kezessége mellett tekintélyes váltó adósságokat csinált. Ennek nagyságáról megbizható adatunk nincs, de 3000 K-tól 20.000 K-ig variálja a beszélgetés. Augusztus 1-én esedékes fizetését és lakbérét egy helybeli kereskedő az átadott nyugtárvány ellenében szívességből kifizette neki, de a város természetesen a nyugtát nem váltja be. Minthogy hivatalában semmi mulasztás sem tapasztaltatott, feljelentés pedig ellene nem tétetett, csupán elhagyott nevének kívánságára fog ellene körözés kiadni. Neje különben tegnap Szárszón volt és Fraenkelnével beszélt, hol a közölt adatokat megtudta. Nagykanizsa város Hajós Ferenc rendőrbiztos állásától felfüggeszti, fegyelmi eljárást

ndít ellene, mely természetesen elmozdítással fog végződni. Hogy a felfüggesztés és fegyelmi eljárás alatti időben a biztos neje a fizetés egy részét kapja-e, vagy nem, ez is tárgyalás alapját fogja képezni.

Szólhatnánk a csekély fizetéséről, amit a város rendőrtisztjeinek nyújt, de ez esetben ennek szerepe nem volt; a beteges szerelem vitte Hajóst abba a az életbe, melyet most akar magának megteremtteni.

HIREK.

Heti srtófák.

Erkölc szezón.

Csendes minden és alszik mélyen
Reggel, délbén és éjén-át
Igy látom Kanizsát — én de
Önök is kivétel nélkül
S ettől ajkunk szilvaként kékül.

Kékül és nem békül — tán soha,
Mivel nekünk most óh!... ha van
És kél is szép estén édes
S hó vágyunk színházba menni:
Hiába! — nem lehet megtenni.

Tenni — azért megteesszük azt, hogy
Pénzünk szépen el is fog — s nincs
Sajátunk semmi kincs — melyért
Visszahoznánk egy jobb színészt,
Hogy mentse meg az erkölcsi-vészt

Vészt-értünk már mindig eleget
És még eztán is nem egyet...
Pláne, ha jegyet — ir nálunk
Egy kis kurta végrehajtó.
Mikor fojtogat a pótdadó.

... Csendes minden két utcán kívül,
Hol kövező ül — és sorba
Bazalt-köckát rak le porba
Mert bölcs v. atyák kimondták,
Hogy behelenni kunszt a bazaltköckát!

Fedák Sári városunkban.

Ma délelőtt egy elegáns sárga automobil állt meg a Rosenfeld Adolf és Fiai üzlete előtt és onnan a Kazinczy-utcan át a vasutállomásig száguldott. Ott hirtelen egész népraj sietett a gépkocsis köré, melynek az volt rendkívüli érdekessége, hogy Fedák Sári lépett ki belőle, ki egy urhölgyet várt Pest felől a déli gyorsal. Az igazán szivélyes fogadtatás után, amidőn a kedves Zsazsa kilépett a Perronról, a portás felénk szolgálatkészséggel szólt hozzánk:

— Nagysád kérem szépen a Perronjegyet!... Zsazsa látszólag kissé elfogodott, de e pillanatban már belekoppant a 20 fillér váltásdíj a piros automata gyomrába, — hanem a jegy az megszorult.

Zsazsa aztán nem is várya míg a jegyet kiszabadítják, kisetett a kijárat felé, — közben mosolyogva megjegyezte:

— Legyen csak nyugodt édes bácsi és hozza utánaum a bilétet!

Azzal már kedves vendégeivel fenn is termett a sárga paripán és elrobogtak vissza a városon keresztül magyarszerdahelyi kiés kastélyába.

— **Tanácsülés.** Nagykanizsa r. t. városa pénteken tartotta rendes heti tanácsulását Vécsey Zsigmond polgármester elnöklete alatt. A rendes folyó adminisztratív ügyeken kívül tárgyalta az 1911. évi államsegélyről, mely nem mint kitalása volt a tisztviselői karnak 30 ezer, hanem csak 20 ezer korona. A belügyminiszter ugyanis a további 10 ezer K-ról törvényjavaslatot fog beterjeszteni, mely meg fogja jelölni a célt, ahova az fordítottat fog. A 20 ezer K-át a város az adohivatalnál felveszi, letétbe helyezi és a képviselőtestületi tárgyalás után a már megállapított kulcs szerint fog a tisztviselők fizetésének kiegészítésére fordítani. Tapasztaltatott, hogy az állami elemi iskolai mulasztások nem terjesztettek be a városhoz kellő pontos kimutatásban. Ezáltal nemcsak a városnak okoznak fölösleges munkát, hanem a szülők is ok nélkül zaklatásnak tohetnek ki. A tanács azért megkeresi az iskolai gondnokságot és a körzetek igazgatóit, hogy ezentul pontos kimutatásokról gondoskodjanak.

— **Uj mozdonyok a Déli Vasutnál.** Tegnapelőtt próbálták ki két új rendszerű mozdonyt a Déli Vasut nagykanizsai állomásán, melyeket a köteles műszakrendőri bejárás teljesen megfelelőnek fogadott el. A két hatalmas vasóriás a Máv. budapesti gépgyárában készült, sorszámuk 429, 01, 02, hat csatlósák, 85 km. óránkénti sebességgel. Megterhelési képességük 1000 tonna. Az próbautat Nagykanizsa és Csáktornya között tették. A bíráló szakbizottságban megjelent a Magyar Vasut és hajózási főfelügyelőség kiküldötte, a Déli Vasut megbízott mérnökei és a helyi hatósági közig. Az új mozdonyokat már tegnap használatba is vették a teherforgalomba egyelőre! most még Nagykanizsa és Prágerhof között.

— **Vakáció a városházán.** Baj György városi rendőr alkapitány f. hó 5-én ment egy hónapi szabadságra — Horváth István v. adóellenőr négy heti nyári szabadságát megkezdte, távolléte alatt Vojkovic János városi adóoszt helyettesíti

— **Postai hírek.** A pécsi postaigazgatóság Dávidovics István vonalfelügyelőt a pécsi postatávirda hivatalhoz vonalmesterré nevezte ki.

— **Ats Vendel** a szekszárdi postahivatal főnöke nyugalomba vonult; ideiglenes helyettesül Csathó Egon posta- és táviró tisztet bizta meg az igazgatóság. Csathó pár évvel ezelőtt a nagykanizsai 20. honvédegyaloz ezrednél főhadnagy volt.

— **Vármegeyénk alispánja a jegyzők árvaházáért.** Arvas Lajos vármegeyénk alispánja megleghangú rendeletet küldött a megyebeli községek előljáróhoz. Fölbívia őket az Erzsébet-árvaházra, mely elárvelt jegyzők gyermekeinek lenne nevelőháza s melynek létesítése érdekében a belügyminiszter ajánló rendeletet adott ki, hogy a községek mint erkölcsi testületek vásároljanak az Erzsébet-árvaház most kibocsájtott sorsjegyeiből. Alispánunk közli a belügyminiszter szép ajánlását, a célt, azt, hogy a községi jegyzők megérdemlik fontos nemzeti munkájokért a társadalom odaadó támogatását. Alispánunk szép rendeletét tehát ez a dolog nem igen mulik; ám annál inkább a községi jegyző urak fáradozásán. Az ő kari érdekeikről van szó. Kérjük karolják is föl. És hogy fölkarolják, kitűnik a jegyzők hivatalos lapja, a „Községi Közlöny“ közléseiből. Ebben állandóan közlik azoknak a buzgó jegyzőknek nevét, akik legalább száz sorsjegyet helyeznek el a jótékony cél sikerére. Óhajandó, hogy a lelkes munkában a mi megyénk jegyzői járjanak elől. Ezt várja rendeletében alispánunk is.

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej
kakao
& cukorból áll
Fáratlan
különlegesség.

Közzemlére tett adóajztromok. Nagykanizsa város 1911. évi áll. jöv. pótladó kivetési ajztroma f. évi augusztus 3-tól 8 napon át közzemlére helyzetett oly célból, hogy azt az érdekeltek a városi adóhivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthessék. Esetleges kifogásokat szóval vagy írásban lehet tenni s v. adóhivatalnál.

Katonai hír. A nagykanizsai 20. honvédelmi parancsnoksága átírt a városi tanácshoz, hogy az őszi gyakorlatokra 50 darab lovat óhajt bérelni és kéri a v. tanácsot, hogy eszközölje ki a lótulajdonosoknál a lovak bérbeadását. A lovakat a gyakorlatok alatt a kincstár éllelmezi és gondozza. A napi bérletet 6 koronában állapítják meg. A gyakorlat f. hó 9-től jövő hó 18-ig tart. A bérelt lovakkal ez idő alatt a katonaság fuvaroz.

Országos vásár. Nagykanizsa országos vására, az u. n. hagymavásár f. hó 14-én lesz. — Állatfelhajtás még mindig nincs megengedve, de tekintve, hogy a szarvasmarhajárvány Nagykanizsán már rég megszűnt és a környék állatai is már némely helyen kétszer is keresztül mentek a betegségen, reméljük, hogy szeptemberre már a szarvasmarha heti piacok megnyílnak.

A megjutalmazott tanítók. A Magyar Földhivatalintézet községi falkolát kezelő tanítók között a gyümölcsfa tenyésztés terjesztése és oktatása körül szerzett érdemeiért 21 jutalomdíjat osztott ki. Ezekből Danitz Sándor stridóvári tanító 400 koronát, Csizsek Károly lendvahosszfulai tanító pedig 200 K jutalomban részesült.

Tanítók felirata. A magyarországi tanítók mozgalmát indították a próbatanítás eltörlése végett. Szerintük a próbatanítás megtartása sérelmes nemcsak a tanítóra, hanem a vizsgáztató bizottságra is mely a tanítót képesítette. Most memorandummal fordulnak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy porosz mintára tiltsa el a próbatanítást.

Élet-halál küzdelem a vizen. Bristalfalvy Imre a somogyi partról Lelléről yachton Révfülöpre ment. A vitorlás hajón három férfi, egy nő és egy nyolc éves leánya ült. A kis yacht nem mersse a révfülöpi furdóteleptől hirtelen oldalt fordult s mielőtt az utasok segíthettek volna, felborult s benne levők mind a vízbe estek. Segélykiáltásukra Kálmán Sándor halászi felfüggyelő néhány halászzal gyorsan csónakba szállt és nehéz küzdelem után ki mentette a fuldokló társaságot.

Borbélyok és fodrászok ünnepnapja. A magyarországi borbélyok és fodrászok ez év aug. 21., 22. és 23. napjain országos fodrász kongresszusra gyűlnek össze Aradra. Ezen eseményszámba menő napokat ünneppé óhajtják avatni azzal, hogy a kongresszus első napján, augusztus 21-én (hétfőn) az egész országban a borbély és fodrász nüzletke egész nap zárva tartják. Egyben értesülünk a Maros-Vásárhelyen megjelenő országos Fodrászok Lapjából, hogy ezen alkalommal megalakítják a vidéki fodrászok országos egyesületét is, melynek az a célja, hogy szakmájukat a művelt külföldi nivóra emeljék.

Rádium belégzés. A modern orvosi tudományuk ezt a hatásos gyógyszerkötét a legideáli-

sabb módon Pöstyénben találjuk meg. — Maga a természet gondoskodott itt rádium-inhalációról a szenvedő emberiség számára, mert Pöstyén nagy izzapmedencei tulajdonképp valóságos rádium-emanateriumok Tudvalevőleg a köszvény és rheumát gyógyítják; leginkább rádium segélyével és ujabban azt tartják, hogy jórészt a gazdag rádium tartalomban rejlik Pöstyének eddig megmagyarázhatatlan példátlan gyógyereje.

Magyar Figyelő. Tisza István és Herczeg Ferenc kitűnő folyóiratának, a Magyar Figyelőnek augusztus elsejei száma gazdag tartalmával és előkelő íróival méltóan sorakozik az eddigi számokhoz. Bernát István az „Általános választói joghatásáról az Egyesült Államokban” ir alapos történetmunkákra felépített cikket Alexander Bernát nagyszabású essaitt irt korunk művészi mozgalmairól, amelyek az illusztris szerzőnek állaspontját és felfogását a nálánál megszokott világgossággal domborítják ki. Kenedi Géza „A beszéd művészete” címen a retorika mai szerepéről értekezik. Természettudományi cikket Szabó Zoltán a „Botanikai kertek feladata” címen közöl. A szépirodalmi rovatban találjuk Szőlősi Zsigmond kitűnő novelláját „A legnagyobb gavallér” címen, míg Herczeg Ferenc folytatja a „Vörös Kakas” gyűjtő név alatt összefoglalt satirikus jellemzéseit, amelyek megdöbbentő élességgel mutat rá a jelszavak és gyakorlat közti különbségre. A tartalmas feljegyzések rovatban ezúttal sok irodalmi vonatkozású cikket találunk, amelyek szempontjaik eredetiségénél és megírásuk irodalmi előnyeinek fogva szerencsésen egészítik ki e rendkívül gazdag tartalmat. A Magyar Figyelő előfizetési ára negyedévre 6 K, felévre 12 K, egész évre 24 K. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrassy-ut 10.

Öngyilkos koldus. Bagonyai Ferenc 64 éves volt kiskanizsai iskolaszolga jelenleg a városnak 1 K 80 fillér heti pénzt „élvező” szegénye nagyfokú vízkórbau szenved. A szegény öreg véget akarván vetni szenvedéseinek, egy kisebb fajta konyhakést szegezett a szívének, mely mindig fájt. De nem hatolt a szívig. Fogott hát egy balitát, azzal verte beljebb a kést. De egy se jutott a szívig, de a sok vérvesztés miatt összeesett az öreg. A gyorsan megjelent városi orvos dr. Goda Lipót bevarta a sebet és beszállították az életunt embert a kórházba.

Osakis Pilseni sört igyunk a „Szarvas szálloda” éttermében, a sörök királya; szénsav nélküli kezelés, a gyomornak kitűnő.

Kleinwaechter tanár, az európai hírnőorvos a következőket állapította meg: A természetes **Ferenc József**-keserűviz mindig pontos és huzamos időn át is hatékony hashajtónak bizonyult. Mivel semmiféle kellemetlen melléktünet nem észlelhető, a Ferenc József-víz méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési Igazgatóság Budapestben.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonafüzletről.

Nagykanizsa 1911. aug. 7.

Piaci árak:

Buza K 10.70, Rezs 8.50, Zab 8,—, Árpa 8.—

Sörárpavásár. Folyó hó 23-ikán a Borsodmezei Gazdasági Egyesület az érdekelt többi közgazdasági testületekkel karöltve Miskolcon, a Kapos Nagy Szálloda téli éttermében országos sörárpavásárt rendez. Az érdeklődők bővebb felvilágosítás az említett gazdasági egyesület (Miskolc, Széchenyi-utca 49.) titkári hivatalától nyerhetnek.

A pozsonyi hadtest-hadbiztoság pályázatát hirdeti a Sopron, Szombathely, Kőszeg, Nagykanizsa, Kismarton és Nezsider állomásokról elhelyezett csapatok és intézetek részére 1911. évi október hó 1-től 1912. évi szeptember hó 30-ig terjedő idő alatt szükségellendő széna, szalma, kőszén és tűzifa szállítására. Megjegyzendő, hogy széna és szalma szállítására irányuló ajánlatok kőszén és tűzifa szállítására irányuló ajánlatokkal együttesen nem tehetők. A versenytárgyalás Nezsider illetőleg a pozsonyi cs. és kir. élelmezési raktárnál folyó hó 21-ikén, a többi állomásokat illetőleg pedig a soproni katonai élelmezési raktárnál f. hó 17-ikén fog megtartatni. Részletesebb felvilágosítás a soproni keresk. és iparkamaránál, az említett élelmezési raktárnál, valamint a pozsonyi 5. hadtest hadbiztoságánál szerezhető és ugyanezen helyeken a szállítási feltételek füzeté is megtekinthető.

Szuperfoszfátot

kartelen kívül szállít;

Schwarz József és Társa

Budapest, VI., Váci körút 53.

DARUVAR

FÜRDŐ Déli vasut állomás.

Vasas és iszaphóforrások 34—45° C.

Fangógyógykezelés. Hidegvizkúra.

Szénsavas-, nap- és légfürdők.

Szabadban való forrás.

Mérsékelt árak.

Prospektussal

szolgál.

a Fürdőigazgatóság Daruvár Slavonia.

Sirolin

„Roche”

kapható minden gyógyszer-tárban.
Ára: üvegenként 4 korona.

Az orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, számarköhögés, influenzánál.

Ki használjon Sirolint?

1. A ki hosszú időn keresztül köhögés-bántalmában szenved.
2. Mindasok, kik gégehurutban szenvednek, Sirolin „Roche” által rövid időn belül meggyógyulnak.
3. Asztmában szenvedők már rövid has-

nálát után lényeges könnyebbülést éreznek.
4. Skrofulás, mtrigydusadásos, szom- és orrhurutos gyermekeknek rendkívül fontos az a Sirolin.
A táplálékot nagyban elősegíti.

Csak eredeti csomagolású SIROLIN „Roche”-t kérjünk és pótszerket határonon-tan utasítsunk vissza.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & Co.,
Basel (Svájcz). — Grenzach (Baden).

Hamburg-Amerika Linie

Kövétlen német posta és gyorsgőzszállítás
Személyszállítás
világ minden részébe
Négyen a következő vonalakon
Hamburg-Newyork
Hamburg-Philadelphia

Hamburg-Argentína	Hamburg-Mexiko
Hamburg-Brasília	Hamburg-Afrika
Hamburg-Canada	Hamburg-Anglia
Hamburg-Cuba	Hamburg-Francoziaország

Szórakozó és üdülő utazások a tengeren:
Utazások a Föld körül; keleti utazások; földközi-tengeri utazások; nyugatindiai utazások; délamerikai utazások; északi utazások Orontheimig, Islandig, az északi fokra és Spitzbergára; sülis utazások.
Prospektusok ingyen és bérmentve.
Hamburg-Amerika Linie,
Aberlanti Pánszerveksh, Hamburg

A „Keresztény Fogyasztási Szövetkezet”-ek központja Budapest-kiskanizsai fiókjához egy jó házból való keresztény fiu

tanulónak felvétetik

Bővebbet megtudható Kralcsevics József nél, Kiskanizsa Ország-ut 49. szám

2-3 középiskolát végzett, jó házból való fiu

GYAKORNOKNAK

Jó fizetéssel azonnal felvétetik

Ifju Wajdits József

könyv és papirkereskedésében.

Nagykanizsa, Deák-tér 1.

HEGYI LAJOS

hirdetési irodája

folyó évi augusztus hó r-én

Budapest, VII. Király-utca 67.,

I. em. áthelyeztetett.

Mindenemü hirdetések és reklámok felvétele az összes fővárosi-, vidéki- és külföldi-lapok és naptárak részére eredeti árban. Költségvetések és ajánlatok díjmentesen.

SALVATOR

Gummi-sarkak

Utólréhetetlen tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, V/3

Könes gyógyforrás

VARASD-TÖPLITZ

Horvátország.

Vasut-, posta-, telefon- és távirtda állomás

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hírnöves radioactiv tartalmu könes hőforrás + 58°. — Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél Ivókurák makacs torok-, göge-, máj-, gyomor es bélhántalmaknál.

Elektromos massago. — Iszap-szénsavas és napfürdök.

Egész éven át nyitva. Modern kényelem. Uj szállodák. Mezsés környék. Katonazene. Prospektust ingyen küld a

fürdőigazgatóság.

Gyomor betegeknek.

Mindazoknak, kik a gyomor meghűtése, vagy túlterhelése, rossz, nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy hideg ételek élvezete által, vagy rendellen életmód következtében gyomorbetegséget, mint Gyomórhurut, gyomorgörcs, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodást kaptak, ajánlunk egy kitünő háziszert.

Hubert Ullrich-féle növénybort.

Ezen növénybort kitünő gyógyhatásának talált füvekből, jó berral van készítve és erősíti, életre kelti az ember emésztő szervzetét. — A növénybort megakadályozza az emésztési zavarokat és előmozdítja az egészséges vér ujjaképződését.

A növénybort idejekorán használva, gyomorbetegségek még a csirájukban elfojtának. — Symptomák mint: Főfájás, felhőfőgés, gyomorégés, felfuódás, rosszullet hányással, melyek chronikus idős gyomorbetegségeknel oly gyakran előfordulnak, elmúlnak néhányszori ivás után.

Székrekedés és ennek kellemetlen-következményei, mint szorulás, köllés, szivdobogás, álmatlanság, valamint vértululás a májban, lépében és a nagy Zsigler-érben (Arany-ér bántalmak) a növénybort által gyorsan megszűntetnek. A növénybort megszünteti az emésztetlenséget és könnyű székelés által eltávolíttatnak a gyomorból és belekből alkalmatlan részek.

Sovány, halovány kine és, vérszegénység, elerőtlenedés,

legtöbbször a rossz emésztés következményei, hiányos vérképződés és a máj beteges állapotáé. tvághányást, ideges bágyadság és rossz kedélyhangulat, továbbá főfájások, álmatlan éjjeliek következtében ily egyének lassan egészen elpusztulnak. Növénybort az elgyöngült életerőnek uj lüktetést ad. Növénybort fokozza az étvágyat, az emésztést és táplálkozást előmozdítja, elősegíti az anyagcsere gyorsítja a vérképződést, megnyugtatja a felduadt idegeket és életkedvet szerez. Számtalan elismerés és hála nyilváníttás igazolja ezt.

Növénybort kapható 3 és 4 koronáért a Nagykanizsai, Kiskanizsai, Becsehelyi, Ujodvari, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemesvidi, Böhönyei, Nagy-Bajomi, Felső-Segedi Csurgói, Berzencei, Gólai, Légrádi, Alsó-Domborui, Kotorii, Muracsányi Rátkai, Podtureni, Szelnicai, Alsólendvai, Pákai, Baksai, Novai, Bakii, Pölöskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kethelyi, Marzallai, Kaposvári, Nagyatádi, Tarányi, Csáktornyal Perlaki, Varasdi stb. gyógytárakban és fűszerüzletekben és Magyarország legtöbb gyógytárában.

A kanizsai gyógyszerárak 3 és több üveg növénybort rendelésnél credeti árak mellett küldik szét mindenüve a monarchiában.

Utánzásoktól óvatik.

Kérjen csakis

Hubert Ullrich-féle növénybort.

Közlemény,

a 30 év óta forgalomban levő híres Berger-féle gyógy- és egészségügyi szerekéről.

Néhány hónappal ezelőtt egy Berger nevű üzlet-ember megkísérelte, hogy a „Berger-féle gyógy- szappanok és kátrány-szappanok” elnevezés használati jogát vitassa le; hogy így a mi gyártmányaink révén híressé lett nevét használva, más szappanokat hozzon forgalomba. Így államunk volt képviselőnk, dr. Sachs Lajos ur Bécsben, a magas os. kir. kereskedelmi miniszteriumnál panaszoként föllepni; ennek következtében állami tudomásra hoztuk, hogy 1908. december 16-án kelt 19083. számú ítélettel kimondott, hogy jogunk a mi „Berger-féle gyógy- és egészségügyi szappanainkra, a Berger-féle kátrány-szappanok és Berger-féle gycorin-kátrány-szappanok, Berger-féle kén-kátrány-szappanok” stb. csak külön címmel címláti és vedgyvénxon csak névelhetünk. Így tenát a mi jölszert kátrány-szappanok címén is, mint azelőtt a fenti jelöléssel leguik forgalomba hozni; kérjük engedélyezni saját érdemben a nagyérdemű közönséget, hogy minden más gyártmányokkal való becsorolásonk és tövédebe optamok eljött vendő, alandón figyejen arra, hogy a csomagoláson is rajta kell lennie, a mi jölszert vedgyvénxon és a mi itt jól látható keszgyvénxon. Ha a csomagoláson a mi vedgyvénxon és a mi vedgyvénxon is rajta van, úgy kerjük, hogy a szappant, mint am a mi híres és 30 év óta jösvő gyártmányainkkal megegyez, utasítsa vissza.

Handwritten signature: Hellöberg

Treppau és Bécs, 1904. február hó.
Hellöberg és társa.
Raktáron van Magyarország minden városában. Nagyban eladás a Budapest nagy-drogeriárakban.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona. Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Mertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Politikai küzdelem.

Abból a szomorú kavarodásból, mit a véderő reformjával kapcsolatban a Justh-párt felidézett, mind erősebben és tisztábban bontakozik ki a hatalmi kérdés, melynek érdekét a nemzeti viszonyok és az általános szavazati jog tetszetős mezébe akarják öltöztetni a letört nagyságok. Bár a nemzet régen tisztában van ezzel, de oly éles boncoló késsel még senkise szedte szét az obstruáló kisebbség agyvelejét, mint Tisza István részint parlamenti beszédével, részint hírlapi cikkével. Kimutatja, hogy a vásári bánásmódnál nem egyéb az a handabandázás, mellyel a nemzetet megtéveszteni akarják. „A közönség elkábul ennyi lármától; elveszti tiszta ítélőképességét, s lassacskán elhomályosul az a világos fény előtte, hogy a nemzet vágyainak elérésére a többségnek van világos, határozott, következményeiben messze kiható katonai programja, s hogy az ellenzék álláspontja csupa bizonytalanság, homály és kétértelműség.

A józan közönség ugyan rég tisztában van mind azzal, hogy a nemzetnek az európai hatalmakkal lépést kell tartania fegyveres erő szempontjából és tisztában van azzal is, hogy az ezzel járó terhek, ha súlyosak is, nem kötik le az ország pénzerejét tehet-

ségén túl, de a hangzatos szavak könnyen terjednek és a „nemadózunk“ jelszavu tömeget félrevezetni sokkal könnyebb, mint a gyakorlati politikának és az igazságnak híveket toborozni.

Erre a herkulési munkára senki se képes annyira ma, mint Tisza István gróf. Mintha kezében tartaná a nemzeti veszedelemtől óvó óriási haragnak kötelét. És rettenetes erejével kongatja a vészharangot? Felrázza vele azokat, akik tétlenségbe merülve nézik, hogyan akarják feldulni alkotmányunk ezeréves épületét az obstruáló honatyák, csak azért, hogy saját megunt uralmuknak építsenek helyébe palotát. A választójog kiterjesztéséről ma már általánosan tudva van, hogy az oly mértékű lesz, mely sáncaiba fogadja mindazokat, akik értelmiségiekkel rászolgálnak. Olyan kiterjedése lesz a jognak, amit a Justh-párt a szociáldemokratákkal való minden ölekezése mellett sem helyezett volna kilátásba. Ez tehát a gyékényt alaposan kirántotta a jelszavakkal küzdők tábora alól. Megmaradtak még a nemzeti viszonyok, a katonai követelések, melyekről Tisza István így ír: „Célunk közös. A hadsereg egységes vezetésének és beszerzésének megbontása nélkül foglalja el a magyar állam és a magyar társadalom az őt megillető helyet a társadalomban. Ezt a

helyet szolgálja a 9-es bizottság programja. Ezt akarná a század-nyelv egy lépéssel előre vinni.“ És kiviláglik, hogy ez az eredmény oly csekély sőt semmis, hogy távolról sem ér fel azzal, hogy a helyzetet miatta felforgassuk és újabb egyenetlenséget okozzunk király és a nemzet között.

A józan belátás mind jobban tért hódít, a törvényhatóságok egymásután tiltakozni fognak a parlamenti munkát megbénító és a magyar parlament nivóját mélyre súlyesztó obstrukció ellen. És végül nem marad egyéb, mint emléke annak a sivár képet mutató harcnak, mely az ország haladására polyp módjára rátekerőzik.

A Franz Lajos és fiai R. T. első közgyűlése.

Ma d. e. 9 órákor tartotta a Casino nagytermében a Franz Lajos és fiai gőzmalom és villamos üzem R. T. első évi közgyűlést. Az egyhangúlag elfogadott igazgatósági jelentés röviden és szárazon sorolja fel a számbeli adatokat, melyek az üzletév eredményét feltüntetik. Igaz hogy a beszédes számok az igazgatóság körültekintéséről és a szakértő vezetésről szólnak, mégse hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy az eredményt feltüntető számok értékét növeli az a nehézség, amit a lefolyt évi termés gördített a malomüzemek elé. Tudva van, hogy a múlt évi termés mintegy 10 millióval maradt a miniszteriumtól kiadott terméskimutató mögött. Ez a gabonaárakat oly mértékben befolyásolta, hogy a malmok a heti

A esanádi alispán meg a szegény ember.

Mikor Justhék az aradi népgyűlésről visszatérőben voltak Budapestre, a vonaton Vertán Étele esanádmegyei képviselő beszélt el a következő kis történetet.

Esanád vármegye az utóbbi esztendőben munkásházakat építtetett. Mikor az emberek beköltöztek a vármegye házaiba, Hervay Lajos esanádi alispán végigjárta a lakásokat. Mindenfelé igen hálálkodtak neki a hajlékokért. Az egyik lakásban az alispán két öreg cselédet talált, egy szegény embert, meg a feleségét. Mikor körülnézett a lakásban, miudjárt látta, hogy Nincsetlen Jánoshoz nyitott be. A szobában nem volt egyéb butor, mint egy fenyőfából összehajtogatott gyalulatlan asztal, két szék, meg az asszony leánykori ládája. Ágynak-minek hire sem volt, a sarkba vakoltak s ott hevert a suba, a szegényember derékalja, vánkosa, takarója.

— Megvannak elégedve a lakással? — kérdezte az alispán.

A szegény ember nagyon hálálkodott.

— Ilyen szép portáról nem is álmodtunk. Lakásunk van gyönyörű, csak már most kereset is kel-

lene hozzá. Meguntam már a napszámos munkát, meg aztán már nem is nagyon bírom. Egészen más volna, ha a maga kezére dolgozna az ember. Ha módom volna hozzá, bérlnék két hold földet, hagy-mát ültetnék belé, aztán majd csak megsegítene a jó Isten. Csak hát hogy kétszáz pengő kellene hozzá, az meg nagy pénz: ki adna kétszáz forintot egy ilyen szegény embernek, akiúe a két kezén kívül semmije sincsen?

— Hát aztán, ha a kétszáz forint megvolna, meg tudna élni a bérletéből?

— Ugy gondolom nagyságos uram.

Az alispán jószívű ember.

— Hát én hozzásegítem kigyűlmedet a kétszáz pengőhöz — mondotta. Aztán majd meglátom mire megy vele.

Másnap annak rendje és módja szerint nyélbe ütötték a dolgot. A szegény ember váltót irt alá, s az alispán kezességével megkapta a banktól a pénzt. Fogadkozott, hogy becsülettel visszafizeti, csak azt kérte, hogy őszig adjanak időt neki. Megtették azt is.

Ez volt márciusban. Az alispán már rég elfelejtette az egész dolgot, mikor egyszer, őszre járt már az idő, beállított hivatalába a szegény ember.

— Azért jöttem nagyságos uram, hogy beszámoljak a kétszáz forintról.

Kigombolkozott, s letett az asztalra kétszázötven forintot.

— Ennyit fizett nagyságos uram a hagyma.

— De hát abból ki kell fizetni a kétszáz forintot.

— Rendbe tettem én már a bankban a dolgot. Kifizettem az adósságomat, itt a váltó. De meg a kétszáz forint elég se volt, drágák voltak az idén a földek. Kellott két hatvanöt forint. De már azért nem mászkáltam a nagyságos ur nyakára. Nem is volt rá szükség, mert hogy már kétszáz forintom volt, könnyű volt hozzászerezni még hatvanötöt, csak ugy becsültre. De már azt is visszafizettem. Éltünk is azalatt, úgy hogy ez a kétszázötven forint tiszta nyereség. Megtanakodtuk már az anyjukommal, hogy jövőre három holdat bérlünk, aztán, ha a jó Isten megsegít, nem zselléreskedünk sokáig a más földjén, hanem a magunkéu gazdálkodunk. Mert szép az, nagyságos uram, ennyi pénzt kihozni a hagymából, igaz, meg is dolgoztunk érte, de mégis csak más, ha a maga földjén van az ember.

üzemet négy napos ipartüzemre voltak kénytelenek redukálni. Ha ezt tekintetbe vesszük, akkor az elért szép üzleti eredmény a jövőre nézve fokozottabb biztatást rejt magában.

Az igazgatóság jelentéséből mint figyelemre méltót kiemeljük, hogy a gőzmalom őrlési képességének nagyobbitása és a villamos üzemek rekonstrukciójára és távvezetű középponttá való átalakítására az előkészületek folyamatban vannak. Hogy ez Nagykanizsára nézve előnyös visszahatással van, az könnyen érthető.

Ennek a hatalmas vállalatnak a közgyűlési ismertetésénél lehetetlen, hogy annak igazgatóságával röviden ne foglalkozzunk. Olyan neveket találunk ugyanis ott, amelyek előkelőségükkel Magyarországon nem programot, hanem csak cégért szoktak jelenteni. Itt azonban saját információink alapján szívesen constatalhatjuk, hogy e fényes nevek nemcsak a Franz Lajos és fiai részvénytársaságnak, nem a letrött nagyságok, hanem hatalmas anyagi tőkéjüknél sokkal becsesebb szellemi értéket fektetnek a vállalatba. Szinte országos programot nyújtanak arra nézve, hogy mint a cseh arisztokratáknál már megvalósulva látjuk, miféle kötelesegek vannak a közgazdaság terén a magyar arisztokratáknak. Ezek nemcsak a tantümekeket veszik fel, hanem széles látókörrel, szak tudásukkal gyűléseznek, tervezgetnek és a vállalat felvirágztatásán egyéniségekkel hatalmasan közreműködnek.

Közgyűlési tudósításunk a következő:

„A Franz Lajos és fiai gőzmalom és villamos üzem részvénytársaság Nagykanizsa“ ma d. e. 9 órákor tartotta első évi rendes közgyűlését a Casinó termében a részvényesek élénk érdeklődése mellett. Gróf Hoyos Miksa főrendiházi tag, a r. t. elnöke, üdvözölte a megjelent tagokat; jelentette, hogy a közgyűlési meghívó szabályszerűen publikáltatott és hogy 3992 részvényes letételével 91 szavazat van jelen így a gyűlés határozatképességét megállapítja és a gyűlést megnyitja. A közgyűlés jegyzőjének egyhangulag Rotschild Samu dr., a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig gr. Keglevich Béla és újnapi Elek Ernő választattak meg.

A közgyűlés egyhangulag tudomásul veszi az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak jelentését; ugyancsak a zárószámadásokat és az évi mérleget elfogadta és az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta.

A tiszta nyereség felosztása feletti előterjesztés is egyhangulag határozattá emeltetett és pedig részvényenkint 5-5%-ot vagyis 22 K-át fizet a társaság f. hó 12-től kezdve pénztáránál az 1. számú szelvény ellenében. Strem Dénes elismerését fejezi ki a felügyelő bizottságnak lelkiismeretes munkájáért és indítványozza azok újból való megválasztását. Az egyhangulag megválasztott felügyelő bizottság tagjai: Herceg Sulkovszky Viktor, Politzer Géza, Sidlauer Aladár, Vidor Gyula, Rothschild Samu; pótagok Hirschler Sándor bankigazgató (új), Strem Ti-vadar nagykereskedő (új). Blau Lajos a részvényesek nevében kifejti, hogy ez a közgyűlés szinte ünnepe a társaságnak. Nemcsak a fényes eredményről fogva, mert aki tudja, mennyi költséggel, kiadásokkal, befektetésekkel dolgozik minden r. t., az tudja csak ezt az eredményt kellően méltányolni. Az igazgatóság nemcsak a fényes keretet adja a társasághoz, hanem nagy kaliberű munkájával a részvényesek elismerésére, köszönetére részolgált. Kéri a közgyűlést, hogy az igazgatóságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon. Ugyancsak Pongor Henrik igazgatónak, akinek fáradságtalan, bámulatos szorgalmát csak így tudja a társaság elismerésben részesíteni.

Gróf Hoyos elnök az igazgatóság nevében köszönetet mond a jóleső szavakért. Ha Blau ur nem indítványozta volna a Pongor igazgatónak jegyzőköny-

ben kifejezendő elismerést, akkor ezt ő tette volna meg, mert az elért fényes eredményért kifejtett munka oroszlánrésze az ő nevéhez fűződik. Ezzel az elnök a közgyűlést bezárja.

Kánikula.

Az Európa fölött a levegőrétegben való állandó depresszió kellett még nekünk az ő 40 C. fokú izzásával. Hihetetlen változást okozott ez. A kukorica lesült: takarmány nincs. Megdrágult minden. Szegény készízetésből élő hivatalnok-osztály ez kellett még nekünk.

És mindig így lesz, valameddig őstermelésre leszünk berendezve. Sorsunkat egy tavaszi eső, egy nyári eső dönti el. Ha pedig ránk pörköl a nap, lesül minden, oda a gazdák veritékes munkája s a mi ezzel egy, a mezőgazdasági országban, ez őstermeléssel s kizárólag ezzel foglalkozó országnak mindenrendű és keresetű tagja „zt nyógi. Ma már azzal is tisztában vagyunk, hogy népelemezés szempontjából a kukorica lényegesebb termék a gabonánál. Ha mi nálunk kukorica terem, akkor nincs szegénység. Ha a kukoricát elsüti a nyári hő, hihetetlen pusztítást tesz a pelarga. A kukorica a szegény ember kenyere, jobb élése. Ha kukorica van, meghizik a nyáron pepsajton, parajon élő poltrás malac s mégis jut a népnek is egy-két táplálóból talat. IV. Henrik francia királynak másként kellett volna uralkodó elveit formulázni. Nem a vasárnapi tyukhuslevest kellett volna emlegetnie a paraszt fazekában, hanem így szólni: „Azt szeretném, ha a legszegényebb embernek is volna hizóba fogva egy két disznója.

Az olvasó pedig azt fogja mondani: mindezek régen tudott és kesergett dolgok. De van-e kivétel? Műesőt nem csinálhatunk. Mit tegyünk? Nyári verecskikörre, kelmed lenne csak az okos ember, ha megmondaná a teendőket.

Igaz. Műesőt nem csinálhatunk. Elemi csapást megakadályozni nem tudunk, legfőjebb csak szörnyű csapásait tudjuk enyhíteni. Így mindjárt, hogy a csapás enyhítésénél maradjunk: a rettenetes hő ellenére is nem minden földön sült ki a termés. Texasban, Amerikában az olyan nyár, mint amilyen a mienk a mostani, állandó; ott már közdenek a „Dry-Farming“-gal. Ezt az amerikai talajmívelést Champel északamerikai ténár találta ki, nálunk is alkalmazzák már s ahol alkalmazták, az abnormis nyár ellenére se következett be az aszály, ez a magyartalan és véres szó. Hogy a Champel-féle talajmívelésnek miben áll a titka s mi az, ez igazán nem a — verecskikörre tartozik. Az a szaklapok fődadata.

A másik, amit ebben a meleg kánikulában el kell mondanunk, hogy ma egy ország sem rendezkedhet, ha csak ya bankot nem játszik a sorssal egyoldalú kalászos termelésre, sőt őstermelésre se. Itt nem az emberi munka, a befektetett tőke es tudás dönti el az utközet sikerét, hanem az — időjárás. Ez rajtunk kívül álló tényező. Azért a nemzet vezetőinek fődadata úgy irányítani a dolgokat, hogy a nemzeti termelés változatosabb legyen s biztosabb bázison nyugodjék, mint a labilis időjáráson. Ez lenne az ipar. Ipari állam, vagy mondjuk: állam, melynek ipara van. könnyebben szenved az időjárás szeisélyeit s nem egy-két eső dönti el inségét, vagy jólétét.

Függetleníteni kell magunkat az időjárás esélyeitől. Szervezni, az időjárás kedvezéseit, vagy csapásait elviselni így is kell, de nem lesz belőle nemzeti szerencsétlenség.

Most pedig egyelőre veszünk részt a nap izzó és természetes fűrdőjében. Ez jól fog tenni idegeinknek. Attól tovább folytathatjuk azt a százados alvást, mely magyar fajunk keleti sajátsága. Minket minden elaltat. Minket semmi sem ébreszt föl. Ha fel is

ébredt, egy bizonyos, hogy nem — cselekvésre ébreszt.

HIREK.

— Rendkívüli városi közgyűlés. Nagykanizsa r. t. város f. hó 12-én d. u. 3 órákor rendkívüli közgyűlést tart. A tárgyszorozatban mint fontosabb szerepelnek: a 20 ezer K-ás államségélynek a tisztviselők közt leendő szétosztásáról szóló határozat; a gimnázium építése; jelentés a gyámpénztárról; a 7 éven levő elhagyott gyermekek költségei.

— Személyi hír. Lukács József főgimnáziumi tanár, lapunk munkatársa oroszországi tanulmányutjáról ma hazérkezett.

— Esküvők. Szombaton Meiszner Marianna kötött házasságot Karovits Jánossal; vasárnap pedig Fischer Irma Leitner Aladárral; Győri Irma pedig Mózes Pállal. Ezeket a házasságkötéseket azért jegyezzük fel, mert Sabján Gyula dr. főjegyző ezeknél szerepelt mint házasságot kötő anyakönyvvezető.

— Gyászrovat. Mély gyász borult Pásztor Miksa zenetanárnak családjára. A kérelhetetlen halál a nagy zenei tehetségű Margitkát 14 éves korában kiragadta az élők sorából. A letört virág már zsenialitásával a most gyászba borult szülőket. Már 4 1/2 éves korában zenei kapacitások elragadtatással beszéltek a leendő nagy művészuőről. A halál most ezt a nagy reményt semmisítette meg. A boldogult Margitka nővére a Nagykanizsán dédalgetett kiváló zongoraművésznőnek Pásztor Irmának. A lesújtott család iránt városszerte megnyilatkozott részvételhez a magunk részéről is csatlakozunk.

— Nagy Boldogasszony-ünnepe az alsó templomban. A Katholikus egyház eme szép irányu ünnepén az alsó templomban a következő ünnepi szertartások tartatnak: Reggel 7 órákor első csendes mise, utána elmélkedő imák. Délután fél 9-től — fél 10 órákor énekes szent misék. Utána ünnepi prédikáció. Ezt követi a déli nagy énekes istentisztelet. Délután 3 órákor litánia, utána könyörgés.

— Bucsú Somogy-szentmiklóson. Jövő hét keddjén vagyis Nagy Boldogasszony ünnepén tartják a somogy-szentmiklósiak a szokásos bucsú-ünnepeket. Az idén is, mint ezelőtt a jól mulató nagykanizsaiak azon a napon ellepik majd a vig hangulatú falut és megrakódva borral és sörrel térnek majd vissza ebbe a kijózanító szomorú városba.

— Az izraelita templomban a péntekesi istentiszteletet f. hó 11-étől kezdve további intézkedésig d. u. fél hét órákor kezdődik.

— Utóállítás. A f. hó 5-én megtartott utóállításra jelentkezett 67 állításköteles, akik közül besoroztatott 15. Megvizsgáltatott 16 apa, akik közül 4-nek keresetre való képtelensége megállapított.

— Az Ipartestület jubileuma. Az az impozáns ünnepély, amellyel a nagykanizsai Ipartestület fonállásának 25 éves jubileumát akarja megünnepelni, most a megvalósítás stádiumába jut. Az Ipartestület ugyanis, mint legutóbb jeleztük, egy 40 tagú nagybizottságot alakított a végből, hogy ennek az ünnepélynek a részleteit megállapítsa. Ezen nagybizottság 8-án Samu József elnöklété alatt ülést tartott, amelyen megvitatott a szükséges teendőket. Többen az egyesületi tagok közül, s Dobrovics Milán egy nagyobb szabású vizgalom rendezését javasolták. Ezzel szemben dr. Hegedűs György azt ajánlotta, hogy miut a többi helyi egyesületek és társulatok szoktak, egy localis jellegű vizgalmat rendezzen a testület. Élénk eszmecsere után, amelyben részt vett Eperjesy Gábor, Boros János, Hoffmann Henrik, Halvax Frigyes iparbiztos stb. a bizottság elfogadta

dr. Hegedűs György indítványát, s ennek részlete-
sebb megállapítása végett egy 10 tagú bizottságot
küldtek. ki a tíz tagú bizottság felét ipartestületi ta-
gokból, felét pedig a testületen kívüliekből, a követ-
kezőkből alakították meg: Halvax Frigyes iparbiztos,
Hoffmann Henrik, Millényi Gyula, Samu József és
Somogyi Ede ipartestületi tagokból, Boros János,
Dobrovics Mihály, Eperjesy Gábor, dr. Hegedűs
György és Strém Ottó ipartestületen kívüliekből. Az
albizottság öt napon belül tartozik javaslatát a nagy-
bizottságnak, különösen a jubileumi ünnepek ará-
nyaira nézve megtenni. Egyszermind kimondotta a
bizottság hogy az ünnepély napjának megállapítását
későbbre halassza.

— **Katonai bevonulások.** A nagykanizsai
20. honvédegyalozred értesíti Nagykanizsa várost,
hogy i. hó 16-án 600 tartalékos legénység, 97 ló
és 70 tiszt fog bevonulni. A legénységet a régi gim-
náziumban, a Karcag-féle és a Petőfi-uti laktanyában
fogják elszállásolni. A tartalékosok aug. 26-áig lesz-
nek városunkban.

— **Közegészségügyi vizsgálat.** A rend-
őrkapitányság mindenkor a legnagyobb figyelemmel
ügyel a közegészségügyi rendszabályok szigorú be-
tartására. Ennek ellenőrzésére tegnap délután dr.
Bácz Kálmán v. tisztiorvos és Füredi János rendőrsz-
tiszt vizsgálatot tartottak a gyárakban, ipartelepeken,
üzletekben, vendéglőben és egyéb nyilvános helye-
ken. S a vizsgálat során számos helyen mulasztások-
kat találtak: többnél egyes lakrészeket lakhatatlannak
kellett minősíteni, másutt meg és pedig leginkább
vendéglőkben és üzletekben oly tisztátalanságoknak
jötték nyomára, mely miatt az illetőket fel fogják
jelenteni. Eddig ilyen mintegy 35—40 jegyzetelt
fel. A vizsgálatokat még ma délután is folytatják.

— **Vásongyárosok és kereskedők figyel-
mébe.** A kereskedelemügyi miniszter ur 1910. évi
április hó 28-án 318. sz. a. kiadott rendelete értel-
mében a vászon elnevezés, vagy ennek más idegen-
nyelvű egyenértékű kifejezése csupán azon védje-
gyekben foglalhat helyet, amelyet lenből, vagy
kenderből készült sima szövött árúk megjelölésére
lajstromoztattak, ennek folytán a pamutból, vagy
más pótanyagból készült, vagy ilyen anyagok fel-
használásával szövött árúkra vászon — jelzésű véd-
jegyek nem lajstromozhatók. Ezen intézkedés célját
az a törekvés képezte, hogy megakadályoztassék az,
miszertint a közönség a vászon jelzés által az áru
minősége tekintetében megtévesztessék, vagyis, hogy
vászon elnevezés alatt olcsóbb és rosszabb minőségű
pótanyagokból szövött árúk forgalomba hozhatók ne
legyenek. Felhívjuk azért az érdekelt szakmabeli ke-
reskedők és gyárosok figyelmét arra, hogy miután a
kifogás alá eső árújelzés 1913. január hó 1. után ki-
hágásnak fog tekintetni, a gyárosok saját érdekükben
cselekedzenek; ha az általuk előállított árúknak árú-
jegyekkel való ellátásánál a kereskedők, pedig, ha
árúik beszerzésénél már most ezen rendelkezések
szerint járnak el.

— **Véres játék a Teleky-úton.** Csak a
szerencsés véletlen mentette meg, hogy véztes
baleset nem történt tegnap kora este a Teleky-úton
egy ház előtt. Turbékai Károly tizenhét éves cipész
tanonc pajtásaival a Teleky-úton sétált, miközben
Grünfeld Mór üzlete előtt megállapodtak és ott elő-
mutatva 5 mm.-es fényes új revolverét azzal ját-
szani kezdett pajtásai előtt. Míg egyszerre hirtelen
eldördült a töltött kis bekajesztó s a golyó a bolt-
ajtóban álldogáló Grünfeld Ilona állába furódott.
Erre a gondatlan fiu ijedten elszaladt, pajkos játéka-
nak áldozatához pedig dr. Fodor Aladár orvost hív-
ták, ki a golyó eltávolítása után a sebet boktözte.
A fiu ellen a rendőrség eljárást indított.

— **Aratás után a legjobb program:** Pöstyén-
fürdő. Ki gyógyulni, ki üdülni megy oda és mind-
egyik megtalálja azt, amit keres. A világhírű kénes

iszapforrások tudvalevőleg még a legbetegebb, leg-
bénább embert is talpra állítják. A szórakozást keres-
sők részére pedig oly változatos időtöltés áll rendelkezésre,
aminőt csak egy valóságos világfürdő nyújthat.
Innen van az, hogy Pöstyén fürdő évről-évre
hatalmas lépésekben fejlődik és az idén is 3000-rel
növekedett a fürdővendégek száma.

— **Munkásértekezlet.** Tegnapelőtt este né-
pes értekezletet tartott Nagykanizsa munkássága a
Badacsony vendéglőben lévő Munkásotthon nagyter-
mében. Az összejövetel célja annak megbeszélése
volt, hogy közös elhatározással törekedjenek az álta-
lános választó jog megvalósítása érdekében a leg-
messzebbmenő agitációt kifejtteni. Az értekezlet alatt
a jelenvolt munkások egy memorandumot irtak alá,
melyet követelt jogaik érdekében föl fognak terjesz-
teni a képviselőház elé. Többen még indítványt tet-
tek arra is, hogy a jövő hó folyamán Nagykanizsán
is egy nagy választójogi-gyűlést rendezzen az össz-
vezetőség, de ez ügyben csak később fognak hatá-
rozni.

— **Embercsontok.** A homokbányában a ho-
mokásás közben egy ember csontvázára akadtak.
Beletették egy zsákba és a rendőrségre vitték. Ki
tudja milyen bűntény, vagy más esetből kifolyólag
lett temetője az a homokbánya annak az embernek.
Hatalmas erős ember lehetett, fehér fogai mutatják,
hogy fiatalon került a föld alá. Nem lehetetlen,
hogy még a török világ lelkiismeretét nyomja annak
az embernek az eltűnése.

Akinek hashajtóra van szüksége, ne
kísérletezzen mindenféle mesterséges szerrel,
melyeknek többnyire kellemetlen, sőt árta-
las hatásuk van, hanem használja a vi-
lág összes orvosai által rendelt természetes
Ferenc József-keserűvizet, mert még Ame-

rika egyik legismertebb orvosi szaklapja is.
a Canadian Journal of Medicine, konstatálja,
hogy a valódi Ferenc József-keserűviz hasz-
nálata „kiméletes hatása miatt az utóbbi
években különösen előtérbe nyomult”. Kér-
jünk a fűszerüzletekben és gyógytárakban
kifejezetten valódi „Ferenc József“-vizet. A
Sztéküldési-igazgatóság Budapesten van.

2—3 középiskolát végzett, jó házból való fiu

NYILTÉR.

Pásztor Miksa és neje szül.
Weisz Francziska, valamint Irma
leányuk mély fájdalommal jelentik,
hogy forrón szeretett gyermekük
illetve nővére

MARGIT

hosszas szenvedés után augusztus hó
9-én 8 órakor este 14 éves korában
elhunyt.

Drága halottunkat 11-én pén-
teken 5 órakor délután fogjuk a Ná-
dor-utcai 10. sz. gyászszobából örök
nyugalomra kísérni.

Áldás és béke lengjen porai felett!

Nagykanizsa, 1911. aug. hó 10-én.

Hirdetéseket felvesz

a kiadóhivatal,

és

Wajdits könyvkereskedés

Dek-tér

és minden bel- és külföld
hirdetési iroda.

Ruberoid

legjobb fedőanyag
barmily hajlásu tetőzetre

kátrány- és aszfaltmentes
egyszerű elhelyezés, fontartási máz szükségtelen
minta és prospektus ingyen

Avenarius Művek, Ligetfalú (Pozsony).

Lampionok,

konfetti,

papírszalvéták

nagy választékban kaphatók

Ifj. **WAJDITS JÓZSEF**

könyvkereskedésében

NAGYKANIZSÁN.

654. szv. szám.

Székesfehérvári m. kir. állami mén-telep-parancsnokság.

1911.

Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári m. kir. állami mén-telep székesfehérvári, komáromi, nyitrai, nagyatádi és palini osztályainál elhelyezett katonai legénység és mén-állomány részére 1911. november hó 1-től 1912. október hó végeig szükségendő kenyér, zab, széna, alomszalma és tűzifa biztosítása iránt a székesfehérvári m. kir. állami mén-telep számvivő irodájában 1911. évi augusztus hó 23-án délelőtt 9 órakor írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog megtartatni.

A takarmány szükségletre megjegyeztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállítási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami mén-telep számvivő irodájában megtudhatók, hol a szállítási feltételek füzeté is betekinthető és ahonnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik.

Székesfehérvár, 1911. július hó 25.

Székesfehérvári m. kir. állami mén-telep parancsnokság.

Szuperfoszfátot

kartonon kívüli szállít:

Schwarz József és Társa

Budapest, VI. Váci körút 53.

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér I. sz. alatt van.

Gyomor betegeknek.

Mindazoknak, kik a gyomor meghűtése, vagy túlterhelése, rossz, nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy hideg ételek élvezete által, vagy rendetlen életmód következtében gyomorbetegséget, mint Gyomorhurut, gyomorgörccs, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodást kaptak, ajánlunk egy kitünő hájiszert,

melynek kitünő hatása már évek óta ki van próbálva. Ez a

Hubert Ullrich-féle növénybor

Ezen növénybor kitünő, gyógyhatásának talált fővekből, jó berral van készítve és erősebb, életre kelti az ember emésztő szervezetét. — A növénybor megakadályozza az emésztési zavarokat és előmozdítja az egészséges vér ujjaképződését.

A növénybor idejekorán használva, gyomorbetegségeket még a csirájukban elfojtatnak. — Symptomák mint: Főfájás, felbőgés, gyomorégés, felfúvódás, rosszullét hányással, melyek chronikus idős gyomorbetegségeknél oly gyakran előfordulnak, elmúlnak néhányzori ivás után.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, kólika, szivdobogás, álmatlanság, valamint vértelenség a májban, epében és a nagy Zsigor-érben (Arany-ér bántalmak) a növénybor által gyorsan megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztetlenséget és könnyű székelés által eltávolítanak a gyomorból és belekből alkalmatlan részek.

Sovány, halovány kinezés, vérszegénység, elerőtlenedés,

legtöbbször a rossz emésztés következményei, hiányos vérképződés és a máj beteges állapotáé. (Ivágyhiánynál, ideges bágyadság és rossz kedélyhangulat, továbbá főfájások, álmatlan éjjelek következtében ily egyének lassan egészen elpusztulnak. — Növénybor az elgyöngült életerének új láktetést ad.

Növénybor fokozza az étvágyat, az emésztést és táplálkozást előmozdítja, elősegíti az anyagcsere gyorsítását a vérképződést, megnyugtatja a feldúlt idegeket és életkedvet szerez. Számtalan elismerés és hála nyilatkoztatás igazolja ezt.

Növénybor kapható 3 és 4 koronáért a Nagykanizsai, Kiskanizsai, Becsehelyi, Ujduvari, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemesvidi, Tapsonyi, Böhönyei, Nagy-Bajomi, Felső-Segesi Csurgói, Berzencei, Gólai, Légrádi, Alsó-Domborui, Kotori, Muracsányi Rátkai, Podturi, Szelincsi, Alsóoldvái, Pákai, Baksai, Novai, Bakii, Pölöskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kéthelyi, Marzali, Kaposvári, Nagyatádi, Tarányi, Csáktornyai Perlaki, Varaszi stb. gyógytárakban és fűszerüzletekben és Magyarország legtöbb gyógytárában.

A kanizsai gyógyszerárak 3 és több üveg növénybor rendelésnél credeti árak mellett küldik szét mindenüvé a monarchiában.

Után ásoktól óvatik.

Kérjen csakis

Hubert Ullrich-féle növénybort.

A „Keresztény Fogyasztási Szövetkezet”-ek központja Budapest-kiskanizsai fiókjához egy jó házból való keresztény fiu

tanulónak felvétetik

Bővebbet megtudható Kraljcevic József-nél, Kiskanizsa Ország-ut 49. szám

SALVATOR

Gummi-sarkak

Utólérhetetlen tartósság.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, %

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamiltáskától!

Óvakodjunk a hamiltáskától!

4100 Valódi

4100 Valódi

4100 Valódi

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforos mütrágya!

Csak akkor ilyen van és ólomzár

valódi zsákban eredeti van rajta.

Hamiltáskától szigorúan tartózkodjunk.

Minden zsák tartalomjával van ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomasschlackfabriken Berlin, vezérképviselője

BUDAPEST VI., Andrássy-ut 40.

Különösen a jelenlegi rendkívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Képviselő és raktár Melis és Pintér Szombathely.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, fél évre 5 korona. Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Beák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásán szerint.

A boritaladó behajtásáról.

írta: BALÁZS JÓZSEF.

Keszthely, 1911. aug. 14.

A boritaladó az államháztartás bevételeinek egyik legnagyobb tétele; és mivel az sem termeléskor sem forgalomba hozatala alkalmával a többi állami adók módjára be nem hajtható, az államnak a boritaladó behajtására más-más módozatokat kellett alkalmaznia.

Az állam a boritaladót az ország területének beszédési körökre való felosztása által biztosítja.

A biztosítás leggyakoribb módja a községenkénti biztosítás, mely abban áll, hogy az állam nem saját személyei által szedeti be a felektől az adót, hanem egy bizonyos általány összegért a boritaladó beszédési jogát az illető körben a községre vagy egyes magánemberekre bizza.

Nem akarunk itt hosszabb fejtegetésbe ereszkedni, mely előnyöket nyújt a községi kezelés a magánvállalkozóval szemben, mert ez oly természetes valami, hogy annak megvilágítása teljesen felesleges. Cikkünk keretében azt akarjuk kimutatni s ez által a községi lakókat különösen pedig a legérdekeltebbeket a szőlősgazdákat felvilágosítani, milyen könnyelműen járnak el egyes köz-

ségi-előjárók a boritaladók kezelése körül. Aktuálissá teszi cikkünket azon körülmény, hogy most biztosítja a pénzügyminiszter 3 évre az országban a boritaladókat és nem sokára megindulnak az ez irányu tárgyalások.

A kincstár egyrészt a boritaladó kezelése körül felmerülő költségek fedezésére, másrészt hogy a községeknek háztartásán némileg könnyítsen, jutalomban részesíti a községeket; még pedig 100 0 korona általányösszegig 10%, újabb 1000 koronáig ismét 10%-ban azonfölül 5%-ban. De egyes községben a 8000 koronát meg nem haladhatja a jutalék. A beszédési jutalék a községeket illeti, de ezt a község a beszédő előjáróknak időről-időre átengedheti.

Ezeket előre bocsájtva azt kell gondolni, hogy a községek kapva kapnak az alkalmon, hogy minél nagyobb jövedelmet biztosítsanak maguknak. Azonban ez nem így van a valóságban.

Sajnos a községi tisztviselők tulnyomó része még ma sem igen ismeri a közérdek fontosságát; nem tud hivatásának magaslatán állani. Apró érdekek, semmitmondó szempontok s egyéb mellékes körülmények dominálják ott az embereket. Nem a közérdeket szolgálják legtöbb esetben, hanem egyéb érdekköröket, vagy saját érdeküket és kényelmüket tartják szem előtt.

Igy történik ez a boritaladó biztosításánál és kezelésénél.

Az előjáróság, ha a község nevében a kincstárral megkötö a megváltási szerződést, oszakis arra törekszik, hogy a megváltott összeg nagyságát s ezzel a beszédési jutalékat biztosítsa magának; és nem tudja, vagy nem akarja átérzeni azt, hogy amidő az állam módot nyújt arra, hogy a község némi jövedelemre tegyen szert, akkor más szempontok mint a köznek érdeke el kell hogy törpüljenek.

Igaz, hogy a községnek jogában áll azzal is megelégedni, hogy csak magát a megváltási összeget biztosítsa, de a közérdek mást parancsol. Nem egy községben, ha az előjáróság a tényleges fogyasztás arányában szedné az adót, háromszor négyszer annyi jövedelemre tenne szert a község, mint abban az esetben, amidő a korosmárosokkal kiegyezik. Ez talán a korosmárosok érdeke lehet, de nem a köz érdeke. Már pedig mindenkor a köz érdeke az első, különösen akkor, amidő az állam neki módot nyújt arra, hogy anyagi érdekeit megvédje.

Ennek pedig oka egyrészt az előjáróság nembánomsága, a közérdek érzésének hiánya, másrészt mert még ma is az elavult községi törvény parancsol, melynek parag-

A moszkvai Tretjakow képtár.

Alig gondolja az ember, ha a Moszkva folyó kettős hidján átmegy a Kremlettől, hogy milyen kiücskes tárházhoz ér. Mert az a sok zeg-zugos utca rossz kövezetével, szegényes boltjaival s koldus népével semmiképpen sem méltó környezet az orosz festészet pantheonjához, melyre a kutató feltétlenül rátalál a Tretjakow képtárban.

A képtár alapját Tretjakow Pál és Szergiusz vetette meg. Jó módú ember volt mindkettő s gazdagságuk tette lehetővé, hogy az orosz festészet legújabb remekeit összegyűjtse s egy hatalmas képtár keretében mutassák be a műrekek iránt érdeklődő világnak a mai kor orosz festőművészeit gyönyörű alkotásaikkal, s hogy 1893-ban a városnak ajándékozták gyűjteményüket, ez az önzetlen művészet pártolás csak növeli érdemüket a Tretjakow testvéreknek.

S Moszkva sem maradt hálatlan a nemes ajándékért. A testvérek nevének fennmaradását örökre biztosította a művelődés történetben, mikor a képtárt a műgyűjtők nevééről nevezte el.

Nem kevesebb, mint 1800 kép látható e uvas képtárban s a ki a farsztó utat Oroszországban meg-

tette Moszkváig, annak minden fáradságát gazdagon kárpótolja a képtár a képek szemléletéből fakadó műélvezettel.

Oroszországban kétségtelenül a Tretjakow képtár a második nevezetesség az Eremitage után, mely az idegent leginkább csodálatra ragadja. De míg az Eremitage az egész művész világot mutatja be festményeiben, addig a Tretjakow képtár kiválóan az orosz művészet vetülete.

A kívülről meglehetősen igénytelen képtár 22 teremben tárja fel mindazt, mi kinese, birtoka, mi valóban elragadja a szemlélt. A mint belső terembe hatolunk, szinte feleli az ember önmagát s az a hat órai idő, melyet délelőtt tíz órától délután négyig tölt el, hamar mulik el, mintha nem is egy negyed nap volna.

S másnap önkéntelenül is visszakivánczokzok oda, hol Werestsagin, Makowszky, Iwanows, Poljenow, Repin, Ssurikow s mások művész lelkének gyönyörű hagyományai nyujtana feledhetetlen műélvezetet.

Mert a Tretjakow képtár e nagy orosz művészek remekeinek kincsesháza. Ki ne ismerné e nagy neveket, melyek örökre bevéődtek alkotásaik folytán a művészettörténet lapjaira. S nem hiába Találékony szellemük s művészi kivitelük egyaránt nagy nevet

biztosít a képtárban műveikkel uralkodó művészeknek.

A kisebb tollrajzok s akvarellek körülbelül két termet töltenek meg. Sok érdekes látni való ötlet már itt szemünkbe. De a tulajdonképpeni műélvezet ott kezdődik, hol három termen át Werestsagin festményeivel találkozunk.

Krétarajzai s színes vázlatai már magukban véve is érdekesek. Keleti tanulmányutjainak eredményei ezek, melyek sok genreképének adják magyarázatát.

A mi ezek után következik, az már az alkotó erejében kifejlett művészt mutatja. — Hatalmas méretű képei: — Imádság egy szent sirjánál, Két kirgiz a bazár felé vezető uton, Egy rabszolgapgyermek eladása, a Samarkandi földalatti börtön mind lebilincselik a szemlélt. Főképpen ez az utolsó. Hatása oly mély, hogy önkénytelenül óhajta látni másnap is az ember. A szenvedés és nyomor a foglyok alakján, a közepén fekvő kiszenvedett társ látása a felülről gyéren bevetődő fény sugaránál, akaratlanul meg ragadnak s többször visszatérünk a grandiózus méretű képhez. Azután mintegy kétszáz kisebb képpel találkozunk még két teremben. Kelet színompája ragyog mindegyiken s meglátszik rajtuk, hogy egész lelkével teremtette meg alkotásait. Valóság és

rufusai már sehogysem, vagy igen nehezen illeszthetők bele a mai életbe.

A felettes hatóságok újabb időben a községi vizsgálatok alkalmával különös súlyt helyeznek ezen beszédre és remélhető, hogy rövid idő alatt, ha nem szép szóval, erélyes módon fel fogják ébreszteni az előjárók köteleességtudását és pótolni fogják a hiányokat.

Természetes dolog, mindezen eszközök-nél hathatósabban őrizhetnék ellen maguk az érdekelt községi lakók és figyelemmel kísérhetnék az előjárásnak ilyenmő sáfárkodását. Sajnos azonban a magyar ember nem igen törődik a közügyekkel és ezért fordul elő, hogy a legkisebb faluban is van korrupció.

Ha az állam módot nyújt a községnek arra, hogy maguknak könnyű szerrel tekintélyes jövedelmet biztosítsanak, meg nem engedhető és merész dolog, hogy attól a jövedelemtől a községek egyes emberek magánérdekéért és nembánomsága miatt elesnek.

Rendkívüli városi közgyűlés.

A városi képviselőtestület tegnapi délután 3 óráig kezdve rendkívüli közgyűlést tartott, melyen azonban még a kitartó hivatásos városatyák is csak fogyatékos számban szerepeltek. Különbösen a távolmaradt képviselő urak jól is sejtették, hogy ezekre a fűrdő-szezonra eső rendkívüli gyűlésekre nem érdemes megjelenni, mert először meleg van, másodszer ők már semmi rendkívüliségre nem kíváncsiak és harmadszor, mert a meghívó nyolc pontja talán kevés ilyenkor egyemelet lépcső magasságnyra felemelkedni csak éppen azért, hogy ott személyesen megjelenjenek lelnei. Megjegyezve, hogy ez a föltevés csak tudat mellett. A szombati közgyűlés egyetemes hangadó pontja az 1911. évi 20 ezer korona államsegély felosztásának tárgyalása volt. Az is emiatt lekerült volna, ha egy képviselő saját észrevételeit nem ismerteti. Ozulek kézbesítő segélyügye érdekében szót, hogy a részére járandó államsegélyt most már utalják ki neki tekintet nélkül arra, hogy a városi tisztviselők az ellen felebbeszélt adta be. Mert szerinte igazságtalanság az, hogy már három éve ké-

sik Ozulek segélyének visszatartása. A polgármester válaszában megnyugtatóan igyekszik a felszólalót, hogy a városi tanács eljárása e tekintetben a leghelyesebb, mert humánus is és taktikus. Mire a közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el. Némi élénkséget kellett a tanácskozás során közbeszúrni két póttárgy tárgyalása, melyet részletes tudósításunk ismertet.

A közgyűlés elnöke: Véesev Zsigmond polgármester, előadó dr. Sabján Gyula v. főjegyző. Mellettek segítőknek még dr. Bentzik Ferenc v. ügyész és Deák Péter rendőrfőkapitány.

A tárgysorozat első pontjának, az 1910. évi gyámpénztári számadások elfogadása után a gimnázium építési ügye került ismét szünyegre. A közgyűlés a v. tanács javaslatát érvényelvé elhatározta, hogy Bálint és Jámbor fővárosi műépítők vázlattevé és költségvetése szerint kell foganatosítani az építés megoldását. Költségvetésük az építést 834,400 koronában állapítja meg. Ezért a város a kegyes-tanítórenddel összefogva még 300 ezer K. segély adását kérelmezi a minisztertől és azt, hogy az alkalmazott világi tanárok fizetésének pótlására rendes évi hozzájárulást engedélyezzen. Az új segély iránti kérvényt a polgármester vezetésével egy öt-hat tagu deputáció terjeszti elő még e hó folyamán. Ezzel kapcsolatban a gimnáziumi államsegélyre vonatkozó záloglevelek átruházásának módját vette tudomásul a képviselőtestület.

Az 1911. évi államsegély felosztásáról a tanács javaslata került elfogadásra. A tárgyhoz szót emelt Remetó Géza képviselő Ozulek kézbesítő érdekében. Utánna Hegedűs László nagy elkeseredéssel szaval, hogy: -- Kérem hiszen az uraknak ugyis nagy a fizetésük, hát azért az államsegélyt toldják az adóhoz, és számítják le, hogy annyival kevesebb adót fizessünk, mert ez az igazság; az uraknak ugyis jó dolga van. A demagóg érzelmű tisztas kóru Hegedűs Eperjesy Gábor felvilágosító szavaitól látszólag megnyugodva lecsendesedett és így tehát hajlatag beleegyezett, hogy azt a „tízzer pengő ajándékot“ mégis csak osszák ki a szegény uraknak.

Itt következtek a pótpontok: A csász. és kir. katonai kórház építését ismertető tanácsai javaslat, melynél fogva megbizák Rauscher Miksa szombathelyi műépítést, ki 3300 korona tiszteletdíjért az ált. és részletes terveket és költségvetést 2 hónapon belül elkészíti. Az építésre előirányoztak 78740 koronát. A másik pótpont a Szemeré-utca kövezésére vonatkozik, amennyiben a Badacsonyi Bazaltbánya rt. a 13922 korona költségvetési végösszegeből 3% visszatérítést ad. Mindkét ügyben a tanácsai javaslatokat elfogadták.

élet lüktet mindegyiken s az életmegfigyelés a legapróbb részletig kifejezően verődik vissza.

De a legnagyobb akkor Werestsagin, mikor csataképeit festi. Ki tudja mit alkotott volna még, ha a nemrég lezajlott orosz-japán háboruban halálát nem lel egy felröbbant hajóóriáson. Pedig oda is alkotási vágya vitte, hogy folytassa a háború borzalmának bemutatását, melyet a Tretjakow képtárban körülbelül tíz nagy képen szemlélhetünk. — A háború apoteozisa e festménye halála alkalmával a szépirodalmi lapok illusztrációja révén közismertté lett, de ennél borzalmasabb négy nagyobb képe: — s Temetés, a Háború után. Triumphus, Hadiszákmány, melyek a háborút minden iszonyatosságával mutatják be. Még egy sor nagy képe érdemelne megemlést, melyek mindmégannyi remekei művészi erejének. Utánna Makowszky következik. Egy teremben csakis az ő alkotásai foglalnak helyet. Az orosz festészet e bizakodó genereképeivel válik ki. Az anya és leánya, az Előszobában, Bankbukáskor, a Békebíró, az Orvos rendelőjében, s még vagy nyolcvan jeles alkotása, közöttük néhány neves arckép köti le a figyelmet.

Iwanow Krisztus megjelenése e híres művének vázlatai töltik meg a következő termet. Igazán kár,

hogy e hatalmas képet a Rumjanzov muzeumból nem hozzák ide át. Mintha az egész képtárból ez az egy kép hiányoznék és ezzel lenne teljesen tökéletes a tárlat.

Wassnezow festményei a kiewi katedrális falfestményeinek másolata javarészből. Mellette Bukowetzky genre képei, Dubowszky tájképei, Russow keleti akvareljei kötik még le a figyelmet.

Werestsagin festményei után Repin képei gyakorolnak legnagyobb hatást. Bettenetes Iván megölt fiával, Nagy Péter nővére a lázadók kivégzésével — felejtethetetlenül megragadnak.

Szurikow is nagy képeivel tűnik ki. Képei mintha Repin képeinek lennének tárgyban folytatásai. A lázadók kivégzése a moszkvai B. Vazul templom terén, nemcsak külső arányában hatalmas alkotás, hanem kivitelében is. De ki tudná mindezt szűk keretben móltatni, amit a Tretjakow képtár nyújt. Egy bizonyos ritka ország az, melyben ily nemzeti képtár mutatná meg az idegennek, mit alkotnak festőművészei. nagyot és maradandót, mely alkotója nevének epitáfiuma lett örökre.

Lukács József.

Majd a tárgysorozatra térve Csizváhy Antal erdőmesterek, tekintettel gyenge egészségi állapotára egy hónapi szabadságot engedtek. Elintézték még néhány kevésbé jelentős illetőségű ügyet s ezután a gyűlés 1/5 óraker véget ért.

Horschetzky Sándor.

(v.) A „nagy idők“ egy tanuja, tevékeny előmozdítója és katonája elköltözött az élők sorából. A szabadságharc egy patriarkája befejezte életét. — Horschetzky Sándor m. á. v. nyug. főmérnök f. hó 10-én 86 éves korában meghalt.

Bölcsője Nagykanizsán ringott. Dr. Horschetzky Mórnak, a nagy tudós és híres orvosnak volt fia, az egyetlen, aki az orvos és emberbarát gyermekei közül életben maradt mind máig. Tízénhat testvére előzte meg a halálban. A tudomány elemeit a helybeli gimnáziumban szitta magába. Középiskolai tanulmányait elvégezvén, a mérnöki pályára ment, mely akkor, a vasutépítkezés első korszakában, nagyon hálados pályát volt, de az ásás és színtezés művészetét félbeszakította az a nagy harc, melyet a nemzet önállóságáért kénytelen volt megvívni. — Horschetzky Sándor is beállt katonának és az ágyukat irányította az összbírodalom seregeire. Kezdetben Percei Mór hadosztályában harcolt. A moóri csatában megsebesült. Felgyógyulása után Klapka seregével Komáromba került és itt végig szenvedte a körülzárás és ostrom kellemetlenségeit. Komárom felszabadulása után Klapka elbocsátotta seregét és Horschetzky Sándor a szülei ház ótalma alatt a katonai rémuralom hiusszemei elől rejtőzködött. Mikor a szereplők figyelme alább hagyott, gondolt mérnöki tanulmányának folytatására. Kiment Münchenbe, később Bécsben befejezte a studiumot. 1856-ban a Déli vasutnál nyert alkalmazást. A Pragerhof-lendvai és Pragerhof-trieszti vonalak építésénél mint mérnök működött. 1870-ben a M. Á. V. szolgálatába lépett és a Károlyváros-fiumei vonal építésénél fejtett ki tevékenységét. Mint a M. Á. V. mérnöki kar aggharcosa 1900-ban nyugalmába ment és szülővárosában telepedett meg. Itt, a hol minden ház és minden hely ifjúkorára emlékeztette, jól érezte magát. Mint a társadalom derült kedélyű tagja sok barátot szerzett magának. A múlt év derekán az aggkori gyöngesség tünetei mutatkoztak rajta, de szellemi tehetségének mindvégig birtokában volt. Temetése 13-án d. e. 1/11 kor volt. Itt mind a gyászbeszédben, mind a közönség részvételének óriási megnyilatkozásában kifejezést nyert az a tisztelet és nagyrabecsülés, mi életében körülvált. Ott láttuk Véesev Zsigmond polgármestert, Grünhut Henriket az ízr. hitközség elnökét, a bírói ügyvédi karnak több tagját és a társadalom egyéb előkelőségének nagy tömegét. A helybeli függetlenségi és 48-as párt díszes koszorút helyezett a hős elvtárs koporójára, amelyet a gyászének megható akkordjai mellett becsajítottak örök pihenőre. A megboldogulthoz dr. Havas Hugó ügyvéd neje édes atyját gyászolja.

GYAKORNOK

Jó fizetéssel azonnal felvétetik

Ifju Wajdits József

könyv és papírkereskedésében.

Nagykanizsa, Deák-tér 1.

Csakis Pilseni sört igyunk a „Szarvas szálloda“ éttermében, a sörök királya; szénsav nélküli kezelés, a gyomornak kitűnő.

HIREK.

— Személyi hir. Vécsey Zsigmond polgármester (f. hó 15-én rövidebb szabadságra megy. — Távollétében Sabján Gyula dr. főjegyző helyettesíti.

— Kinevezések a postán. A kereskedelmiügyi miniszter kinevezte Gálós Bela, Tóth Béla, Riedelmayer László és Vellák János nagykanizsai posta és táviró tisztetket p és t. főtisztékké, Schott Adolf nagykanizsai, Róth Miksa és Méhes János pécsi (régiben Nagykanizsán működtek) főtisztetket posta és táviró felügyelőkké. Pusofszy Bélát p. és t. eszékellenőrré, Szabó Kálmán, II. osztályú, Molnár István pedig I. osztályú p. és t. tiszté.

— A közhírházról. A közhírházra való összes iratok azzal az utasítással tétettek át a városi mérnökhöz, hogy 30 napon belül a tervpályázatot készítse el és terjessze be a tanácshoz. Hisszük, hogy a városi mérnökség buzgalmán nem fog mulni, hogy színházügyünknek a fontos lépése megtéessék.

— Táncmulatság. A nagykanizsai kath. Legényegylet f. é. aug. hó 20-án vasárnap a Polg. Egyet emeleti helyiségeiben, könyvtár alapja javára zártkörű jótékonycélu és családias jellegű nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté esti félkilenc órákor. Hely: Árak: Személyjegy 1 K, családjegy 2 K 50 f, karzati állóhely (táncra nem érvényes) 40 fillér. Felülfizetések tekiutattal a jótékony célra köszönettel fogadtatnak.

— Bizottsági gyűlés. A városi építőbizottság Knortzer György elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen több földszinti épületre adott engedélyt, azonkívül Weisz Mór kereskedőnek a Blau féle telek Kisfaludy Sándor-utcai részén egy emeletes épületre adott engedélyt. Biztosra vesszük az ott megindult építkezések rövidesen maguk után vonják, hogy a Kisfaludy Sándor-utca bazaltkockákkal kiköveztesse.

— Halálozás. Dr. Vadnai Béla, a „Balatonfüred”, c. hotellap tulajdonosa és szerkesztője Balatonfüreden elhunyt.

— A kávéházban. Amerikai felfogás szerint egész Magyarország a kávéházban él és lakik. Az amerikai „Szabadság” Lincnek Lajos pompás karrikatúráival beszéli el, hogy Mr. Kovács mikor hazajön az ó hazába, bárkit keres valamely ügyben, nem találhat seukit se otthon, se hivatalában, se órhelyén, mert mindegyik a kávéházban ül pikkolója mellett. Mr. Kovács bemegy a miniszteriumba és szól: „Amerikából jöttem, a miniszter ural szeretnék beszélni.” Titkár: „Mindjárt itt lesz, csak a kávéházba ment.” A rendőrségre megy: „Ellopták a pénztárcámat, — hol a kápitány ur?” „Tessék várni mindjárt itt lesz ép most ment a kávéházba.” A borbélyhoz megy: „Borotválkozni szeretnék Missis.” „Azonnal jön a férjem, csak betegezi az alsót a kávéházban.” A bérkocsi állomáson: „Vigyen ki a Városligetbe.”

„Mindjárt jön a kocsis, csak a kávéházba ment” — felelt a kocsit mosogató munkás. A sarki hordárt keresi az ur? — szól hozzá az utcaseprő. — Rögvest itt lesz, csak a pikkolóját issza a kávéházban.

A mi nótáriusaink. Dicsőség a mi vármegyének községi jegyzőinek, hogy oly lelkes szeretettel fáradsnak a községi jegyzők árvaínak emelendő Erzsébet-árvaház érdekében. Arról értesültünk, hogy alig van az országban olyan vármegye, mint a miénk, ahol az ügyet úgy fölkarolták volna. A kibocsájtott Erzsébet sorsjegyeket, amelyek esetleg 64.000 korona nyeresémet biztosítanak a szép célra, úgy a községek mint erkölcsi testületek is szép számmal megveszik; de a jegyző urak még abban is lelkesen büszkölődnek, hogy kollegáik legszerencsétlenebbjeinek, kik nyugdíjigény nélkül meghalnak, — gyermekeiket egyetemes erővel létesült nevelőházba helyezték el a sorsjáték révén. Az emberszeretetének ez az odaadó munkája valóban minden dicsőre érdemes. Örülünk hogy a megyebeli jegyzők így gondolkoznak és cselekednek. A ki pedig még e részben hátrálékban van, gondoljon a kartársi szolidaritásra.

— Megszűnt a marhajárvány. Nagykanizsán a ragadós száj és körömfájás megszűntével a szükséges dezinficiálások megtörténtek. Ennélfogva az alapáni hivatal városunkat a zárlat alól feloldotta. Vészmentes helyekről tehát a szarvasmarháknak felhajtása megengedett.

— Rendkívül életrevaló, kipróbált, modern intézményt ajánlunk tisztelt olvasóink szives figyelmébe a Budapesten VIII. Főherceg Sándor-utca 30-ik száma alatt fennálló Magyar Othon penzióban. Évek óta általánosán kedvelt, pompásan bevált, család szálló ez, ahol mérsékelt napi áron. (mindössze három koronaért is és fokozatosan feljebb) teljes ellátáshoz és lakáshoz, szépen butorozott külön bejárattal szobákhoz lehet jutni. Vidékieknek kik rövidebb-hosszabb időt kívánunk a fővárosban tölteni, szórakozás, vagy üzleti ügyek intézése végett, a Magyar Othon barátságos hajlékaiban nyugalmasan berendezkedhetnek. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak és más hivatásúknak még kivételesen kedvezmény jár ki. Iskolák vakációis, tanulmányi kirándulásai számára egyenesen megbecsülhetetlen a Magyar Othon! Villamos világítás! Tökrös szekrények!

— Pöstyén-fürdő rekordja. Évek sora óta látjuk Pöstyén-fürdő fokozatos fejlődését, ámde az idei hatalmas szaporulat ezen szüntelen emelkedése mellett is meglepő. Jóleső érzéssel regisztráljuk, hogy akad hazai fürdő, melyet az idény kezdetén már több mint 6500 beteg keres fel. A fürdőzők sorában ezáltal először szerepelnek tekintélyes arányú számmal a távoli külföld — Amerika, Anglia, Dánia stb. — csuzos, kószvényes betegek, aminek magyarázata abban rejlik, hogy az utóbbi időben Pöstyén iszapját a külföldre is nagy mértékben exportálják és ezáltal mind szélesebb rétegekben válik ismertté a magyar dnek föl eme csodás hatású terméke.

Ügyvédi iroda áthelyezése. Dr. Miklos Dezső ügyvédi irodáját Kazinczy-utca 1. sz. (Városház) I. emeletre helyezte át.

Tichomiroff államtanácsos, a gyógyszer-tanára a moszkvai császári egyetemen, jelenti: Megfigyeléseim szerint a természetes Ferenoz József-keserűvíz gyorsan és biztosan kató hashajtószer. A Ferenoz József-keserűvizet a betegek jól bírják és hosszabb használat mellett sém okoz fájdalmat. — Kapható gyógyfárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztéküldési Igazgatóság Budapestben.

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér 1. sz. alatt van.

1162/1911. végr. szám.

Árverési hirdetmény

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében enzenel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1911. évi V. 278/1 számú végzése következtében Dr. Nettl Adolf bécsi ügyvéd által képviselt Firma Berlin Neuröder Kunstanstalten Actien Gesellschaft javára 315 kor. 86 fill. s jár. erejéig 1911. évi március hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 3400 koronára becsült összes bolti felszerelés, 1 Wertheim-szekrény, 1 amerikai asztal, 1 Cassa, könyvek, papírművek stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbíró-ság 1911. évi V. 278/3 számú végzése folytán 315 kor. 86 f. tőkekövetelés, ennek 1910. év március hó 26. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 70 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig a fizetett 200 k. levonásával Nagykanizsán (Kazinczy-utca 2. sz. városház-épület) leendő eszközzésére 1911. évi augusztus hó 21. napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni. A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-a és a v. h. n. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagykanizsán, 1911. évi augusztus hó 9-én.

Maximovits György
kir. bírósági végrehajtó.

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej
kakao
és cukorból áll
Páratlan
különlegesség.

Hogy mersz nekem más egyebet
hozni, mint a kipróbált

„OTTOMAN” cigarettapapírt vagy hüvelyt!

654. szv. szám.

Székesfehérvári m. kir. állami mentelep-parancsnokság.

1911.

Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári m. kir. állami mentelep székesfehérvári, komáromi, nyitrai, nagyatádi és palini osztályainál elhelyezett katonai légénység és ménállomány részére 1911. november hó 1-től 1912. október hó végeig szükségrendő kenyér, zab, széna, alomszalma és tűzifa biztosítása iránt a székesfehérvári m. kir. állami mentelep számvivő irodájában 1911. évi augusztus hó 23-án délelőtt 9 órakor írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog megtartatni.

A takarmány szükségletre megjegyzezték, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállítási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami mentelep számvivő irodájában megtudhatók, hol a szállítási feltételek füzeté is betekinthető és ahonnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik.

Székesfehérvár, 1911. július hó 25.

Székesfehérvári m. kir. állami mentelep parancsnokság.

Szuperfoszfátot

kartalon kívüli szállít:

Schwarz József és Társa

Budapest, VI. Váci körút 53.

A sült galamb

ma már csak a példabe-széde. Ha valamiben sikert akar elérni, akkor foglal-koznia kell az ügygel. Ha eladni akar, ha venni akar, célját csekély munkával, kevés pénzért elérheti. Adja fel a szükséges hirdetését a ZALAI KÖZLÖNY-nek, hol hirdetése olcsó tarifa mellett, pontosan az Ön által kijelölt helyen és formában fog megjelenni.

Tervezetet díjmentesen készítünk o o o o o

HIRDESSEN

A „ZALAI KÖZLÖNY“-BEN

SALVATOR

Gummi-sarkak

Világ-cikk

Utólréhetetlen tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII.

A „Keresztény Fogyasztási Szövetkezet“-ek központja Budapest-kiskanizsai fiókjához egy jó házból való keresztény fiu

tanulónak felvétetik

Bővebbet megtudható Kraljcevicz József
nél, Kiskanizsa Ország-ut 49. szám

HEGYI LAJOS

hirdetési irodája

folyó évi augusztus hó 1-én

Budapest, VII. Király-utca 67.,

I. em. áthelyezettett.

Mindennemű hirdetések és reklámok felvétele az összes fővárosi-, vidéki- és külföldi-lapok és naptárak részére eredeti árban. Költségvetések és ajánlatok díjmentesen.

Egy erősítő szert gyengegyomruaknak

és azoknak, kik meghűlés, vagy a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, nagyon meleg vagy túlhideg ételek élvezése folytán

Gyomorgyengélkedést, mint Gyomorhurut, Gyomorgörccs, Gyomor-fájások, Felfújódás stb

betegségeket kaptak, minden körülmények között a

Dr. ENGEL-féle BALDRIANUMOT

használik.

Baldrianum a legfőbb hatású gyógybórnak bizonyult a gyomorgyengésekéknél, különösen ha ezek még kezdetlegesek, mert megakadályozza azok következményeit, mint az idegesség, álmatlanság, szédülési rohamok, szorulás stb

Összetételénél fogva Samosber, Baldrian oszlopok, málnaszirup és oszorosnyeleveket tartalmaz. A Baldrianum igen jó hatással van székrekedésnél és határozottan erősítőleg hat az egész emberi szervezetre. A dr. Engel féle Baldrianum nem tartalmaz semmiféle káros szereket és így gyengék és gyermekek is még hosszabb ideig is hatják. Leghatásosabb, ha azt reggel éhgyomorra és este lefekvés előtt szedjük egy líkóros pohárig. Gyenge egyének és gyermekek részére a Baldrianum meleg vízzel hígítandó és egy kevés cukorral édesítendő.

A dr. Engel féle Baldrianum üvegekben 3 és 4 koronáért kapható Magyarország összes gyógyszer-táraitban Direkt vásárolhatjuk: Nagykanizsa, Kiskanizsa, Becehely, Tótszentmárton, Nemesdéd, Némessvid, Csákány, Kiskomárom, Bánokszentgyörgy, Szentlászló, Tótfalu, Kerkasszentmiklós, Muraszerdahely, Csáktornya, Letenye, Kotor, Perlak, Vidovec, Alsódombor, Légrad, Bükkösd, Murakeesztur, Ihárosberény, Böhönye, Tapsony, Szakácsi, Marcali, Sámson, Kéthely, Vörs, Balatonszentgyörgy, Apáti, Keszthely stb, gyógyszer-táraitban, ugyancsak Magyarország, minden nagyobb és kisebb helységében levő gyógyszer-tárban, illetve fűszerüzleteiben.

Dr. Engel-féle Baldrianumot a nagykanizsai gyógyszer-tárak 3 és több üveg megrendelésénél az eredeti árak mellett Magyarország bármely helységébe szállítják.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Kérjünk határozottan Dr. Engel-féle Baldrianumot.

Őszi trágázás!

Óvakodjunk a hamiltáskától!

Óvakodjunk a hamiltáskától!

4100

Valódi

védjegyü.

Thomassalak

a legjobb és legelőszőbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor ilyen van és ólomzár

valódi ha zsákban eredeti van rajta.

Hamiltáskától szigoruan tartózkodjunk.

Minden zsák tartalomjel-zéssel van ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomaspheosphatfabrikán Berlin, vezérképviselője BUDAPEST VI. Andrássy-ut 49.

Különösen a jelenlegi rendkívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Képviselő és raktár Mellis és Pintér Szombathely.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Tizenegy gyermek.

Hazafias aggodalommal eltelt mágnásaink, vallásos és erkölcsös felháborodással feljajdult papjaink! Ide figyeljete! Mikor az egyke elleni küzdelmeitekben, mélyen gondolkodó lelketekbe merültök, hogy onnan valami bölcseséget kihalásszatok a gyermekszaporodási statisztika érdekében, gondolatok arra a szegény anyára, aki 11 azaz tizenegy neveletlen kiskorú gyermeknek adott életet. Azt hisszük, hogy ez az anya a népszaporítási kötelességét a ti legmerészebb álmaitoknál is jobban teljesítette. Minden Demosthenesnél szebben beszél a tett; tehát ez a szegény népanya külön harcra mint ti együttvéve. Mert míg ti gyűléseztek és körömszakadtig való harcot izentek az egykének addig otthon puha kényelemben duskál egy vagy legföljebb két gyermektek; hazatias papi társaitoknak pedig idegenek a gyermeknevelés gondjai; addig az a szegény asszony lótfut, löri-zuzza magát, hogy 11 szilart kenyeret szerezzen éhes porontyainak. Tizenegy gyermek! Nem is sok, ha a gyermekzsúr hosszúra nyújtott asztalánál ülnek, vagy ha el vannak oszolva a kastély 8—10 tágas termében meg az udvaron, de egy szennyes szűk vacokban összezúfolva 11 gyermek megdöbbenő látvány. Be ne nézzetek jó urak oda, nem szoktatok ti ilyen levegőhöz. De a szegény anya nem szokhatik meg gyermekei elől. Ő mosdatja őket reggel, ruhájukat ő fehéritené, ha volna nekik rongyaikat is foltozná, ha győzné, 11 szelet kenyér, 11 pár téli lábbeli, 11 ötlőzet ruha, ha szegényes is csak kell a porontynak, meztelenül nem járhatnak. Ha jön a tél, hideg szobában ezek is dideregnek, ha még úgy összebujnak is. Ki gondol ezekre a páriákra? Hogy pedig ne gondolja a t. olvasó, hogy ez a 11 gyermek a mi tollunknak szüleménye, hát egy kis reális valósággal szolgálunk.

V. helybeli cipészné a biblia mondását, hogy „szaporodjatok és töltsétek be a földet” hünen szószó szerint érti. És a 11-szer kelepelő gólyát egyszer se űzte el semmiféle durva eszközzel. És most lótfut ide-oda, hogy segítsék felnevelni a kis gólyafiakat. A kegyelmes belügyminiszterhez is folyamodott, de „fedezet hiányában” elutasították. A mi-

niszternek igaza van. Ha egy két gyermek volna, de tizenegy gyermek sokba kerül, csak nem utalhat ki neki husz koronát. Inkább semmit; tartsa el az apja meg az anyja. Igen mert apja is van a gyermek-seregnek csak betévdő falatok nincs.

Végre a szegény asszonyt a gyermekmenhely intézménye kapja meg. Örül, hogy ez eszébe jut. Szegény asszony, hát nem tudod, hogy a te gyermekeid nem „nyilváníthatók elhagyottaknak”. Pedig a gyermekmenhely csak úgy teszi rájuk áldó kezeit. Igen, ha például részegesek volnának a szülők, meg erkölcstelenek, meg talán tolvajok is, akkor igen. Akkor felnevelné az állam, de így becsületes körben vannak, hát nem segíti őket az állam a gyermekek eltartásában.

Természetes, hogy a gyermekeket nagy bölcsen kiszakítják ilyenkor a szülőanya puha harjai közül, és csak idegen, rideg durvaságba taszítják. Kezdetben nem akart a szegény anya megválni gyerekeitől, hiszen úgy a szívéhez vannak nőve, de most már mit tegyen, csak nem nézheti éhezésoket. Többször rámutattunk már erre a tarthatatlan viszásságra, hogy a gyermeket ha csak lehet inkább a saját anyjuknak gondjaiban kell hagyni, mint tőle a segítség fejében elszakítani. A hatóságnak más féle módja van, hogy a fölmerülő visszaéléseknek elejét vegye.

Végre a szegény asszony jó helyre került. A polgármesternek, meg a főjegyzőkönyvezte el keserűségét. Itt aztán nem a paragrafusokat ütötték fel, hanem az emberi érzés parancsolatait vették figyelembe és kitartaltak neki egy kis összeget. Sőt biztatták, hogy máskor is jöjjön el.

Szép küzdeni az Egyke ellen a gyűléseken, banketten, meg a szószéken; de csak gazdasági kérdés marad ez mindig. Ezt kell orvosolni, akkor az Egyke ügy is meggyógyul.

Az obstrukció és a közvélemény.

Az obstrukcióval szemben a közvélemény eleinte a hideg közömbösség álláspontjára helyezkedett. De hogy immár ötödik hete folyik a meddő teakázás és forog szakadatlan a névszerinti szavazás taposó malma, az ország közönsége kezd kifogni a békétüresből. Az egész közvélemény itélete súlyosan kárhóztató, lesújtó az obstrukcióra nézve.

Agglegényadó.

Irta: Versényi Elemér.

Az államháztartásban — a legnagyobb takarékoság mellett is — évről-évre előáll annak a kérdésnek a mérlegelése, hogy a folytonosan fokozódó igényeknek kielégítésére mily újabb adóztatási források lennének azok a még kiaknázatlanul álló alapok, melyek segítségével kedvezőtlen pénzügyi politikánk egyensúlyában némi javulás volna elérhető.

A foglalkozási ágak bármelyikénél látjuk, hogy a jelenlegi adóztatás mérvét is sokalják.

Arra gondolni sem lehet, hogy a mezőgazdasági vagy kereskedelmi ágak valamelyikénél emeljük az adóztatás kulcsát.

Kisbirtokosaink földjét háromnegyedrészt értékben hosszabb időre beosztott tőkekamat tartozások kölcsönök terhelik.

Ha a föld termékét nem veri el a jég, vagy nem öli meg a szárazság: az annuitásos részletek kifizetése után alig marad annyi, mint amennyi a létfenntartáshoz szükséges. Az ingatlan terhelő adók az állattenyésztésből befolyt jövedelemből nyernek fedezetet. A kereskedők is nehéz megélhetési viszonyok között élnek.

Az üzletek fentartása sokkal költségesebb, mint hajdan volt.

Régebben kis boltokban gyufával kezdte meg az életet a kereskedő s úgy haladt tovább.

Ma már ez-nem így van.

A fogyasztó közönségnek tetszik a fényes üzlet, de még jobban az olcsó portéka.

Nagyobb városokban egész utcák üzletekből állanak.

Mindegyik vevőre pályázik.

A nagy versenyben sok üzlet között nagyon megoszlik a jövedelem.

Kereskedőink nagyrésze vagyonszerzésre nem is mer gondolni, örül, ha szerényen élhet jövedelméből.

Városainkban van egynehány kereskedő, kiknek hogy az alföldi paraszt szavajárásával éljek: jól hajt a puli. A többi nyomorog. Menjünk tovább. A tisztviselők nagy része sehogy sincs javadalmazva. Már úgy értem ezt, hogy javadalmazásnak a tisztviselők által igénybevett váltótartozásokat nem vettem figyelembe szolgálati közpótlékul.

A tisztviselők nyakig adósság. Körülbelül azért, mert nincs oly nyers jövedelmük, ami adóztatás alapjául szolgálhatna. A családalapítás egy fennkölt érelemnek a szüleménye.

Ezért a szívünkbe oltott természeti ösztönért meg kell adózuunk különösen akkor, ha azt lényegében úgy fogjuk fel, mint ahogy azt a természet megalkotni rendelte.

A gyermeknevelés sok örömmel, de drága mulatsággal is jár.

A feleség szép, jó és kellemes oldalbordája az embernek.

A feleség még abban az esetben is sok pénzbe van, ha puderre és Margit-krémre nem sokat költ.

Ha úgy betekintենek a családi élet szentélyébe, látnák, hogy igen sok helyen még nagy nyomor uralkodik.

Sok gyermek fázik és étlen-szomjan tengi le életét.

Sok mindentől függ egy család boldogsága.

Sokszor a család fő kisebb betegsége megingatja a háztartás egyensúlyát, miáltal beáll a nélkülözés.

Gyermekvédelmi intézményeink sem felelnek meg rendeltetésüknek, mert erre a célra jut legkevesebb pénz a társadalom egyes rétegeiből. Franciaországban a ly. ni közsegánács elhatározta, hogy a sok gyermekes családokat adóengedményekben részesíti s az így mutatkozó hiányt aggregényadóval pótolja. A közsegánács fel is szólította már a kormányt és parlamentet, hogy az aggregényeket terhelje meg ötszázalékos adópótlékkal.

Nálunk is sok legényember mulat éjjeli mulatóhelyeken s hagyja ott 100 koronás harisnyákban járó hölgyecskéknél jövedelme egy tekintélyes részét.

Rongteteg pénz szóródik olyan nőkre, kik előtt a családi szentélynek nincs értéke.

Ezekből a pénzekből juttatni kell azoknak az anyáknak, kik örömmel nevelik gyermekeiket.

A mi aggregényeinkre, stricikre is ráférne egy kis adópótlék, hiszen mi semmi tekintetben sem vagyunk a pénzparálás terén hátrább, mint Franciaország.

A merkurgyári munkások panasza.

Kettő Korona 50 fillér munkadíj 5 napra.

Nikolai ur. a Merkurgyár igazgatója már évek óta tartózkodik Nagykanizsán, ebben a szinmagyar városban, anélkül, hogy magyarul megtanult volna. Nem is akar megtanulni. Ez az ő dolga. Elvégre ha ő érdemeket akar szerezni osztrák hazájának a német nyelvnek és osztrák bonfainak szeretésével, azt se veheti tőle ro-sz néven senki. Ki tudja, talán valán valami kitüntetés, elismerést, rendjelet kaphat ezért az osztrák császártól, ha ezek a nagy közgazdasági érdemei eljutnak odáig. De míg ő honfitársai iránt a Merkur gyárban gyárigazgatóhoz méltó humanizmussal van eltelve. addig a magyar munkások lépten nyomon tapasztalják, hogy ők a saját magyar hazájukban csak tört alakok, akik csak kegyelemből szerezhetnek kemény munkájokkal sovány falatokat ebben a magyar gyárban. Mi nem törődünk azzal, ha az igazgató ur kétféjtű-sas imádata akármennyire megy is, de arra felhívjuk figyelmét, hogy ez az ország Magyarország, itt elsősorban a magyarnak terem kenyere és az idegennek, mert Nikolai ur és honfitársai nálunk idegenek, csak a maradék kenyeret adhatjuk és nem tőrünk, hogy a magyar munkások állá felkopják ebben a hazában és kényszerüljenek a kivándorlásra.

Az a két munkás, akik tegnap a városi főjegyzőnél jártak ilyenformán nyilatkoztak Nikolai igazgató bánásmódjáról.

Az egyik munkás 11, a másik 6 év óta dolgozik a gyárban mint segédmunkás. Hogy miért segédmunkás oly hosszú ideig? Mert így kevesebb óradíjat igényelhet. Így is megkerestek kemény munkával hetenkint 16—18—22 koronát. Szegény ember valahogy elteendődik ebből.

A múlt héten szanitätsz-kocsikhoz való tengely puskák furását bizta az igazgató ur a két munkásra. Akkorban akarta velök elvégeztetni; darabonként 2-1 fillérért. A munkások kijelentették, hogy akkorban nem fogadják el a munkát, hanem óradíjért. Az igazgató vagy nem értette őket, vagy nem akart másként intézkedni, nem tisztázta velök ezt az ügyet.

A munkások 5 nap dolgoztak a munkán és mikor elszámoltak az igazgató ur egynek egynek 5 napi munkáért akkor árban 2 K 50 fillért akart kifizetni.

A munkások ezt el nem fogadták és mivel az igazgató ur jobb belátása nem diadalmaskodott és nem akarta munkásait óradíj szerint kifizetni, a szegény emberek izgalomtól remegve, a kenyérért remegve mentek Sabján Gyula dr. főjegyzőhöz, hol panaszt tettek a gyárigazgató ez eljárása ellen.

Még nem ismerjük a főjegyző urnak, mint elsőfoku iparhatóságnak döntését, de annyit már megállapíthatunk, hogy az akkordmunkával való kereset nem lehet kisebb mint az átlagos napi vagy heti keresettel elért eredmény.

Nikolai ur a száraz kenyérért dolgozó magyarokat elboesátotta a munkából. Munkakönyvüket nem adta nekik azonnal, hanem csak másnap küldte el a pénzzel együtt a városházára. A szegény emberek már második napja, hogy kereset nélkül vannak azért mert az ő inhumanus eljárásáért panaszra mertek menni. Az eset alkalmas arra, hogy az illetékes fórumok figyelemmel kísérjék a Merkurgyár munkásviszonyait.

Gyermek az anyja ellen.

Egy szomorú képt, értelmes, 13 éves fiú jelent meg Nagyasszony napján a rendőrségen. Csak ünnepnapon ér rá, dologtevő napon munkában van. Már három éve, hogy a Strem es Klein-féle kenderfonó és kötélgyárban dolgozik. Egy év óta pedig mint inas hetenkint 4 Kor. 80 fillér keresete van. Wieshoffer Jánosnak hívják Keresményét hűségesen odaadta anyjának szül. Molnár Marinak, aki őt, meg 2 kisebb testvérét úgy, ahogy eltartotta. Nemrég azonban otthon megváltoztak a viszonyok, ami miatt a fiú a rendőrségen keresett segítséget magának, meg két kis testvérének. Mikor más gyermek még boldog gyermekjártékait űzi, akkor ennek a munkásfiúnak már nemesak a saját sorsát kell intéznie, hanem testvéreiről, azok erkölcsös neveléséről is atyailag kell gondoskodnia és vádlólag kénytelen fellépni édes anyja ellen ahol mindezeknek hiányában vannak a gyermekek. Az anya, ki mindössze tán 31 éves egy nálánál fiatalabb legénnyel él Stern (zsidó)

Móriccal él egy idő óta közös háztartásban. Ez időtől fogva verés, koplalás a sorsa a gyerekeknek. — Amint a heti keresményét a fiú hazaviszi, elisszák és ők egész héten alighogy éhen nem halnak. Űtik, verik a gyerekeket, vagy ha kapotosak, hát egymással veszekednek, sőt egyetlen szobában lévén, a gyermekek erkölcsi érteke felháborodással beszél az ott látottakról. A megöregedett lelkű fiú már segített magán: Egy hét óta ehagyta anyját és a Teleki-utrament lakni Mór Józsefekhez, akik keresményeért eltartják a kis munkást.

A gyár főnökét megkérte, hogy heti keresményét ne adja ki az anyjának. Most kis testvérei aggasztották a gondos gyermekét. Ezek miatt volt a rendőrségen és kérte az elmondottak alapján, hogy a kis gyermeküket vegyék el anyjától, ki úgy sem tudja őket eltartani. A rendőrség jegyzőkönyvet vett fel a panaszról, és ha a gyermek vallomásai igazak bizonyulnak, amin nincs ok kételkedni, akkor a két kis testvér állami gondozásba fog kerülni. Talán Mór Józsefék őket is oda fogadják megfelelő díjazás mellett, hogy az idősebb testvér örökös szemei ezentul is vigyázhassanak a nevelésre szorult elhagyottakra.

HIREK.

— **Augusztus 18.** A helybeli rom. kath. plébánia hivatal értesítette a város polgármesterét, hogy a Felséges Apostoli Király születése napja alkalmával 18-án d. e. 10 órakor hálaadó szent misét tart, melyre a városi hatóságot is meghívja.

Az izr. templomban ez alkalomból a hálaadó istentisztelet este fél hét órakor, a péntek esti istentisztelettel egyidejűleg fog megtartatni.

— **Augusztus 20.** Szent István napján a Szt.-Ferencrendűek plébánia templomában d. e. negyed 11 órakor szent beszéddel kezdődő ünnepi istentisztelet fog tartatni.

— **Tanítógyűlés.** A Zalavármegyei Ált. Tanítótestület f. évi augusztus 28-án d. e. 9 órakor Keszthelyen, a városháza disztermében tartja rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Előadás a patronázs-egyesületről. Tartja: Jurecky Iván, nagykanizsai kir. ügyész. 2. A kisedővásról felolvas: Hull Cecília, esáktornyai áll. ovóú. 3. A tanítók szolgálati pragmatikájáról felolvas; Brauner Lajos, esáktornyai áll. tanító. 4. Az ismétlő-iskola reformjáról felolvas Horváth János, zalaegerszegi áll. c. igazgató-tanító. 5. Alapszabályok módosítása. 6. Tisztújítás. Gyűlés előtt 8 és fél órakor Veni Sancte lesz a plébánia-templomban.

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált

tüdőhurutok ellen

friss és idült

köhöges, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.

Égészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

— **Állandó választmányi gyűlés.** A f. é. szeptember hó 12-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésre az 1912. évi háztartási költségvetés összeállítása és a megyei gyámpénztári, valamint a zalaegerszegi és nagykanizsai r. t. várcsi gyámpénztári. 1910. évi számadások megvizsgálása céljából az állandó választmány ülésf. é. augusztus hó 26-án, a közgyűlésen felveendő egyéb ügyek tárgyalása végett szeptember hó 4-én délelőtt 9 órakor fog a vármegyezház gyűléstermében megtartatni.

— **Halálozás.** Péterfalvi Molnár Elek, a tolnai gróf Festetics uradalmanak nyugalmazott ügyvédje 89 éves korában f. hó 14-én Csáktornyaán elhunyt. Holttetemét a drávaszentmihályi családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó Máriát, Szabó István nagykanizsai áll. isk. igazgató leányát a nagykanizsai állami elemi népiskolához tanítónak kinevezte.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A vallás- és közoktatásügyi miniszternek jul. 10-iki rendelete a női kereskedelmi tanfolyamok szervezetén bizonyos praktikus változtatásokat eszközölt. A tanórák számát 18-ról 20-ra emelte. A gépirást heti két órában kötelező rendes tantárggyá tette és a német nyelv tanítására is az eddiginél egy órával több fordítattik. A jogi tantárgyak önálló előadása megszűnt: a szükséges kereskedelmi ismeretek a levelezéssel kapcsolatban fognak taníttatni. A nagykanizsai tanfolyamra már annyi a jelentkező, hogy annak fennállása biztosítva van. A további minél előbb való jelentkezés annál is inkább tanácsos, mert a megengedett létszámon felül fel nem vétetnek.

— **Új tanárok a főgimnáziumban.** A jövő tanévben a helybeli főgimnáziumban a következő új tanárok fognak működni: Bentzik Mihály, Osztrogonac Ferenc és Zimmermann Gusztáv.

— **Repülések Kaposvár felett.** Szenzáció események középpontja lesz néhány napon át Kaposvár. Itt próbálják ki legelőször, hogy a katonai repülőgépek megfelelnek-e a hozzájuk fűzött várakozásoknak. Öt repülőgépet szereltek fel, melyek f. hó 24-éig állandó közlekedést tartanak fenn Kaposvár, Verőce és Székesfehérvár között. Az első próba-felszállás, melyet Blaschke és Miller főhadnagyok végeztek az „Adler” és „Kondor” gépeken fényesen sikerült. A jeles pilóták 200 méter magassággal repültek.

— **Aranymosó társaság a Murán.** Miut értesítünk egy nagyobb pénzesport alakult, mely modern gépek és megfelelő munkaerő segítségével megkezdte a szakszerű aranymosási munkálatokat a Murán. A társaság székhelye Muraszterdahely.

— **A kivándorlás statisztikája.** Amerikából eredt hivatalos kimutatások szerint a lefolyt u. n. kincstári év (július 1-től június 30-ig) alatt 207588 bevándorló hajózott át Amerikába Magyarországra. Ezek között 18947 magyar.

— **Vasuti összeköttetés az Alföld és Balaton között.** A Balatoni Szövetség előterjesztést tett a kereskedelmi miniszterhez, hogy a szabadka—dombóvári vasutvonal elsőrangúsításának elkészültével az állampasutak közvetlen összeköttetést létesítsenek az Alföldről Dombóváron át a Balatonig. A szövetség biztató választ kapott.

— **Jó aratás, jó esztendő.** Az Egyesült Államok egész nagy területén az aratás még nem ért véget. Kerek három hónap telik abba, míg Oklahomától North-Dakotáig az egész termést eltakarítják a mezőkről. De már is megállapítható az az örvendetes tény, hogy ez az esztendő is jól ütött be az amerikai gazdáknak. Bár az idei termés háta mögött maradt a tavalyinak, mégis erősen túlhaladja az átlagot. Tehát az idén is minden szükségesre bőven

jut a farmerok pénzéből. S az ipari és bányai munkásoknak sem kell félniük attól, hogy nem lesz elég munka és tisztességes kereset.

Az Egyesült Államok lakosságának több mint a fele része földművelő. Ők a legjobb fogyasztói azoknak a cikkeknek, a melyek a gyárakból és bányákból kikerülnek. Ha nekik van pénzük, akkor biztos kelete van a ruhának, butornak, szénnek, husnak, fűszernek, akkor jut belőle építkezésre, téglára, deszkára, befektetésekre, gazdasági gépekre, szerszámokra és jönnek ígérkező vállalatok megindítására is. Ha van pénzük, üzembem tartanak vele, ezer meg ezer gyárat. Biztosítják a vasutak forgalmát s ezeket is vonaluk kitágítására, mozdonyaik és kocsijaik számának megnagyobbítására készítetik. A bankok pénzeszközöi is megtöltődnek. Olcsóbb és könnyebben megszereshető lesz a bankkölcsön. Következésképp kedvezőbb körülmények közt foghat minden szegény ember otthona-megalapításához, családi hajléka felépítéséhez. A népjólét legfőbb tényezője a farmer pénze. És az egész országra jó időt, jó munkaviszonyokat jelent a jó termés.

— **Huszárok érkeznek.** A 16. honvéd huszárezred 650 lóállománnyal ma 17-én Nagykanizsára érkezett és itt a városban és legközelebbi környékén fog állomásozni. A szálláscsinálók már 15. 16-án itt jártak, hogy a szállás ügyében rendelkezzenek.

— **Pöstyén titka,** nem titok többé, mivel immár mindenki tudja, hogy Pöstyén-fürdő bámulatos fejlődését nemcsak csodás hatású rádiumos iszapjának köszönheti, hanem annak az óriási választéknak is, mely ezen a furdóhelyen lehetővé teszi, hogy mindenki viszonyaihoz mérten használhassa a kurát. Modfelett fontos körülmény ez, mert a legtöbb furdóhely költségeit csak a módos közönség bírja el, míg Pöstyén-furdón a legnagyobb fényűzés mellett a legszerűbb igényűekről is van gondoskodás.

— **Hangversenytervezés.** Egy közoktatásügyi miniszteri titkár ma megjelent Sabján Gyula dr. b. polgármester előtt Zerkovitz Lajos borkereskedő kizéretében és egy hangverseny rendezése iránt tett előterjesztést. Azt kéri a várostól, hogy a kiadásokat garantálja neki, akkor a tisztá jövődelem a városnak valamely kulturoéjlaira fog fordíttatni. A garanciát különben magánvállalkozóktól is elfogadja. A hangverseny szept. végére vagy okt. elejére van tervezve.

— **Somogyvármegye ünnepe.** Az egész országban a legnagyobb érdeklődéssel várják azt a fényes kultur-ünnepet, melyet az ősszel Kaposvárott rendeznek a Kossuth szobor leleplezése és az új kószínház megnyitása napján. Az ünneprendező bizottság most állítja össze az ünnepély programját s a díszítési munkálatokra háromezer koronát állapított meg. Az ünnepélyen Dunántul összes megyéinek köldöttsége részt vesz.

Ügyvédi iroda áthelyezése. Dr. Miklos Dezsó ügyvédi irodáját Kazinczy-utca 1. sz. (Városház) I. emeletre helyezte át.

Kitünő házi kosztot ad esetleg kívánatra házhoz is szállít. Egy tisztességes kesztény család. Cim megtudható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

Csakis Pilseni sört igyunk a „Szarvas szálloda” éttermében, a sörök királya; szénsav nélküli kezelés, a gyomornak kitünő.

KÖZGAZDASÁG.

Nagykanizsa marhavásárai. A mult számunkban röviden hirt adtunk arról az örvendetes eseményről, hogy Zalavármegye alispánja 16920/911. sz. alatti rendeletével Nagykanizsát a marhajárvány miatt elrendelt zárlat alól feloldotta. Minthogy a környékünkön fekvő községek u. m. Nagybakónak, Sprmás, Bagolasáné, (Somogy) Homokkomárom, Bajcsa stb. már május, június és július hónapokban szintén vészmentesek lettek, szinte érthetetlen eldöntünk, hogy még mindig mi hátráltat bennünket abban, hogy marhapiacunk megnyílhasson. Hiszen mind az iparos, mind a kereskedő, sőt városunk minden foglalkozása lakója érzi e tilalomnak káros jelentőségét. De megmérhetetlen a földműves és állattenyésztő népek és vele a fogyasztó közönségnek hátránya, ami ebből a helyzetből már majdnem egy esztendő óta Nagykanizsának és nagy vidékének lakóira háramlik. Kívánatos volna, ha a kanizsai járás főbírói hivatala és a járás állatorvosi hivatal a vészmentes helyeknek nemcsak a kelő dizinficiálásáról, de annak ellenőrzéséről és megtörténtéről minél előbb gödoskodjanak, hogy az arról tett jelentés alapján az alispáni rendelet visszaállítható végre Nagykanizsa szarvasmarha vásárait, melyek nélkülözése már egy esztendő óta kiszámíthatatlan károkat okozott városunknak és vidékének. Érdeke ez nemcsak nagykanizsának de a járásnak egyaránt.

Megosappant lóvásár. Ugy látszik a szarvasmarhavásár hiánya nagy kihatással volt a hétfői országos lóvásárra is. Míg máskor Nagykanizsán 1000—1200 lóátírás szokott egy-egy vásárral eszközöltetni, most mindössze csak 136 lólevéltírás történt.

Országos vásárok. Augustus 18-án Nagyabajomban és Paesán; 21-én Böhönyén és Zalazentbalázson; 22-én Zalabéren; 24-én Babócsán és Sümegen; 25-én Letenyén; 28-án Alsólendván és 29-én Zalalövön lesz országos vásár.

Vértetű irtás. Tapasztaltott, hogy a vértetű irtásnak csak akkor van kellő eredménye, ha az évenként többször megismétlődik. Ezért Nagykanizsa város polgármestere egy pótrrendeletben felszólítja a gazdákat, hogy a vértetűirtást még augusztus hónapjában foganatosítsa. Egyben utasítja a rendőri hivatalt, a mezei és hegyi rendőrséget, hogy a rendelet végrehajtását ellenőrizzék és a mulasztást mint kihágást kellő bírsággal torolják meg.

DARUVAR

FÜRDŐ Déli vasut állomás.

Vasas és iszapfóorrások 34—45° C.
Fangógyógykezelés. Hidegvizkura.
Szénsavas-, nap- és légfurdók
Szabadban való fekvés.
Mérésékelt árak.
Prospektussal szolgál.

a Fürdőigazgatóság Daruvár Slavonia.

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér 1. sz. alatt van.

Ruberoid

legjobb fedőanyag
barmily hajlásu tetőzetre
kátrány- és aszfaltmentes
egyszerű elhelyezés, fontartási máz szükségtelen
minta és prospektus ingyen
Avanarius Művek, Ligetfalva (Pozsony).

Hirdetéseket felvesz

a kiadóhivatal,

és

Wajdits könyvkereskedés

Dek-tér

és minden bel- és külföld
hirdetési iroda.**Őszi trágyázás!**

Óvakodjunk a
hamiltól!
4100 Valódi

Óvakodjunk a
hamiltól!
védjegyü.

Thomassalak
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas
műtrágya!

Csak akkor
ilyen van és
ólmazár

valódi ha
zsákban
eredeti
van rajta.

Hamiltól
szigorúan
tartózkodjunk.

Minden zsák
tartalmjel-
zéssel van
ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomaspöschelfabrikon Berlin,
vezérkőpiselője
BUDAPEST VI., Andrássy-ut 48.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó
árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Képviselő és raktár Melis és Pintér
Szombathely.

Kénes
gyógyferrás**VARASD-TÖPLITZ** Horvát-
ország.

Vasut-, posta-, telefon- és távirat-állomás.

Új gyógyszálloda villanyvilágítással, hirtűves radioaktiv
tartalmu kénes hőforrás + 50°. — Ajánlva: kőszvény,
csusz és ischias stb.-nél Ivókurák makacs torok-, gógo-,
mell-, máj, gyomor és hólyagfájdalmaknál.

Elektromos masszázs. — Iszap-szénasav és napfürdők.

Egész éven át nyitva. Modern kényelem. Új szállodák. Me-
sés környék. Katonazene. Prospektust ingyen küld a

fürdőigazgatóság.

Eladó automobil

Egy három üléses (szembe ülő-
vél) Laurin-Klemen gyártmányu, alig
használt, teljesen jó és menetképes
állapotban levő

fedeles automobil

jótállással, háromezer koronáért eladó
Zalaegerszeg.

Tudakozódní a a „Magyar
Paizs“ szerkesztőségében.

HEGYI LAJOS

hirdetési irodája

folyó évi augusztus hó 1-én

Budapest, VII. Király-utca 67.,

I. em. áthelyeztetett.

Mindennemű hirdetések és reklámok
felvétele az összes fővárosi-, vidéki-
és külföldi-lapok és naptárak részére
eredeti árban. Költségvetések és ár-
ajánlatok díjmentesen.

ELSŐRANGU GYÓGYFÜRDŐ**LIPK**
SZLAVONIAALKALMUS, SÓS, JÓDOS VIZEM 64°C.
Radioaktiv források 64°C. források**BIZTOSAN GYÓGYIT**

rheumát, ischias, anyagcsere-szavarok,
cukorbetegséget, alkati bajokat, gyermek-
bőröket, csonttöréseket és izomszűnést.

Idény egész éven át! Kivántra
prospektus ingyen!

Lampionok,**konfetti.****papírszalvéták**

nagy választékban kaphatók

Ifj. WAJDITS JÓZSEF

könyvkereskedésében

NAGYKANIZSÁN,

A „Keresztény Fogyasztási Szövetkezet“-ek
központja Budapest-kiskanizsai
Kórkárhoz egy jó házból való

keresztény fiú

tanulónak felvétetik

Bővebbet megtudható Kraljcssevics József-
nél, Kiskanizsa Ország-ut 49. szám

GYAKORNOK

jó fizetéssel azonnal felvétetik

Ifju Wajdits József

könyv és papírkkereskedésében.

Nagykanizsa, Deák-tér 1.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvas szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Szent István napján.

Nagykanizsa, augusztus 20.

Nem kell nagy történelmi belátás ahhoz, hogy higgyük, miként Istvántkorában a külön magyar gondviselés adta számunkra.

Mikor István trónralépett, akkor már egész Európában szétfeszüléssel volt a magyarok legyőzhetetlenségének félelmetes mítosza. Akkor már megvolt Augsburg és két párducos előjáró vitézünket Bulcsut és Lehelt Regensburgban fölakasztották. Közel voltunk egy nyugati koalícióhoz, mely egyenesen a magyaroknak a világ szintjéről való kiirtását határozta el. A hitváltoztatás, a belépés az európai kulturába, kényszerű szükség volt. Hiába lett volna István király nagy államférfiúi bölcsesége, őseink, ez az úknokiban is nyakas magyar nem pártolt volna el Hadurától, ha az augsburgi véres legyőzetés és a futás szégyene nem piritotta volna arcukat. A keresztény hit fölvétele nem valami finom diplomáciai munka volt. Sok vastagnyaku magyarnak feje gördült le, akik inkább Hadurnak akartak hódolni és a borkekben fehér lovat áldozni.

Nem annyira a huzódózás a keresztény kultúrától, melynek szépsége megihlette őseinket, mint a nemzeti hagyományokhoz való álhatalos ragaszkodás állott gátul. Hadur tisztára nemzeti Isten volt. Ilyen Istene egy népnek se volt. Azt a magyar képzelet alkotta meg és magyar virtusokkal díszítette fel. Ez a különös magyar Isten nemcsak megengedte, de megkövetelte az ellenségre-törést, sarszedést, egy kis uri kegyetlenkedést s a folytonos kalandozást. Azt megpedzette a magyar az első keresztény szerzetest meglátva, hogy amit ez predikál, az merő ellentéte a magyar kalandos szokásoknak és virtusoknak. Koppány vezér tehát az igazi nemzeti álláspontot képviselte és pedig úgy, hogy minden kelevézzel banni tudó magyar érzésvilágában vele egyezett. Mi volt mégis okozója, hogy a nemzet zöme elég rövid idő alatt kereszténnyé lett? Kétségkívül a keresztény hitelvek fenséges volta ihlette meg a mi őseinket legjobban. István király anyja Gizella nagy diplomata volt, ő a magyar vezérek és alvezérek nejeit nyerte meg az új hitnek, és míg a férjek odakint kalandoztak, a házi tűzhely-

nél odahaza már eszmények áldozati tűze égett, mikor a keresztény vallás által szintén ihletett harcos magyar hazatért.

És ami emellett a legnagyobb tényező volt: István király államalkotó nagy tehetsége. Hisszük, hogy jámbor lelke meghódolt szeretett Istenének, ámde szívós küzdelme a hitért egy ezredévek perspektívája szerint — az államférfi magasabb belátása. István nemzetségét akarta megmenteni s egy erős nemzeti országot akart a Duna—Tisza medencéjében egész a Kárpátok belső nagy hegykoszoruja között. És ott mutatkozik államférfiúi kvalitása, hogy nem Byzanz keresztény hitét választotta. Tudta, hogy Gyula vezér diplomáciai megbízásból Konstantinápolyban járván, a keresztény hitet keleti módra vette föl: István nyugatra tekintett. Innét várhatta nemzete elnyomóit. Innét akarta megszerezni a hitbéli egyezésnek szövetség-társait. Minden jel szerint az állami alapozást rokoni szálakkal is munkálta s ahogyan korábban a nemzeti hagyományokkal, vágyakkal számot vetni, országát organizálta, ez államférfiúi tapintatainak fénye, dicsősége; ha nem így járt volna el, igazsága lett volna a költőnek, mert elkövetkezett volna „a nagyszerű halál, hol a temetkezés felett egy ország vérben áll“. És bekövetkezett volna előbb, hogysesem a költő így énekelhetett volna.

István király minden magyaroké. Nem lenne nemzeti kegyeletünk, ha ennek a nagy királynak, ennek a nemzet-alapozónak nevénapja nem volna egyetemes nemzeti ünnep. Bölös volt, nagy elme, egy viszontagságos népnek nemzeti szerzője. Az ég adta őt nekünk, nélküle a magyarnak még a híré is elhordta volna azóta a szél.

Az ipartestület jubileuma.

A nagykanizsai ipartestület fenállásának 25 éves évfordulójára rendezendő ünnepségek programja már majdnem teljesen meg van állapítva. Ami esetleges változás még történik, az a közreműködő személyre vagy a program egyes pontjának színhelyére vonatkozik.

Az ünnepségek pontjainak megállapítására kiküldött szűkebb bizottság f. hó 13-án tartott értekezletén állították össze az ünnep sorrendjét, melyet az előjáróságnak f. hó 17-én Samu József elnöklété alatt tartott gyűlése magáévá tett egész terjedelmében. A jubiláris ünnep szeptember 17-én lesz. Reg-

gel 9 órákor az ipartestületi helyiségben gyülekezés lesz, honnan 10 órákor a felső templomban vonul az iparosság ünnepi misére. Aztán 11 órákor a város-háza nagytermében diszközgyűlés lesz, melyen elnöki megnyitó és jegyzői jelentés lesz a lefolyt 25 évről és a testület ügyeire fog ünnepi beszédet tartani. Délután 1 órákor társas ebéd, este pedig a Polgári Egyletben felolvasás lesz, melyen az Irodalmi és Művészeti kör dalárdája is közre fog működni és melyet tánc fog berekeszteni.

Az ünnepség napjára való rendezői munka ellátására 55 iparost fognak felkérni.

A jubileum emlékére 200 K. segélyt fognak elaggott keresetkételen iparosok között szept. 16-án szétosztani, akik erre igényt tartanak azok szept. 12-ig jelentkezzenek az ipartestületi jegyzőnél a rendezési hivatalos órák alatt.

A jubileumra az előjáróság az egész kamara területén lévő ipartestületeket, sőt a közelebb eső somogyemejeiket is megfogja hívni.

Mozi...

A szónokok.

Irta: Elektra.

A szónoki tehetség korunkban nagyon becsült tulajdonság. Nálánál nagyobb becsé csak a pénznek van. A szónoki erő feloldja az akarat biliuceit, megszabadítja a lenyugzózt gondolatot és tette sarkalja a hallgatót. Kanizsán is nagyon sokra tartják a jó szónokot, csak hogy ritkán halljuk őket. Milyen szenzáció számba megy, ha országoshírű ember beszédét olvassuk az újságban. Nem minden rendű emberek felfogása ez. Vanak nagyjaink, akik a szónoki hatást másból is kiérzik, mint az emberi hangból.

Igy Roosevelt Teddy azt mondja: A tények többet nyomnak a latba mint a beszéd. Nem arról itélem meg az embert, amit beszél, hanem cselekedeteiből. Én a cselekvés embere vagyok. Tenni és nem beszélni. Beszélni csak éppen annyit, hogy megértsük egymást.

Kározkodinszky Árpád dandárparancsnok véleménye: Az ágyu ékebben szól Apponyinál, a gépfegyver Hajdu Gyulánál. A futo ellenség többet ér, mint a közönség, mely az unalmas szónok elől menekül.

Pacser Miksa festő: A festmény is szónok. Meunier festményei a munkásnyomorról ékebben beszélnek Csizmadia Sándor szocialista agitátornál.

Rózsahegy Miklós utazó: Aki nem volt még az éjszaki vagy déli sark vidékén, nem tudja, hogy a rengeteg magány, a fenséges természet csöndje beszédesebb minden Demosthenesnél.

Fekete Ignác zeneszerző. A zene jobban hat a kedélyre és a lelkületre, mint a legügyesebb szónoklat. Zene után szalad az utca, de a szónok után nem, sőt némely szónoklatnak elriasztó hatása van. Az emberek elszélednek tőle.

Dr. Óvatos Mór ügyvéd. A szónoklat az a hangolókülés, mellyel az emberi lélek hurjait harmoniára összehangolhatjuk, de dissonanciát is vihetünk a lélekbe. Ezen a finom lelki hangszeren az ügyes szónok meglepő melódiákat tud eljátszani. Persze, a sikerült beszéd a szónok hangulatától is függ. Ha nekem valami ingyen-védelmem van az én reám nagyon rosszul hat. Akkor én nem tudok szónokolni. De ha hallom a selyemszoknya suhogását, ha érzem a diszkrét párfüm illatát, vagy ha valamely nő hintaszékbe ül és én szembe kerülök vele, az extáziába ejt és akkor megered a beszéd árja. Azt hiszem, akkor elragadó, ellentárlhatatlan vagyok!!

A mi riporterünk, goromba fráter létére azt mondta erre a kihevült szónoknak: „Ügyvéd ur, Ön bizonyára azt hiszi, hogy az én arcom köpöladá.” De erre aztán már sietett le a lépcsőkön, zsebkendővel törölve az arcát.

Ipartestületi jubileum - Zalaegerszegen.

— Saját tudósítónktól —

A vármegye, a városi az iparkamara, helyi egyesületek és vidéki ipartestületek részvételével ünnepelte a zalaegerszegi ipartestület Szt. István napján fennállásának 25 éves jubileumát.

A minden oldalról megnyilatkozott, érdeklődés megmutatta azt a tiszteletet, melyet iparosaink a műveltségben tett haladással kiérdemelték maguknak. Buzditást meríthetnek a jövőre nézve, hogy az iparosok intelligenciájának fejlesztése elsőrendű állami érdek, amelytől a népjólét függ a földmivelés mellett. Az impozáns ünnepségről tudósítónk a következőket írja: A zalaegerszegi ipartestület tegnap tartotta fennállásának 25 éves évfordulói ünnepét. Az ipartestület tagjai a vidéki küldöttségekkel és vendégekkel az Ipartestület helyiségében, gyülekeztek, honnan a testületi zászló vezetésével, mely után Skublicsué urnó zászlóanya fogata ment, a templomba vonultak nagymisére, melyen megjelent Árvay Lajos alispán, a városi és megyei tisztviselő, a pénzügyigazgatóság stb.

Mise után a vármegye nagytermében diszkógyűlés volt Vörös Gyula elnöklété alatt. Az elnöki megnyitó után dr. Kardos ügyvéd mondott nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszédet; majd Klovosvsky Ernő ipartestületi jegyzőnek nagy terjedelmű visszazapillantása következett, melyért valaminek buzgó munkálkodásáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. D. u. 1 órakor a Bárány szálló emeleti nagytermében banket volt. A sok felkészültől közl megemlítjük a következőket:

Az elnök a Felsőre emelte poharát. Eltették a távollevő Batthyány Pál gr. képviselőt, ki az elaggott iparosok felsegélyezésére nagyobb összeget ajándékozott. Fülöp József v. főjegyző Halvax Féligyes kamarai alelnököt éllette, aki válaszában a főjegyzőt mint az iparuk és iparosoknak pártfogóját éllette. Felköszöntötték meg Vörös Gyula elnököt és a jegyzőt. D. u. 5 órakor lobogókkal vonultak a Baros ligetbe, hol nyári mulatság fejezte be a felejthetetlen ünnepet, mely határkövét jelzi az ipartestület múltjának és jövőjének. A nyári mulatság programjából nagy tetszést aratott egy élőkép, mely a munkát, az ipart szimbolizálta.

HIREK.

— A király születésnapján. Nagykanizsa városa lobogódiszben állott. Azzal a szeretettel ünnepelt a város, mely a pátriárka koru uralkodó éveinek számával folyton gyarapodóban van. A templomokban istentisztelet tartatott. A ferencesek plebánia templomában tartott ünnepi misén Sabján Gyula dr. főjegyző, helyettes polgármester vezetésével a tisztviselői kar is részt vett. Ott volt a helyben állomásozó tisztikar is.

— Szent István napja, a keresztény Magyarország emlékünnepe a dusan fellobogózt városban csendes méltóságban folyt le. A városháza és honvéd tisztikar résztvettek a Ferenceseknek ünnepi beszéddel kezdődött szent miséjén. Dallos Bertalan Szt. Ferencendű szerzetes magas szárnyalású hazafias beszédében a tiszta eszményi felekezeti különbség nélkül való vallásosságra lelkesítette a hívőket, mert ez összetartó kapcsa a társadalomnak; a vallástalanságot pedig ostromozta.

— Esküvők. Heisler Izsó Szabadkáról szept. 3-án délelőtt 1 1/2 órakor esküszik örök hűséget a nagykanizsai izr. templomban Bún Ella urleányuk, Bún Samu felső kereskedelmi iskolai igazgató leányának.

Rác Ódön magyar királyi állami adótitst f. hó 27-én tartja esküvőjét Gerő Bözsi urleánnyal, dr. Gerő Károly zalalövői orvos leányával Zalalövön.

— Halálozás. A következő gyászjelentést kaptuk: A veszprémi székeséptalan szomorodott szívvel tudaja, hogy Méltóságos és Főtisztelendő János Agoston dulmi val. püspök, püspökhelyettes, általános ügyhallgató, veszprémi székesegyházi nagyprepost, a Kisfaludy Társaságuk és a Szent István társulat tudományos és irodalmi osztályának tagja, stb. stb. folyó évi augusztus 15-én este 9. órakor, életének 70. áldozópapságának 48-ik, kanonokságának 28-ik évében a szentségek felvétele után, szívzélhűdés következtében váratlanul elhunyt. A boldogultnak lelkiüdvéért, f. hó 17-én délelőtt 9 órakor a veszprémi székesegyházban lesz az engesztelő szent mise-áldozat bemutatva. hült tetemei pedig f. hó 18-án délután 5 órakor foguak a kanonoki lakásán beszenteltetni és másnap délelőtt 9 órakor a kenesei plebánia templomban tartandó ünnepélyes gyászmise után az ottani rom. kath. temetőben, a boldog feltámadás reményében nyugalomra tétetni.

Veszprém, 1911. augusztus 16.

Irádkozzunk érte!

Hild Ferenc nagykanizsai polgártársunkat le-sújtó csapás érte: fia Hild Jenő, p. és t. kiadó életének 27-ik évében f. hó 20-án hosszas szenvedés után elhunyt Temetése ma d. u. 4 órakor volt nagy részvét megnyilatkozásával.

A szomorú hírt a következő gyászjelentéssel tudatja:

Fájdalomtól megtört szívvel tudatják minden rokonai- és ismerőseinknek, hogy szerett fiuuk illetve édes testvér Hild Jenő volt m. kir. posta- és távirtda kiadó hosszas szenvedés után, a vallás vizsgálásával életének 27-ik évében csendesen az Ur-

ban elhunyt. A megboldogult hült tetemei a rom. kath. szentegyház szertartásai szerint, f. hó 21-én délután 4 órakor foguak saját lakásán, Magyar-utca 45 sz. Berényi-féle házban beszenteltetni és a helybeli rom. kath. sírkertben lévő családi sírboltunkban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 22-én d. e. 10 órakor fog a helybeli szent Ferencendűk plebánia templomában a Mindenhatóknak bemutatatni.

Kelt Nagykanizsán, 1911. augusztus hó 20-án. Nyugodjék békében! Hild Ferenc család.

— Katonai kioktató. Szombaton a honvédelmi miniszteriumból kiküldött honvédszázados jelent meg a városházán és Sabján Gyula dr. főjegyző mint h. polgármester. Csányi János katonai elbádo tanácsos és Benedek József, tb. aljegyző jelenlétében katonaiügyi eljárások kioktatását nyújtotta. Minthogy a százados működése zárt ajtó mögött történt és erre nézve a városházán felvilágosítást nem kaphattunk, csak sejtünk, hogy az esetleges mozgósítások követendő eljárásról, az iratok miként való vezetéséről volt szó. Az itt járt százados a múlt hónapban Trencsén, Turóc és Árva megyékben járt ily kiküldetésben és rajta kívül még mintegy 12 tiszt végzi az országban ezt a kioktató működést.

— A város kára. Megmérhetetlen az a kár melyet az egy év óta tartó ragadós állapotbetegségek a társadalom különböző foglalkozásainak okozott. Az egy év óta szünetelő szarvasmarhavasárok Nagykanizsának is lényeges bevételi károsodást okozott. A városi számvevői hivatal számítása szerint a heti vásároknál aug. végéig 4816 K. 17 fl. az országos vásárok után pedig 2209 K. 98 f. kénytelen a város szerződészerűleg vissza engedményezni a helypénzbérlő Neuerer és Koppich Brankovic cégnek. Illetőleg a bérlők a fenti összeg-eket nem fizetik be.

— Vasuti baleset. Jarne József tótszerdahelyi polgár alighanem buraiban született, mert csak óriási szerencséje mentette ki a halál torkából. F. hó 18-án reggel másik 3 társával együtt gabonát szállított Nagykanizsára. Három kocsit már szerencsésen átment a Király-utca végén levő 116. sz. őrházánál a síneken. Mikor Jarne a 13 1/2 métermázsá buzával megrakott kocsijával keresztül hajtott a síneken reggel 3 óra 45 perckor, akkor robbant Wien felől a személyvonat. A gabonás kocsinak nekiment és pozdoriájá zuzta. A vonat fennakadás nélkül robbant be az állomásra. A kocsin levő gabona széthullott, de a lovak sértetlenek maradtak, a fuvarosnak pedig csak éppen, hogy a kis ujjá görbült meg. A majdnem végzetessé vált összeütközésnek az volt az oka, hogy Gyut Ferenc helyettes pályőr a sorompók lebecsítését elmulasztotta; állítólag azért, mert erre jelzést nem kapott. A vasut az okozott kárt megtérítette.

— Körorvosi állásra pályázat. Zalavármegye közigazgatási bizottságának a zalaapáti közegészségügyi kör megalakítása tárgyában hozott 1657. kb. 1911. számú véghatározata jogerőre emelkedvén a Zalaapáti, Zalahosszúfalú, Esztergály, Gétye, Nagyhorváti, Egeraracs, Zalasabar, Nagyrada, Kisrada községekből álló Zalaapáti székhellyel létesített Zalaapáti körorvosi állásra pályázatot hirdet a pacsei főbíró, kik eme állást elnyerni óhajtják, kérvényüket Pálffy főszolgabíróhoz folyó évi szeptember hó 8-ig nyujtsák be.

VELMA SUCHARD Nyersen való
évésre
páratlan.

— Gyászír. Csak 10. hónapot élt a kis Loncika, — de megmérhetetlen fájdalomt okozott halálával a bánatos szülőknél. Vegels Károly főgimnáziumi tanárnak és nejeének szül. Polednák Ceciliának. Temetése holnap d. u. 3 órakor lesz. Nyugodjék békében.

— **Állategészségügyi felügyelő Nagykanizsán.** Wüest Velberg Jenő m. kir. állategészségügyi felügyelő értesítette a polgármestert, hogy a földművelésügyi miniszter megbízásából Nagykanizsára jön e hó 22-én, hogy a városi közbiztonságát átalakítása alkalmával helyszíni vizsgálatot tartson. Ez alkalommal felülvizsgálja Rauscher Miksa szombathelyi műépítőtől készített terveket A helyszíni vizsgálaton részt vesznek még Sabján Gyula dr. h. polgármester, Király Sándor v. mérnök, Elschléger Elemér áll. állatorvos és Günsberger Lipót városi segéd állatorvos. Wüest de Velberg Jenő mintegy tíz évvel ezelőtt Zalaegerszegen főállatorvos volt.

— **A honvédség köréből.** A nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred az idén a Felsőmagyarországon tartandó nagygyakorlatokon vesz részt. Az ezred f. hó 20-án d. u. 5 órakor a Budapest felé induló vonattal távozik és Ungvárról fog táborot űtni. A gyakorlatokról szeptember közepe felé térnek vissza, mikor a kétvetet leszolgált öreg honvédek leszerelnek és hosszú szabadságra távoznak.

— **Uj postaugynökség.** Zalavármegye területén Lentikápolna községben „Lentikápolna” elnevezéssel folyó évi augusztus hó 11-én a lenti m. kir. posta- és táv. hivatal ellenőrzése alá helyezett postaugynökség lép életbe, melynek forgalomköre Lentikápolna községre és a lentikápolnai pusztára terjed ki. A tervezett postaugynökség összeköttetését Lenti és Lentikápolna között naponként egyszer közlekedő gyalogkúldőncjárt útján nyeri.

— **Hajós rendőrbiztos körözése.** A „Zalai Közlöny” annak idején kimerítően beszámolt Hajós Ferenc rendőrbiztos eltűnéséről. A „Zalavármegyei Hivatalos Lap” legutolsó száma körözvényt hozsát ki Hajós körözéséről. Az érdekesség a körözés hivatalos gyorsaságában van. Eltűnt július 27-én; kibocsátott a körözés aug. 7-én és közöltetett augusztus 17-én. Azóta Hajós Ferenc már amerikai farmer is lehet vagy esetleg pincér. Titkos rendőr. (Szédő).

— **Jó étvágyat!** Egészséges gyomrot nyárunk gyomoruyomás, s fájdalmak nem kínoznak, mióta a „Feller-féle hashajtó rebarbara Elsapilulákát” használjuk. Tapasztalatból mondjuk Önnek, próbálja meg Ön is, mert tényleg szabályozzák a székélést és elősegítik az emésztést. 6 doboz bérmentve 4 korona. Készíti csakis Feller gyógyszerész Stubica, Centrale 125. szám Zágráb-megye.

Orvosi vizsgálatok a bécsi Allgemeines Krankenhausban beigazolták, hogy a természetes **Ferenc József**-keserűvízzel a székrekedés legkülönbözőbb nemeinél nagyon kiváló eredmények érhetők el. Mert: 1) A Ferenc József keserűvíz oldó és hashajtó hatása kisebb adagoknál következik be, mint bármely más hasonló víznél. 2) A Ferenc József-keserűvíz a betegek szívesen isszák és állandó használat mellett is jól tartik. — Kapható gyógyszertárakban és fűszerüzletekben. A Székiúdségi Igazgatóság Budapesten.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A „Vasárnapi Ujság” augusztus 20-iki száma feltűnést keltő képeket közöl gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök hédervári kastélyáról, kiküldött fényképészenek felvételei alapján. A többi képek közt vannak: képek a londoni koronázási kiállításról, a londoni dokk-munkások sztrájkjáról és a Carlton-szálló égéséről, a legújabb palesztinai ásatások eredményeiről, a kolosvári gyógyóvnyentelepről, Liszt szülőházáról, a Kálmán-tér szabályozási tervéről, a frauzens-festői erdőégerséről, a maroszentannai 600 éves freskókról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kafka Margit regénye, Lampérth Géza és Kosztolányi Dezső versei, Koronghy Dénes novellája, Atherton angol regénye, Takács Sándor cikke Balassa Bálint fiáról. Egyéb közlemények: Hajós Henrik uszójának képe, érdekes magyarázó cikkek a képekhez tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

* **Magyar gyermek-költők.** Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapját a Jó Pajtás-t, sorra megszólaltatja legjelesebb költőinket a gyermek-költészet szolgálatában. Legújabb, augusztus 20-iki számában Várad Antalnak egy kedves hangu, szép versét közli. Irtak még ebbe a számba: Murai Károly rendkívül mulattató kis szindarabot, Sebők Zsigmond új kalandokat Dörnyögő Dömötör tátrai utazásából, Násza Elza hangulatos mesét, Benedek Elek szép verset egy képhez, Zsiga bácsi tréfás történetet Zsoldos László folytatja érdekes regényét. A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítési vizsgái Sopronban szeptember hó 3-án délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartani. A kolléban felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők Deák-tér 8.

Kitűnő házi kosztot ad
esetleg kívánatra házhoz is szállit.
Égy tisztességes keresztény család.
Cim megtudható Ifj. Wajdits
József könyvkereskedésében.

1199/1911. végrh. szám.

Árverési hirdetmény

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhirrre teszi hogy a nagykanizsai kir. járásbíróságnak 1911. évi V. 7631 számú végzése következtében Dr. Kövea Jenő veszprémi ügyvéd által képviselt Rausnitz Ignác veszprémi lakos javára 478 kor. s jár. erejéig 1911. évi július hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 632 koronára becsült különféle szobabutorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbíróság 1910. évi V. 7634 számú végzése folytán 478 kor. tőkekövetelés ennek 1908. évi november hó 1 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 84 korona 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kacorklakon a községi iskola épületében leendő eszközlésére 1911. évi augusztus 30 napjának délelőtti 8 órája határidőül kinttízetik és ahhoz a venul szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni. A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881: LX. t.-c. 120. §-a és a rh. n. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Költ Nagykanizsán, 1911. évi augusztus hó 14-én

Maximovits György
kir. bírósági végrehajtó.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonaüzletről.

Nagykanizsa 1911. aug. 21.

Piaci árak:

Buza K 11.40, Rezs K 9. —, Zab K 8.50,
Tengeri K 8.50 Arpa 8.20/30

— **Megszűnt járványok.** A nagykanizsai járás szolgabírói hivatala útján nyert értesítésünk szernit Légrádok a hólyagos kiütés, Sormáson a sertésvész, Murakereszturon pedig ragadós száj- és körbetegség megszűnt.

Szentbalázsi vásár. A mult számunkban említettük, hogy Zalaszentbalázon ma 21-én országos vásár tartatik. Mint lapunkat értesítik, a vásár a kötség kérelmére, minthogy marhavásár ott nem volna tartható, későbbi időre kalaszatott.

Szőlő-oltványok

Huszonöt legjobb bor- és csemegefajban még negyven ezer darab.

Csabagyöngye!

oltvány és nemes simavesszők.

Európában a legkorábban érő fajszőlő, drágán fizetett piaci újdonság. Minden kisebb házikertben is termelhető, lugosnak is kitűnő faj.

PIROS DELAWARE

Negyven hektoliter terem holdanként, melyért írásban jótállás Elgyökereztetve minden szál simavessző megfakad, erre nézve utasítás mellékeltek minden küldeményhez.

Május végén is ültethető. — Bővebb leirát, színes képeket és árjegyzéket ingyen küld:

Nagy Gábor, Kőly (Biharm.) posta, távirtda és telefon állomás.

Hogy mersz nekem más egyebet hozni, mint a **kipróbált**

„OTTOMAN” cigarettapapirt vagy hüvelyt!

Elektrotechnikai SZAKISKOLA LABORATORIUMMAL ÉS MŰHELLYEL.

Műszaki iskola az összes villamos művekben és gépépítészetben.

A beiratások szeptember hó 3-án kezdődnek mindazok számára, akik mint **Elektrotechnikusok (gyári hivatalnokok)** óhajtják magukat kiképezni (két év alatt) elméletileg és gyakorlatilag. — Felvétetnek: 14 évtől 24 éves korig. Előképzettség: 3—4 közép-, polgári-, kereskedelmi, vagy felső ipariskola. Tekintettel a villamos erőknél mindinkább növekvő értékesítése üzemi és vitágítási célokra, valamint vegyészeti gyárakban való felhasználására, csak ajánlhatjuk a t. c. szülők (és gyámok) figyelmébe, hogy fiaikat (gyámoltjaikat) a fenti szakiskolába beirassák. Jelentkezni lehet naponta. Az igazgatóság Pozsony, Wallon-utca 24. szám alatt. 1911. augusztus hó 1-től Széchenyi utca. Telefon 483. Bárkinek kívánatra prospektust ingyen küld, és közelebbi adatokkal azonnal szolgál.

SALVATOR

Gummi-
sarkak

Utólérhetetlen
tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, ^{VIII}/₃

GYAKORNOK

jó fizetéssel azonnal felvétetik

Ifjú Wajdits József
könyv és papirkereskedésében.

Nagykanizsa, Deák-tér 1.

HEGYI LAJOS

hirdetési irodája

folyó évi augusztus hó 1-én

Budapest, VII. Király-utca 67,

I. em. áthelyeztetett.

Mindenmü hirdetések és reklámok felvétele az összes fővárosi-, vidéki- és külföldi-lapok és naptárak részére eredeti árban Költségvetések és ár-ajánlatok díjmentesen.

A „Keresztény Fogyasztási Szövetkezet”-ek központja Budapest-kiskanizsai fiókjához egy jó házból való

keresztény fiu

tanulónak felvétetik

Bővebbet megtudható Kraljsevicz József
nél, Kiskanizsa Ország-ut 49. szám

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a
hamiltásuktól!
4100 Valódi

Óvakodjunk a
hamiltásuktól!
védjegyü.

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas
műtrágya!

Csak akkor
ilyen
van és
ólomzár

valódi ha
zsákban
eredeti
van rajta.

Hamiltástól
szigoruan
tartózkodjunk.

Minden zsák
tartalomjel-
zéssel van
ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomaphosphatfabriken Berlin,
vezérképviselője
BUDAPEST VI., Andrássy-ut 48.

Zárójelölés a jelenlegi rendkívül olcsó
árra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Képviselő és raktár Melis és Pintér
Szombathely.

ALAPÍTÁSI ÉV 1832.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

NAGYKANIZSÁN.

Ajánlja, jól berendezett

K Ö N Y V N Y O M D Á J A T

mindennemü nyomdai munkák díszes és izléses elkészítésére, jutányos árak mellett.

Dévjegyek, körlapok, meghívók, eljegyzési és esketési kártyák mindig a legújabb divat szerint készíttetnek el.

Falragaszok, gyászjelentések s más sürgős nyomtatványok néhány óra alatt előállítatnak.

Nagyon alkalmas intézet kisebb s nagyobb művek kiállítására.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 192. — Hirdetések díjazás szerint.

A helybeli állami népiskola új épületének megnyitása előtt.

Irta: BANIKOVICH JÁNOS.

Az az ingatag s félszegül követett országos politika, melyet városunk részben a külváros nyakas magyarjai, részben a választókerület széthúzó elemeinek magatartása miatt majd minden országos képviselőválasztáskor követni volt kénytelen, nemcsak erkölcsi, de anyagi szempontból is az állam mostoha gyermekei közé sodort bennünket. Ennek köszönhető jórésben az a szomorú körülmény, hogy míg az ország egyes okos politikával dolgozó legprovincabb helyei is a fejlődésben nagy lépésekben haladhattak előre, addig városunk magára hagyatva, ugyszólva minden támasz nélkül az igazi fejlődés útján megfeneklett vagy csak csigaléptekben haladhatott előre akkor, amikor a hozzá hasonló vidéki városok az okos politika folytán a nekik nyújtott kedvező körülményeket felhasználva ugy anyagiakban, mint kultur intézményekben rohamosan gyarapodtak.

E mostoha viszonyok hatása meglátzott városunk minden intézményén, különösen pedig az elemi népoktatáson mindaddig, amíg városunk közönsége e hamupipőkéjé-

től megszabadulandó, állandóan hozandó áldozatok árán ezt az államnak át nem adta.

A helyi népoktatás körüli mostoha viszonyok hatását elsősorban s legérzékenyebben a tanítók érezték, kik egyes atyauristenségre jutott, mohos fejű vaskalapos városatya begyepesedett gondolkodása miatt oly szomorú dotációban részesültek, hogy szégyenletes helyzetekben a napi kenyérhez is csak egyes jólelkű polgárok könyörületessége folytán juthattak; lévén évi fizetésük 325 forint.

Igy volt azonban ez többé-kevésbé az iskolafejlesztés és helyiség teremtés körül is.

Valahányszor egy-egy új osztály felállítását óriási utánjárás és könyörgés árán kilehetett végre préselni, annak leendő helyiségének megteremtésével gyúlt meg a baj. Ha volt a városnak egy heverő istállója, vagy dűledezett katona-magazinja, akkor tránst volt, nem okozott semmi nehézséget; de ha nem akad ilyen pagoda, már nagyobb gondjába került különösen a város számvevőjének, mert az ő kötelessége volt valahol, de mindenesetre a város legolcsóbb negyedében egy olyan csendes helyet felfedezni, hol feltétlenül a legolcsóbb legyen a hely s a hova csupán csak a baglyok járnak éjjel tanyára.

Igy volt ez akkor, nem is olyan nagyon régen.

Tekintettel városunk mostoha viszonyaira s nyomott anyagi helyzetére, az állam végre, mint fent is említém, népiskoláinkat a város által évenként hozandó nem kis áldozatok árán átvette s hosszas utánjárás után végre a neki fizetendő évi járulékából egy olyan horribilis összeget engedélyezett, amely lehetővé tette, ugy a testvérvárosban, mint különösen a bélvárosban is, hogy egy modern épületbe összevonva, a népiskola legszétszórtabb helyein levő osztályaiból egy második központot teremtve elősegítse, hogy ugy a helyi vezetőség, valamint a szülők ajkáról elhangzott sok kívánság végre megoldást nyerjen.

Azonban e modernnek ígérkező csinos palota körül egy belső nagyon is érzékeny szépséghiba mutatkozik, melynek eltüntetésére most már valóban a mi ezidei tapintatos s nemesen gondolkozó képviselőtestületünk volna hivatva, hogy ezzel egy valóban teljes s minden szépséghibától ment kulturális monumentummal tegye emlékezetessé addig is érdemduis működését.

Az iskolafenntartó államhatóság u. i. amikor nagy kegyesen engedélyezte az iskolaépítésre szánt összeget, nem számolt

A szultán háreme.

A marokkói szultán birodalmában támadt bonyodalmak s az onnan érkező sokszor nagyon is ellentétes híradások a közvéleményről szóló értesítések nagyon is alkalmasak arra, hogy világszerte érdeklődést keltsenek, e nemcsak a marokkói háborús hírek, hanem és talán még inkább az excentrikus ország excentrikus szokásairól szólóak azok, amelyek most, a háboruskodástól aktualitást nyerve, mindenkint érdekelnek. És ha egy ilyen excentrikussága mellett még a külvilágtól is elzárt misztikus dolgot világít meg egy véletlenül szerzett értesülés, ugy az erről szóló hírt csak fokozott érdeklődéssel lehet fogadni. Ami pedig az excentrikusságot s a titokzatoságot illeti, ugy a szultánnak Mulay Hafidnak Fezben lévő háreme bizonyára ilyen s éppen ezért nagy érdeklődésre tarthat számot a szultán háreméről szóló következő értesítés:

A szultán, aki rendes körülmények között megközelíthetetlenül zárkózott, mostanában minden nap megjelenik hívei között, végignézi minden csapat utnak indulását s nem törődik azzal, hogy a tova-vágtatók lovainak patkóiról mocskos sár fröcsösen hófehér köpenyére. A nap ama részében, amelyet nem hívei közt tölt a szultán, bízhatatlan

fénnyel és pompával berendezett háremében tartózkodik. Ez a hárem azonban, amely békés időkben talán maga az éden, a szultán távollétének ideje alatt a legelkeseredettebb kétségbeesés tanyája. A hárem szépei ugyanis, akik előtt az eseményeket eltitkolják, csak annyit tudnak, hogy háboru van; látják az elvágató csapatokat, ha néha kitekinthetnek az utcára, sűrű időközökben eldördülő puskaropogás rémiti őket halálra s kétségbeesést, amely láthatár szélén felpertszelt faluk lángjától pirosra festett felhők láttára a végsőig fokozódik, sokszor hihetetlen önkínzásban keres menekvést; a szerencsétlen teremtések véresre karmolják testüket, kitépik hajukat s a falhoz verik a félelemtől megbomlott agyu fejüket. De ha a szultán megjelenik a réttegők között akkor, mintha éles késsel elvágta volna, eloszlik minden félelem s a népes hárem bámulni való odaadással igyekszik a nagyur kedvében járni, véle a nagy gondokat felejtetni. Mesébevalóan szép a hárem, mesébeillően ragyogó szépségűek a hárem tagjai. Fehér márvány a lépcső, selyem és bársony, aranyozás és drágakő minden a tágas termekben s nemcsak a szultán kedvencei, hanem a nagyszámu női szolgaszemélyzet tagjai is egytől-egyig megbámulni való szépségek: kifogástalan termet, szabályos, szép arc, pompás hajkorona s arányosság minden porcikájuk-

ban, ilyen a hárem minden lakója, urnó és cseléd egyaránt.

A pompás esarnokban egyébként a legszigorubb fegyelem urakodik. Mindenkinnek van rangja, amelyet a szultántól kap, s a rangban magasabbat megsérteni, annak ellentmondani nem szabad, a fegyelem ellen vétőre rendkívül súlyos testi büntetés vár. Az urnók naphosszat semmit sem dolgoznak s a szórakozásuk bizony nem nagyon változatos. Ha megújítják a mandulával töltött datolya evését, a változatoság kedvéért zavartalanul bagózhatnak, az ő részükre készített illatos macskamézét rágva. Eunuch kevés van Mulay Hafid háremében, mert a megbízható, jó Eunuch nagyon ritke. Az a néhány, akiket a szultán megtűr, nagyrészt csak a rendre s a fegyelemre ügyel fel s ők hajtják végre a fegyelemsértésért kirótt büntetéseket, ők korbacsolják véresre undorító nemtörődömséggel és lelketlen kegyetlenkedéssel a ragyogó szépségű hófehér, kreol vagy fekete női testeket. A szultán maga mindig jól érzi magát háremében, elfelejti gondjait s jó kedéllyel beszélget hölgyeivel, akikkel uriemberhez méltó udvariassággal bánik s akik mindannyian lelkes odaadással csüngenek a nagyuron.

ugyannakor azzal a körülménnyel, miszerint a beköltözendő osztályok ókórbeli felszerelése oly kritikán aluli, hogy azokat vagy általán nem, vagy csak a nevetésességig kényszerítő körülmények hatása mellett lehetne csak részben is az új épületbe behurcolni. Bár az új felszerelés tetemes áldozatot kívánna, hogy az épület a neki rendelt missiónak teljesen megfeleljen, mindazonáltal az nem oly óriási, hogy egy kis jóakarattal legalább részben is teljesíteni ne lehetne.

Mert e körülmény valósággal hasonló azon esethez, amikor az édes apa férjhezmenő leányát ellátja selyem viganóval, laktópánnal, azonban konyhaedényre már nem kerül. Pedig sajnos jelen esetben ez így van, mert az iskolafentartó állam dacára, hogy itt a tanév a küszöbön, a felszerelésről hallani sem akar. Ugyanazért, mivel ezen iskolába városunk polgárainak gyermekei járnak s a felszerelés hiányosságai nemcsak kényelmi, de tanügyi szempontból is súlyosan érezhetők lesznek, sőt az előhaladásnak is rovására válhatnak; városunk érdemes képviselőtestülete lenne hivatva, hogy a levegőben lógó fontos kérdést mielőbb a megoldás stádiumához juttatná.

Tán lehetne módot találni arra, hogy az állam ugyanoly módon mint az iskolaépítés költségeire is egy újabb kölesönt engedélyezze s ezzel a modern külsejű városunk közönségének valóban dicsérendő áldozatkészsége folytán oly szép környezetben felépült kulturpalota belül is modern legyen s örökös büszkesége városunk mai derék vezetőségének s ne legyen hasonló egy olyan álgavallérhoz, kinek vasalt nadrágja, klakkja és lakcipője is van, inge pedig toldott földött ócska rongy.

Mikor épül az új postapalota.

Nagykanizsa távirati forgalma.

Magunk is örömmel adtunk hírt annak idején arról, hogy az új postapalota a Kazinczy-utcában 1912-ben felépül. Most arról értesítjük olvasóinkat, hogy a tervbe vett építkezési idő változást szenvedett. Hogy miért? Azt csak sejtethetjük; valószínűleg mert az 1912. költségvetésbe annak költségeit nem illesztették be. A pécsi posta és táviró igazgatóság értesítette a nagykanizsai postafőnökséget, hogy lerombolásra kerülő épületekben, melyeknek helyén a postapalota felépül, a bérlők závartalanul megmaradhatnak 1912. évi novemberig az addigi bérösszegekért.

A lakók bizonyára szívesen látják, hogy még egy évig elodázták a költözködéssel járó kellemetlenségeket. De a nagykanizsai posta és táviró forgalom folytonos fejlődése már már paraucsolólag sür-

geti egy nagyarányú postapalotának minél előbb való felépítését. Tudjuk, hogy a telefon alatt csak nemrég megroppant az épület; vastraverzekkel erősítették meg. De a kellő számú hivatalhelyiség és a hivatalnokok elhelyezése is csak úgy lehetséges, ha az igazgatóság elfogadja a nagykanizsai postafőnökség amaz előterjesztését, hogy az addigi főnöki lakást hivatalhelyiségekkel foglalják le.

A budapesti p. és t. vezérigazgatóság nemrég kiküldte titkárát Boleman Sándort, hogy vizsgálja meg, minő személyszaporítást igényel a nagykanizsai p. és t. forgalom. Boleman titkár szerint csupán a táviróhivatalhoz 5 munkaeőr szükséges, hogy a forgalmat kellőképp lebonyolíthassák. Annál is inkább mert rövid idő kérdése — talán október novemberben — hogy két új vezetékét kap Nagykanizsa. Az egyik Temesvár direkt összekapcsolásával délkeleti és keleti Magyarországgal létesít direkt összeköttetést; a másik Zágrábon keresztül Horvát-Szlavonországgal lép egyenes összeköttetésbe Budapest elkerülésével. És ha a postapalota felépül, még két új vezeték lesz a nagykanizsai központnak.

A levélhordók számát is szaporítani fogja ez idazgatóság. A közönséges leveleknek eddig 5 kézbesítőjét még kettővel kell szaporítani.

A szükséges személy szaporításokról több ízben tett a főnökség felterjesztést, de eddig eredménytelenül.

De az itt járt titkár véleményezése alapján a szükséges személyszaporítás elől többé ki nem térhetnek.

Az új közvágóhid.

Megirtuk a múlt számunkban, hogy Wüest de Velberg Jenő m. kir. állategészségügyi felügyelő Nagykanizsára érkezett, hogy az új közvágóhid építéséről helyszíni vizsgálatot tartson. F. hó 22-én a város elöljáróságával, mérnökével együtt áttanulmányozta az átalakítandó közvágóhid általános tervét. Minthogy a városi felterjesztésből nem tánt ki, hogy az át-lakításhoz egy telekdarab kisajátítása is szükséges, erre is kiterjesztette tanulmányozását. Az átalakítás különben csak csekély mértékben felel meg nevének, mert oly kevés marad meg a régi épületből és oly nagy méretű lesz a kibővítés, hogy bátran lehetne egy teljesen új közvágóhid építését tervbe venni, semmint átalakítással toldozni földözni. A költségek sem volna számbavehetőleg nagyobb.

Arról is megakart győződni, de meg is győződhetett a felügyelő ur, hogy az új közvágóhid teljesen meg fog felelni berendezésével és higiénikus apparátusával egy modern vágóhid követelményeinek és ezért a kisajátítandó telekre feltétlenül szükség van.

Az új épületnek egy részét fogja alkotni az igazgatósági épület, melyben a közvágóhidi állatorvos lakása és az állatorvosi hivatalok lesznek elhelyezve. Lesz még 3 lakása a személyzetnek. U. m. a házfelügyelő, gépész és fűtő lakása.

Külön vágóhidja lesz a nagyobb szarvasmarháknak, külön az apróknak (borjú, kecske, juh) és külön sertésszuro csarnok áll a heitesek rendelkezésére. Külön kényszervágóhid lesz, hol a beteg, vagy egészségileg gyanus, vagy lábatörött stb. állatok kerülnek levágásra. Lesznek szarvasmarha istállók, sertéssólak, fészerek és istállók a husiparások kocsija és lovai számára. Börbeszó, bélmósó, szennyvízszűrő, trágyagödör egészítik ki a vágóhidi részeket. Kazánterem, léghűtő és jéggyár sorakoznak az épületekhez. A jövőre való tekintetből az az újítás is lesz, hogy külön lövőgöhd-része is lesz az épületnek, hogy ha valamely vállalkozó a lövőgöhd-ra engedélyt kér, ne legyen akadálya az engedély megadásának.

Az általános terv tehát kielégítette a felügyelő ur követelményeit. Ez a terv különben rövidesen talán szeptember vagy októberben egy ankét elé kerül, melybe az érdekelt hu iparosok is meghívottak. Az ottani megállapodások fognak a földművelési minisztériumhoz felkérni és jóváhagyás után a részletes tervek és költségvetés kidolgozása következik.

Nem akarunk az ankét felfogásának elője vágni, azért csak annyi megjegyzést tushetünk az új közvágóhid létesítéséhez, hogy annak helyének megválasztása és kapcsolatba hozása a marhavásártérrel fontos pontjai lesznek az összehívandó ankét tárgyalásának.

Nem akarunk az ankét felfogásának elője vágni, azért csak annyi megjegyzést tushetünk az új közvágóhid létesítéséhez, hogy annak helyének megválasztása és kapcsolatba hozása a marhavásártérrel fontos pontjai lesznek az összehívandó ankét tárgyalásának.

Nagykanizsai m. kir. áll. polg. fiu és leányiskola.

Ertesítés a jövő 1911—12 tanév megkezdéséről.

Augusztus 30-án délelőtt 8 órától kezdve a fiúiskolai, augusztus 31 délelőtt 8 órától kezdve a leányiskolai tanulók javító vizsgálatai tartatnak.

Augusztus 30-án délután 2 órától kezdve a fiúiskolai, augusztus 31-én délután 2 órától kezdve a leányiskolai tanulók felvételi, illetve tantervkülönbözeti vizsgálatai tartatnak azon tanulókkal, akik az elemi iskola V. vagy VI. osztályának sikeres elvégzése után a polgári iskola II. vagy III. osztályába, vagy a gimnázium alsóbb osztályaiból a polgári iskola megfelelő felsőbb osztályaiba akarnak átlépni.

A rendes tanítás megkezdése után szeptember hó elején, később meghatározandó napokon fognak megtartani a pótvizsgálatok az erre engedélyt nyert tanulókkal.

A javító-, felvételi- és pótvizsgálatok díjmentesek, a tantervi különbözethől teendő vizsgálatok díja tárgyankint 4 korona.

A beiratások szeptember 1., 2., 4. és 5. napjain tartatnak meg és pedig naponta d. e. 8—12 óráig a fiúiskolai, délután 2—5 óráig a leányiskolai tanulókkal.

A sorrend a következőleg van megállapítva: 1-ső nap. Szeptember 1-én csakis az 1-ső osztályba lehet beiratni.

2. nap. Szeptember 2-án első sorban az első osztályban esetleg üresen maradt helyekre vétetnek fel tanulók s ezek beiratása után csakis a II. osztályba lehet beiratni.

3. nap. Szeptember 4-én első sorban az I. v. II. osztályban esetleg még üresen álló helyekre, azután csak a III. osztályba vétetnek fel tanulók.

4-ik nap. Szeptember 5-én első sorban az első osztályokban esetleg üresen maradt helyekre, aztán csak a IV. osztályba lehet beiratni.

Csak
alpesi tej
kakao
és cukorból áll
Páratlan
különlegesség.

MILKA SUCHARD

Beíratási szabályok: 1. Magántanulóul beíratni senkít sem lehet.

2. A beíratásoknál tapasztalt tolongás elkerülése végett az igazgatóság sorszámmal ellátott beíratási lapokat bocsát a szülők rendelkezésére, melyek otthon előre kitölthetők és a beíratáskor sorrend szerint átadandók. Ezek a beíratási lapok nemcsak a fenti sorrendben, megállapított beíratási órák előtt adhatók ki, hanem már egy fél nappal átvethetők a polgári fiúiskola 1. számú könyvtári szobájában és pedig: az 1-ső beíratási napra érvényes lapok augusztus 31-én d. e. 8—11 óráig, a többi beíratási napokra érvényes lapok a leánytanulók számára ugyanazon nap délelőtt 8—10 óráig, a fiútanulók számára pedig a megelőző nap délután 3—4 óráig.

3. A beíratásra a tanulók kötelesek — és pedig első beíratásra okvetlenül — a szülő vagy ennek nemléteben a tanuló gondviselője kíséretében jelenni meg és előmutatni keresztlevelüket vagy születési bizonyítványukat és tanévi iskolai bizonyítványukat.

2. Az 1887. évi XXII. törvénycikk értelmében minden olyan tanuló, aki 11 évet betöltött, a beíratáskor hiteles orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy a legutóbbi öt év alatt védhímlővel újraoltatott, vagy az újraoltás alól orvosilag felmentetett.

5. A polgári iskola I. osztályába csak azon 9 évet betöltött fiú és 10 évet betöltött leánytanulók vehetők fel, akik az elami iskola 4. alsó osztályát sikeresen elvégezték.

6. Minden tanuló köteles a beíratás alkalmával előre lefizetni összesen 4 K 80 fillért. Beíratáskor fizetendő az I. félévi tandíj is azaz 8 korona.

Folyamodványok a tandíj elengedéseért Zala vármegye kir. tanfelügyelőségéhez címezve, szegénységi és iskolai bizonyítvánnyal felszerelve, már a beíratáskor benyújtandók az igazgatóhoz.

A m. kir. honvédségben, csendőrségben és a közös hadseregben, haditengerészetben tovább szolgáló, magyar honoságú, osztrák állampolgársággal vagy bosznia-hercegovinai illetőséggel bíró atisztek gyermekei szegénységi bizonyítvány felmutatása nélkül is tandíjmentességben részesítendők, ha erre igényüket a beíratás alkalmával bejelentik. Az igazgatóság.

HIREK.

— Repülés Badacsonyban. Lányi Antal hadnagy aviatikus, a „M. Aero. R. t.” Blérió monoplánján f. hó 27-én délután 5 óra 30 perckor Badacsonyban felszáll és bemutatja a repülést. Kedvező idő esetén megkísérlé a Balaton átrepülését. Helyárak: Páholy 4 személyre 40 korona, páholyülés 10 kor., Starthely 6 kor., I. rendű állóhely 3 kor., II. rendű állóhely 1 kor. Kedvezőtlen idő esetén a jegyek másnapra érvényesek. A felszállás színhelyére utmutató táblák vezetnek.

— Biztosítva van a vizitársulat megalakulása. Vécsey Zsigmond polgármesternek kedvence terve lép a megalakulás stádiumába. T. i. a Principális csatorna völgyének ármentesítésére és tisztítására vizitársulat van létesülőben, ha a határos gazdák, kiknek ez fontos érdekük, hozzájárulással lehetővé teszik. A mai nappal Pálffy Alajos hercegi főerdész a főjegyzői hivatalban Batthyány-Strattmann herceg aláírásával ellátott nyilatkozatot adott át, melynél fogva a hercegi uradalom 900 hold érdekeltséggel belép a vizitársulatba. Ezzel a társulat megalakulása biztosítva van. Ez örvendetes eredményben nagy része van Pálffy főerdésznek, kinek gazdasági érzékéről tanuskodó referálásának tudhatjuk be, hogy a hercegség a társulat tagjai közé lépett.

— Adóhátralékosok. A városi adóhivatal értesíti az adót fizetni nem akaró polgárokat hogy az adóintézk. széküldeltek. Akik harmadik negyedévi adójukat mindamellott sem fizetik le 8 napon belül azok ellen másodfoku végrehajtás (lefoglalás) fog eszközöltetni.

— A „Nagyatádi Atlétikai Club” a „Baresi Sport Clubbal” tartandó atlétikai és football mérkőzés alkalmából, saját felszerelési alapja javára díszelőke vízei Tallián Andor védnöksége alatt, augusztus hó 27-én a Korona szálló kerthelyiségében zártkörű táncestélyt rendez. A mulatság kezdete este 9 órakor. A zenét Zsolnai Vilmos hírneves zenekara szolgáltatja. Beléptidíj 1 20 K., craládíjegy (3 személyre) 3 K.

— Betörés a Szent Ferencrendiek zárdájába. Kétségkívül egyes munkát végeztek betörőink az elmúlt éjjel. Ha a Kazinczy-utcai fényesen világított utcában történt betörés, azt érjük, de hogy a sötét a, rendőrnemléta cinteriumban is „fényesen” dolgozhattak ezt legalább is esodának kellene felírni a rendőrség, (mely arra cirkálni is feleslegesnek tartja, mióta a Zárda-utcai ponyvaházak kilakoltattak) s a városi villanyvilágítás számlájára. A cinterium falának megmászása (mely tudvalevőleg nem sok dologra ad munkát) a plebánia hivatal ablakvasak „kiemelése” (Kanizsai „ipar remek”?) könnyű munka volt (slannyra, hogy Fr. Tiburcius is befért rajta, ki reggel takarítani szintén csak itt juthatott be, mert a betörő urak hogy zavartalanul dolgozzanak a belső ajtót is magukra zárták.) Azután neki estek a belső szoba régi remekműves vas szekrénykéjének kinyitására, hol a legtöbb pénz szagolhatták. Hol is áldották a barátok „könnyelműségét”, hogy a kulcsokat felvinni el felejtették. A szekrény kemény munka után is csak üresnek bizonyult. Kárpótlásul az íróasztalokra vetették magukat. A závár kifeszítésével újabb csalódás érte őket. Imakönyvek, olvasók, sajtóelőjeg nem érdekelték őket (ugy látszik „jó katolikusok lehetek”?) s mindössze néhány korona értékű bélyeget tudtak megkaparítani. No meg az egyik oldalsó szekrényben 6—7 korona értékű találtak fillérben s ezt olyan, ami árulójuk lehet, ügyesen emelték a „nagy zsebbe”, hogy a páterok a legszorgosabb kutatás után sem láttak belőle még hirmondót sem. Azután a „jó munka” (?) után, hogy alapos mosdózást vihessenek végbe Páter Bőrsze fogpasztyát is zsebre gurították, de hogy önzetlenségüknek itt is nyoma maradjon a dobozkat a használati utasítással visszahagyták. (Ugy látszik nem kellett nekik használati utasítás!) S hogy jó dohányos emberek lehettek az is nem lehetetlen minthogy az íróasztal fiókban levő köhögés elleni cukorkákat bántalom nélkül ott marasztalták. Legnagyobb szomorúsága azonban P. Bertalanak volt, kinek az íróasztalát úgy gondolták felesleges már megnézni, pedig itt találhatták volna a wertheim kassza kulcsainak másodpéldányait lepecsételve, ami esetleg további tapasztalatokra vezetne volna őket, ha nem a földszinten lát az emeleten! Előzetesen úgy 10 óra tájt Brónyainé nőlkalap üzletében tört be az ismeretlen tettes, majd Kaufmann szabóüzletének ablakát feszítette ki és hatolt be, de itt se talált pénzt. Pedig csak azt keresték, mert az nem „bűnjel”. Utolsónak hagyta a zárdát, de az eredmény ott is csékély volt. A rendőrség a legerősebben nyomoz a makacs betörő után.

— Elrablott gyermekek. Dr. Ormósy Béla a gyermekmenhely igazgató főorvosa a minap telepviszálaton volt Vasvárott és vizsgálata alkalmával ott Ódor Józsefnél valami rendellenes dolgot talált, miért is utasította a vasvári telepfelügyelőt, hogy helyezze el máshova a gyermekeket. A telepfelügyelő az utasítás folytán a gyermekeket Rózát és Juliannát Entler Ferencné vasvári lakosnál helyezte el. Ódor né bánva a gyermekek elvesztét, levelet irt a gyermekek anyjának Vas Józsefnének Nagykanizsára. Az anyjuk a bucsuba elment Vasvárra Entlernéhez, kérve engedje meg a gyermekeknek, hogy vele elmehessenek. Entlerné el is engedte a gyermekeket és az anya eltűnt velők. Hazahozta őket állítólag a gyermekekkel való rossz bánásmód miatt.

— Vasad Toplica. A Vasad Toplicai kénfürdő igazgatóságának 13. kimutatása szerint az idei fűrdőszegzonban 7579 fűrdővendége volt e hatásos gyógyfürdőnek. A kimutatás aug. 3-tól 11-ig 66 új vendéget tüntetett fel, kik között több nagykanizsai is van.

Pöstyén fűrdőn építették most a világ legnagyobb rádium emanációs helyiségét. A természetes iszapfűrdő fölött kb. 7000 m³ légűr állandóan telítve van a radium páráival, amelyek belégzése a tudományos kutatás szerint rendkívüli elősegíti a források gyógyító hatását. — Ez az új alkotás két-

ségkívül katalmas lendületet ad Pöstyénnek, ahol különben az idén is közel 15000 beteg keresett gyógyulást.

Csakis Pilseni sört igyunk a „Szarvas szálloda” éttermében, a sörök királya; szénsav nélküli kezelés, a gyomornak kitűnő.

Ügyvédi iroda áthelyezése. Dr. Miklos Dezső ügyvédi irodáját Kazinczy-utca 1. sz. (Városház) I. emeletre helyezte át.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Füredi János könyve. Most jelent meg Füredi János könyve „Nagykanizsa r. t. város cím és névjegyzéke.” Az ügyes összeállítású hasznos könyvről a jövő számunkban részletesebb ismertetést hozunk. Addig is felhívjuk rá olvasóink figyelmét. A szépen kiállított könyv ára 4 korona.

* A Magyar Figyelő 16. számában báró Roszner Ervin: Az olasz választói jog és reformja címen nagyérdékű tanulmányt kezd, amely az olasz választói reformok egész történetét eredeti források alapján összefüggő és rendszeres átnézetben, de egyuttal a történetirő higgadt objektivitásával, adja elő. E tanulmány kétségkívül hivatva van arra, hogy azoknak, akik nálunk a választói jog feletle aktuális problémájával foglalkoznak, nagyérdékű szempontokat adjon. Nem kevésbé érdekes Tisza István grófnak egy szintén történelmi cikke, amelyben egy a gróf Bethlen család birtokában levő, eddig teljesen ismeretlen kéziratot mutat be. E kézirat gróf Bethlen Mihály európai bujdosását beszéli el. aki 1691. június 26-án, mint 18 éves ifjú Nagy-szebenből elindult és Lengyelországon, Németországon, Hollandián keresztül egészen Skandináviáig, Angliáig, majd ismét Svájcig és Olaszországig jut el. E kézirat történelmi érdekességét és eredetének nagybecsű voltát csak fokozza az illusztris ismertető személye, aki az anyagba saját nagy egyéniségének súlyát is beleviszi. Igen érdekesek a szám azon cikkei, amelyekben Eötvényi Nagy Olivér, egy magyar kérdéstről szóló új francia munkát ismertet és egy másik cikk Almásy László tollából: „Az esküdtszék, intézményéről eredeti és érdekes nézeteket ad elő. A szépirodalmi részben Lovik Károly elbeszélését találjuk. A gazdag „Feljegyzések” rovat pedig méltóan sorakozik a szám gazdag tartalmához. A Magyar Figyelő előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy-ut 10. szám.

A „Keresztény Fogyasztási Szövetkezet”-ek

központja Budapest-kiskanizsai fiókjához egy jó házból való

keresztény fiu

tanulónak felvétetik

Bővebbet megtudható Kraljcevicz Józsefnél, Kiskanizsa Ország-ut 49. szám

Magyarázat

arról, hogy miért éppen a SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPANNAL lehet a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:

1. A SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPAN az összes szappanok között a legjobb.
2. Kiadósága folytán a legolcsóbb is egyuttal.
3. Tiszta voltáért 25.000 koronával szavatolnak.
4. Rendkívül enyhe és konzerválja a szöveteket.
5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
6. Hideg vízben is nagyszerűen lehet vele mosni és meggátolja a szövetek szétesését és összenemését.
7. A SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPANNAL való egyszeri átsimítás megfelel más szappannal való 3—4 szeri átsimításnak.
8. A SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPAN használata által időt, fáradságot és pénzt takaríthatunk meg.
9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használatnak fel.
11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
12. Ezen szappan tökéletesítésén folytonosan dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak. Mindez az „ASSZONYDICSÉRET” mosóikivonatra is érvényes.

Hirdetmény!

A ki pénz! időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyi „Asszonydicséret” mosóikivonatot teszünk, hogy a felkavarásán habozzék s azután a ruhát éjjen át áztatjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha SCHICHT-SZAPPANT, SZARVAS védjegyűt használunk. Mert minden tisztáltságot már feloldott az „Asszonydicséret” mosóikivonattal és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPAN habja által leköttesse. Minden fáradságos dörgölés és zörmpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleavódott foltokat úgy távolítjuk el, hogy a foltok helyén mindkét oldalán SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPANNAL bekenjük és azután összegöngyölve, egy óra hosszúra állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, a melyben a ruhát főzzük, kevés SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPANT vagy „ASSZONYDICSÉRET” mosóikivonatot teszünk, az nagyon célszerű. Igen fontos, hogy a ruhát bőséges vízben többször gondosan kiöblítsük, a míg az összes a SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPAN által feloldott szennyrészecskék el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

Gyomor betegeknek.

Mindazoknak, kik a gyomor meghűtése, vagy túlterhelése, rossz, nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy hideg ételek étkezése által, vagy rendetlen életmód következtében gyomorbetegséget, mint Gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodást kaptak, ajánlunk egy kitűnő háziszert.

melynek kitűnő hatása már évek óta ki van próbálva. Ez a

Hubert Ullrich-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő, gyógyhatásának talált fűvekből, jó berral van készítve és erősíti, életre kelti az ember emésztő szervét. — A növénybor megakadályozza az emésztési zavarokat és előmozdítja az egészséges vér újképződését.

A növénybort idejekorán használva, gyomorbetegségek még a csirákban elfojtának. — Symptomák mint: Főfájás, felbőgés, gyomorgégés, felfuvadás, rosszullet hányással, melyek chronicus idős gyomorbetegségeknek oly gyakran előfordulnak, elmúlnak néhányszori ivás után.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, kólika, szív- dobogás, álmatlanság, valamint vértelenség a májban, epében és a nagy Zsigler-érben (Arany-ér háttalnak) a növénybor által gyorsan megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztéhetlenséget és könnyű székelés által eltávolítanak a gyomorból és belekből alkalatlan részek.

Sovány, halovány kinezés, vérszegénység, elerőtlenedés,

legtöbbször a rossz emésztés következményei, hiányos vérképződés és a máj beteges állapotáé. tvágyhiánynál, ideges bágyadság és rossz kedélyhangulat, továbbá főfájások, álmatlan éjjelek következtében ily egyének lassan egészen elpusztulnak. Növénybor az elgyöngült életerőnek új lüktetést ad. Növénybor fokozza az étvágyat, az emésztést és táplálkozást előmozdítja, elősegíti az anyagcsere gyorsítva a vérképződést, megnyugtatja a felült idegeket és életkedvet szerez. Számtalan elismerés és hálaanyagok igazolják ezt.

Növénybor kapható 3 és 4 koronáért a Nagykanizsai, Kiskánizsai, Becsehelyi, Ujduvari, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemesvidi, Tapsonyi, Bőhőnyei, Nagy-Bajomi, Felső-Szegedi Csurgói, Berzencei, Gólai, Légrádi, Alsó-Domborui, Kotorii, Muracsányi Rátkai, Podtoreni, Szelnicei, cAlsólendvai, Pákai, Baksai, Novai, Bakii, Pölöskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kéthelyi, Marzali, Kaposvári, Nagyatádi, Tarányi, Csáktornyai Perlaki, Varaszi stb. győgytárakban és fűszerüzletekben és Magyarország legtöbb győgytárában.

A kanizsai győgyészertárak 3 és több üveg növénybor rendelésnél crediti árak mellett küldik szét mindenütt a monarchiában.

Utánzásoktól óvatik.

Kérjen csakis

Hubert Ullrich-féle növénybort.

2—3 középiskolát végzett jó házból való fiu

GYAKORNOKNAK

Jó fizetéssel azonnal felvétetik

Ifju Wajdits József

könyv és papírkereskedésében.

Nagykanizsa, Deák-tér 1.

Az 1868. év óta forgalomban.

Berger gyógy- és higiénikus szapanai.

Óvakodjunk utánzatóktól és más készítmények becsapó-pécszésétől.

E megjelölések:

Berger kátrányszapana,
Berger glicerin-kátrányszapana és
Berger kén-kátrányszapanai,
Berger gyógy- és higiénikus szapanai.

cégünk részére mint szóbeli védjegyek és azonkívül e pótlásokkal: valódi és eredeti védve vannak. Minden eláruló, ki ezen kizárólag valódi és szóbeli védjegyekkel biztosított, 40 év óta kipróbált Berger-féle szappanok helyett más készítményt csempész be, megsérti védjegyjogunkat.

A mi szappanaink a valódiság jelül az itt lenyomatott védjegyet és cég-aláírást viselik.

G. Hell & Com.p

Tessék tehát ezen két ismertető jelre ügyelni és kifejezetten Berger-féleszappanokat kérni, mint a következő cég gyártmányait:

G. Hell & Com.p, Troppau.

Kapható: Magyar-osztrák monarchia és a külföldi győgyészertárakban és szakbavágó üzletekben.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

A jegyzők.

A közigazgatás épületét a jegyzők tartják vállakon. Hasonlítanak ahhoz a mitológiai alakhoz, aki a csapongó képzelet szerint a Gibraltár szorosnál Európát tartja vállán. Sőt azt kell mondanunk, hogy Verbőcy Corpus jurisa óta a nemzet képviselője, de még inkább az alkotmányos kor egyenesen arra dolgozott, hogy a jegyzők munkáját szaporítsa. Valahány törvényünk van, annak végrehajtása a jegyzőé. S a hivatalos napi-teendők taposó malmában még azt is várjuk a jegyzőtől, hogy egy kis községet irányítson s a haladás zónája felé tereljen; küzdjön a maradisággal s még népszerűsége árán is egyedül a közjó s az vezesse, hogy a község szociális boldogulását munkálni hivatása s — kötelessége.

Ha valaki, úgy a községi jegyző méltó rá, hogy munkája értékeltsék s mikor a jegyző emeli fel szavát kari érdekei mellett, — hallgassuk meg.

Az országos jegyzőegylet nagyon szép szándékkal van eltelve. Mintegy 200—300 olyan elárvult jegyző gyermek van, aki akkor vesztette el apját, anyját, mikor az édes apa még nem szerzett nyugdíjra igényt. — Mi vár rá az ilyen százszoros uri prolefarcsometére? Ezt nem akarjuk érinteni se. Rémesen beszél róla a napi élet, a tapasztalás, sőt olykor a kriminológia is. Elképzelné, mit szenvedhet az a jegyző, ki halál-tusáját vivja, hogy gyermekei ki vannak dobva az élet viharának, nevelő kéz nélkül. Ezeknek a szerencsétlen embereknek, akiknek nem volt módjuk annyi évi szolgálatot szerezni, mely alatt gyermekeiknek nevelési segínyt biztosíthattak volna, — meny nyire megkönnyítenők halálos vergődését, ha az illetők tudnák, hogy gyermekeik nincsenek kidobva a züllésnek, hogy az ilyen elárvult, gondviselőkéz nélkül maradt jegyzőárvának — nevelőháza van. Az orszá-

gos jegyzőegylet, melynek elnöke nagystílű férfiú, maga is csak nemrég Mezőtur város főjegyzője, azt akarja, hogy mihamarabb ez a nemes célu nevelőház létesüljön. Erzsébet királynéről nevezik el az internátust, s építésére van is kétszáz ezer korona. Az építkezést rövidesen meg is kezdenék, ha az emberszerető társadalom ebben a nemes törekvésükben segítené a jegyzőket. Sorsjátékot rendeznek, a ennek során 65000 koronát sorsolnak ki. A sorsjáték jövedelme van hivatva a még hátralékot pótolni. S hogy ez izben nem a sorsjegyzés szédelgésével állunk szemben, de szolid szép szándékkal. — jelzi az a messzemenő támogatás, mellyel a belügyminiszter a jegyzők segítségére sietett. Fölhívja a községi képviselőtestületeket, járuljanak a sorsjegyek bizonyos számának vételével a célhoz.

Nem hisszük, hogy akadjon képviselőtestület, mely elé, ha a jegyző azzal fordul, hogy most szerencsétlen kartársai gyermekeiről van szó, hogy viszonyai szerint ne hozza meg jelentős áldozatát a célra. De sőt azt hisszük, hogy ha a jegyző azokhoz fordul, kiknek naponta tesz szívességeket, hogy a jegyzők egyetemes ügyét támogassák — nem fog akadni ember, a ki az Erzsébet árvaházért ne nyuljon a zsebébe.

Ennek az ügynek sikere azon mulik, hogy a oselekvésre, a kezdeményezésre hivatott és erre erkölcsileg kötelezett jegyző mint gondolkozik, hogyan érez? A minden neveltetési járulék nélkül ugyszólván a szélnek eresztett jegyzőárvák ügye minden kartársat oselekvésre kell, hogy szólítson a társadalom, melyet igaz ezerfelé vesz igénybe a szervezetlen közjótékonykodás megható kérése — ne hagyja el a községi jegyzőknek ezt az, igaz emberbaráti ügyét.

A termésviszonyok.

Az 1911. évi termés-viszonyok sajátosak; egyfelől igen vigasztaló képet tár elénk a gabonaaratás meglepően kedvező eredménye, de másfelől lehangoltau kell konstatálnunk, hogy míg ba nem takarított hozama oly gyöngének ígérkezik, minőhöz hasonló rég nem volt Magyarországon. Az időjárás a termelési évadot ez évben két egymástól merőben eltűt, részre osztotta. Junius végéig a lehető legkedvezőbb időjárásunk volt, minden szépen fejlődött minden termés dus hozamot ígért és azok a termények, melyek ebben az első időszakban betakaríthatók voltak, várakozásukat teljesen sőt túlmérvben honorálták. A buza, árpa és zab hozama meghaladta a tavalyi rekord-termést s csak a rozs adott valamivel kevesebb szemet. 48 millió métermázsza buzánk termett az idén és pedig minőségileg is olyan, melyhez hasonlóval ritkán ajándékozta meg az országot a Gondviselés.

De jött a második időszak. Julius elején ba állott esőhiány, a pusztító szárazság, 36—38° perzeselő hőséggel párosulva. A kedvező hírek lassanként elnémultak és most már csak rossz híreket kaptunk. A gyönyörűen fejlődött tengeri, burgonya, cukorrépa, dohány s egyéb kapasnővények várt nagy hozamhoz fűződő reményeket a szárazság és hőség nagyrészen tönkretette, a takarmánynővények is elcsúnyultak, szőlő kevés lesz, s a gyümölcsstermésből sem igen pénzelhetnek a termelők.

Pedig minő leüdületet adhatott volna gazdasági termékenységünknek a dust aratás, ha egyéb terményeinknek is — ezek közül főleg a tengeri és burgonya — legalább középterméssel járultak volna az ország gazdaságához! Nem mondjuk, hogy a gazdasági fellendülést teljesen meghiusította a szárazság, mert 48 millió métermázsza buza óriási értéket képvisel, tény azonban, hogy a kapasnővények hozamának jelentékeny csökkenése részben leszállítja a kitűnő aratási eredmény értékét is. Mert nem szabad elfelednünk, hogy a tengeri, burgonya gyümölcs. stb. kitűnő kenyérpótlék és ha hozamuk fogyatékos, növekedik a gabonaszükséglet s kevesebb marad a pénzzétételre. Másfelől a takarmányhiány miatt is az állattenyésztőknek, és hizlalóknak gabonamunkához kell nyulniok s különösen az árpát fogják e célból igénybevenni, ami pedig épp most, a szintén takarmányhiányban szenvedő Németországban nagyon kelendő áru lesz.

Ezeket figyelembe véve, terményeink értékesítése az idén különös figyelmet érdemel: buzán-

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej
kakao
és cukorból áll
Páratlan
különlegesség.

kat, árpánkat nem szabad nagy mennyiségben piacra dobnunk, részint azért nem, mert jelentékeny áremelkedés várható a tél folyamán, de azért sem, hogy a belsegységet, mely az idén a szokásosnál nagyobb lesz, fedezetlenül ne maradjon. Okos, előrelátható értékesítő politika-ra van tehát szükség, s ha ennek utmutatásai szerint járunk el, az idei évet, a kapás-növények gyenge hozama dacára, sem nevezhetjük mostoha esztendőnek, sőt a gazdasági fellendülés sem fog elmaradni.

M. K. L.

HIREK.

— **Eljegyzés.** Szigeti Kálmán szegedi gyáros eljegyezte Steiner Ilonka urleányt Pécsről.

— **Halálozás.** Ösv. Rátz Antalné, szül. Ney Paula urnó f. hó 27-én rövid szenvedés után elhunyt. Temetése 29-én lesz d. u. 4 órákor a Baththyáni u. 1. sz. gyásházából. A boldogul urinóben dr. Rátz Kálmán városi tisztí orvos edes auyját gyászolja.

— **Kitüntetés tanító.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Erdősy Bálint nagykanizsai állami elemi iskolai tanítót igazgatóvá léptette elő. Öszintén gratulálunk a jól megérdemelt kitüntetéshez, mert Erdősy mind az iskolában, mind a megyei tanító-egyesületben mind a társadalomban becses szolgálatokat nyújtott embertársainak

— **Városi szárazmérés.** A pénteken tartott tanácsülésen terjesztette be a városi számvévő az 1910. évről szóló zárószámadvást. A tanács foglalkozott vele és felülvizsgálata a számvizsgáló bizottsághoz tette át. Egyszermind értesíti a polgárokat, hogy a számadások f. é. szept. 1-től 15-ig a városi számvévőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— **Ebéd a piaristáknál.** A helybeli piarista rendház alapítójának, Kalazanci Szt. József nevenapja alkalmából tünnepi ebédet adott. Régi szokás szerint a városi tanács és a város más előkelősége volt hivatalos. Ott volt Vécsey Zsigmond polgármester, Sabján Gyula dr. főjegyző, Deák Péter rendőrkapitány. Áts József tanácsos, Halvax Gyula pánztáros, Anhoffer Gyula számvévő. A meghívottak közt volt Pálffy Alajos hgi. főerdész és Eperjessy Gábor miqt a Kath. Legényegylet alelnöke. A kitüntöeu elkészített fogások, a meleg barátság derült hangulatban tartották a társaságot, mely d. u. 4 óráig maradt együtt. Horváth György ig. házfonók üdvözölte a vendégeket és arra a jó viszonyra tirisette poharát, mely a város és a rendház között mindedig fennállott. Vécsey polgármester a piarista rend helybeli tagjaira azok érdemeire és nyugalomba vonult Mészáros József tanárra emelte poharát

— **Gyászhir.** Haba József téglagyáros és volt megyebizottsági 74 éves korában elhunyt. Temetése tegnap d. u. volt.

— **Hivatal átvétel.** Kertész Lipót városi közbíróhídi állatorvos szabadságáról haszaérkezett. Hivatalát szombaton délután vette át Eischléger Elemér állami állatorvos jelenlétében Günsberger Lipót segéd állatorvostól, aki szabadsága alatt helyettesítette.

— **Orvosi hir.** Dr. Pollák Ernő almai napon 3 heti szabadságra elutazott. Helyettese dr. Hajós Soma.

— **Szerkesztőválogás.** A keszthelyi „Balatonvidék” hetilap felelős szerkesztője Orbán Dezső az „Élet” című lap munkatársa lett. A Balatonvidéket ezentul dr. Bozay József szerkeszti.

— **Nagykanizsa r. t. város cím és névjegyzéke.** Füredi János rendőrtiszt nagy szolgálót tett nemcsak a város polgárságának, de az idegeneknek is, sőt magának a város különféle intézményeinek, hogy fenti címen levő hasznos könyvet összeállította. Nincs egyetlen egy hivatal, akár állami akár városi, egyetlenegy egyesület, foglalkozási ág, amiről tájékozást nem nyujtana. A különböző adó-nemékről, városi szabályrendeletekről, cselédviszonyokról, iskolákról, templomokról felvilágosítást ad.

Az iparosokat és kereskedőket szakok szerint csoportosítja. Felsorolja a pénzintézeteket és biztosító társaságokat tisztviselőikkel együtt és közli a teljes cím és lakjegyzéket. Ennek a betűsoros összeállításában nem járt el a kellő precizitással. Az izlésesen kiállított könyv nem bírányozhatik egyetlen hivatalhelyiségből sem, vendéglőkből, kávéházakból, de nincs az a polgárcsalád, mely rá ne szorulna ennek a házaggptól könyvnek felvilágosítására.

— **Ösztöndíjpályázat.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága a Magyar Állam ezeréves fennállásának emlékére 400 koronás ösztöndíjat létesített. Ez ösztöndíjat azon zalamegyei születésű, szegénysorsu, kiváló előmenetelű tanuló nyerheti el, aki a nagykanizsai főgimnáziumba jár. Ha ez iskolát el nem hagyja, akkor középiskolai tanulmányainak befejeztéig élvezheti azt. Pályázni szándékozó nagykanizsai főgimnáziumi tanulók a Zalavármegyei törvényhatósági bizottsághoz címzett kérvényeiket 1910—1911. évi iskolai, vagyoni állapotról szóló és születési bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket a nagykanizsai főgimnázium igazgatóságánál legkésőbb nov. 1-éig nyujtsák be.

— **Árvavagyon védelme.** Tagadhatatlan, hogy az árvák vagyonából gyakran a gyám vagy a gondnok meg nem engedhető jóvedelmet szerez magának. A vármegyei árvaszék ilyen visszaélés korlátozására adott ki rendeletet a közzámokuk. Az árvaszék tudomására jutott ugyanis, hogy egyes közzámok a kiskoruak ügyének szorgalmazása végett Zalaegerszegre utaznak és azért a kiskoruak terhére utiköltséget és napidíjat számítanak fel. Az árvaszék eltiltja a közzámokat attól, hogy ily módon a kiskoruaknak vagy gondnokoltaknak felesleges költséget okozzanak. Ha valamely árvaszéki ügy soron kívül elintézése válik szükségessé, azt vagy sajátkezűleg, vagy körjegyző útján írásban eszközözlők.

— **Állatvédelem.** A Városok lapja ezen a címen emlékezett meg arról, hogy a nagykanizsai rendőrség az ideai abnormis forrású nyárban, mikor a „le a kabát!” jelszó kezdett ért hódítani, téti posztó ruhában volt kénytelen szolgálót teljesíteni. Valóban megérdemlik a védelmet derék rendőreink, csakugy, mint akár a gondos gazda védi állatait a forrasságtól csak ugy, mint a hidegtől. A nagykanizsai városkára nem egy hivatalában inguira vetkőzve forgatták a tollat, ha forgatták; a rendőr meg téli juhában állott a posztón, igazán zugolódás nélkül. Pedig az egész dolog azon múlt, hogy a rendőrségnyári nyári ruhájáról szóló akta egy tanácsosi aktacsomóba tévedett és ott huza meg magát a hűvösön. Talán még most is ott volna, ha a tanácsban szövé nem tessik — a legaktuálisabb témát — a melegot. Így került az akta a mult közgyűlés elé, hol a budapesti iparosövetség ajánlata fogadtatott el és bízott meg a nyári ruha szállításával. Ugy vagyunk értesülve, hogy a napokban mértéket vesznek a rendőroeknek és ha jól megy októberben megkapják az 1911. évre való nyári ruhát. Nem baj! El lehet azt tenni a jövő nyárra. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a közelgó téle való egyenruhát mikor kapják meg a rendőrok. Mert az már kellemetlenebb volna, ha ezt meg a nyáron szállítanák nekik. Egyébként kompetens helyről azt zenik a türelmes rendőroeknek, hogy a mostani nyári ruha nem zárja ki azt, hogy a jövő tavasszal, pl. májusban egy-egy új rendőri nyári ruhát kapnak. Hogy akkor meg hűvös nyárunk lesz, arról a város nem tehet.

— **Kiutalt népszámlálási pénzek.** A központi statisztikai hivatal értesítette Nagykanizsa város tanácsát, hogy a nagykanizsai népszámláló lapok és ház gyűjtőinek helyesen állították ki és a főösszeállítás is megfelelő volt. Ennek alapján a pénteki tanácsülés az eddig visszatartott 1/3. népszámlálási díjak kifizetését folyósította a számláló biztosokuk.

— **Tűz.** F. hó 26-án d. u. tél hét órákor a kiskanisai Bajcsa-utca 62. sz. ház patája és istállója, mely Varga József Miklós tulajdona, kigyulladt. A tüzet a szél tovább terjesztette Horváth Juda György, Dolmányos György és Vajda Szabó György gazdasági épületeire. Az ott felhalmozott takarmány is elhamvadt, de lakóházak nem égtek el. Vargának

épületei biztosítva nem voltak és kára 6—8 ezer K. A többi biztosítás után megtérül. Csak éjjel után fél 9-kor sikerült a tüzet eloltani. A kiskanisai polgárok a tüzoltásban nem akartak résztvenni, a kiskanisai tüzoltóság is csak 3 taggal szerepelt, úgy, hogy a hydrofor is a rendőroeknek kellett működésben tartatni.

— **A nagykanizsai könyvkereskedők** közt a mult év folyamán egy nézeteltérés támadt, mely az év folyamán kiegyenlített és ismét helyre állt az az egyöntetű működés, mely az egész országban fonáll — Így tehát a könyvvásárló közönség teljes bizalommal fordulhat bármelyik könyvkereskedőhöz, mert amint általában ismert dolog, a könyveknek szabott bolti ára van, sem engedmenyt sem ajándékot a Könyvkereskedők Országos Egyesületének szabályai szerint kedvezményképp a vásárlóknak nem adhatnak, s nem is adnak.

— **Elmentek a honvédek.** A 20. honvéd gyalogezrednek nagykanizsai 2. zászlóalja és a csütörtök óta itt tartózkodott körmendi egy zászlóalj szombaton d. u. ment el az Ungvár vidéken tartandó királygyakorlatokra. D. u. 3 órákor a felső templom előti való téren nagy kíváncsi közönségtől körülvéve állottak fel az egyes századok egymás mellett. Majd az ezredparancsnok megérkezése után, midőn a 3 zászlóalj felett szemlét tartott, kürtszó jelezte, hogy a honvédeket imához vezénylik. Mély csend és áhítat érzete ütöte meg a lelkeket, amint az „imához” vezénylés elhangzott. Csak a trombita élies rezgó hangja furta át a csendessé vált izzó levegőt. Aztán: „imától!” és dobpergés mellett megindultak honvédeink a vasutra, honnan két külön vonat vitte Budapestet át a harci gyakorlatok mezejére, hol Magyarorszag trónörököse előtt fogják megmutatni, hogy a magyar a világ első katonája. Körülbéli szept. közepén lesz a lefuvas, mely után a tartalékosok boldogan mennek haza a dicsőség mezejéről az elhagyott békés otthonba. Ki tudja hány lesz, kik csendes tanyájukat sohse látják viszont! Isten vezérelje őket!

— **Nyomozás közben.** Nem lehetetlen, hogy a kanizsai betőröknek majd az egerszegi rendőrok jutnak nyomára, amint a mi rendőrségünk is talált botorkálás közben egy tolvajt. A sok hullt helyű tolvaj után nyomozva letartóztatnak gyaragból egy Ecker Tamás nevű boldogasszonyfai csavargásban talalt 42 éves kocsiat Itt egyik kocsmában bőségesen költelezett és még 171 K közpénz is volt nála, amiről ő azt állítja, hogy becsületes kereseménye. Annyi beigazolódtt, hogy a helybeli lopásokban nem volt része. Táviratozott hát a rendőrség Zalaegerszegre és Vasárra, hogy a jeles alak uem ismerős-e. Csakhamar megíött Egerszegről a távirati felelet, hogy Ecker Tamás legutóbb Pató Mihály-fán Mátyas Istvánál szolgált. Ördöghegyében Kovács Antal kárára 25-én éjjel pénzlopás történt, valószínű, hogy Ecker követte el, akivel már volt a törvénynek dolga és akinek sohse volt annyi pénze együtt. A csendőrség közbejöttével a jó fogást átkisérték Egerszegre.

— **Betörés fényes nappal.** Melcer Jakab Kaziney utcai kereskedő boltjában szombaton d. u. ugy háromnegyed 1 órákor ismeretlen tettes betört és a kis kaszából 265 koronát elvitt. Valószínű, hogy a tettes mindőrokre megtartja inkognitóját, ha csak valami véletlen fel nem deríti a bator tettest. A rendőrségben már egy órákor jelentést tettek az esetről, de szinte hihetetlenül hangzik, nem volt aki a panaszt felvegye. Bay György alkaptány, kinek erőlyessége és nyomozó ügyessége közismert; szabadságon volt. A melléje beosztott rendőrtiszt beteg, ugy hogy a bűnügyi osztály napok óta üres volt. A panasz felvételére a rendőrségen jelen volt közegek egyike se tartotta magát kompetensnek. Így történt, hogy bár már 1 órákor tudomása volt a rendőrségnek a lopásrol, — azért ha akart a vasuton kényelmesen elutaztatott a betörtő a szélrózsa bármely irányában, mert csak a d. után 5 órai vonatnál akarták az elutazást megakadályozni. Bay György kapitányt azonnal hazahívták, aki szabadságát megszakítva ma átvette hivatalát és most erőlyes kezekkel igyekszik a betörtöt kézrekeríteni.

— **Uj gyár Osabrendeken.** „Első magyar kókusz fonó és szövőgyár r. t.” céggel Osabrendeken egy új gyárvállalat kezdte meg működését. Minden hazai gyárat örömmel üdvözölünk, mert a közmegélhetőségek és közbizonyosságunk faktorai ezek

Azért szívesen látjuk a Zalavármegyei hivatalos lapban Árvai alispán pártoló közléteit a gyár abbéli kérésének, hogy a megyei, járási és község hivatalok felmerülő szükségleteiket (szőnyegek, lábtörtek és egyéb kókusz áruk) e vállalatnál szerezzék be.

KÖZGAZDASÁG.

Mikor lesz marhavásár? Kérdést intéztünk illetékes helyen, hogy mikorra lehet kilátásunk arra, hogy az egy év óta szünetelő szarvasmarha piacunk újra megnyíljon. A felelet meglehetősen biztató volt. Sormás és Homokkomárom már fel vannak oldva a zárlat alól. Szepetnek és Bajcsa feloldása is egy hét múlva várható ugy, szintén Korpaváré is. Bagoláné már intézkedett a feloldásra nézve; a felterjesztés az alispáni hivatalból 4—5 nap múlva leérkezik. Akkor már Nagykanizsa környéke teljesen veszmentes lesz, értesítések mennek szét, amelyek a marhapiac megnyitását adják a közönségnek tudomására. Ez pedig körülbelül szerdához egy hétre, vagyis szeptember 6-ára tehető.

Marhavásárbetiltás. A zalalövői vásár szarvasmarha felhajtását a főbíró betiltotta a Zalapatakan és Osóden fellépett ragadós száj és körömfájás miatt.

Gubacs árverezés. Nagykanizsa város erdejének ez idei gubacstermését a uspokban adták el a legtöbbet ígérőnek. A 13 ajánlattevő közül Milhofer Jakab Petőfi-uti szatócsnak adott el 2560 Koronáért.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Tekintetes Szerkesztőség!

A Zalavármegyei községi és körjegyzők által f. hó 7-én Keszthelyen megtartott egyleti közgyűlésen jelen volt Nagy Samu ur a „Zala” szerkesztője, tárgyalott egy kérvényt, mellyel a „Zalának” az egylet hivatalos lapjává leendő kimondása kéretett.

Figyelemmel a jelzett lap folyó évi több számában Tapolca és Csáktornya előjárásága, a keszthelyi és csáktornyai szolgabirodságok s a vármegye alispánja ellen minden előleges információ beszerzése nélkül alaptalanul megjelent sértő cikkekre, alulírott felszólaltam a kérvény ellen, miért is a közgyűlés a kérelmet leghatározottabban s megbotránkozásal visszautasította s a „Zalamegyét” (Zalavármegyei Hirlap) továbbra is hivatalos lapjának általános lelkesedéssel kimondotta.

Felszólalásomnak a „Zala” részéről annak 184. számában ellenem újabban megjelent durva cikk volt a jutalma, melyre szükségesnek tartottam az 1. alatt csatolt választ beküldeni.

Tekintve, hogy a nyilvánosságot mindenkor tuluságosan kedvelő „Zala” ezen választomat kéréssem dacára nem tartotta érdemesnek közölni, ugyanazért

hogy a támadással szemben a nyilvánosság előtt védekezhessem a Zalai Közlönyhöz fordulok, kérve, hogy a mellékelt levelet a Nyiltérben közölni aziveskedjék.

Csáktornya, 1911. évi augusztus 23-án.

Teljes tisztelettel
DÉNES BÉLA
közig. jegyző.

A „Zala” felelős szerkesztőjének.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A „Zala” f. évi augusztus hó 15-iki 184. számában „A jegyző ur magánügye” című lélekemelő, nemes szívből fakadó s lángszének bizonyára megerősítésével, mely tudásával megírt cikkére szíves engedelmevel a következőket van szerencsém válaszolni. Kérem hogy jelen silány soraimnak is kegyeskedjék becses lapja egyik zugában helyet adni. Amenyiben pedig ezen óhajom nem teljesülne szíves engedelmevel gondoskodni fogok, hogy más, talán még elterjedtebb lapokban lásson jelen válaszom napvilágot; mert tessék tudni, még a csáktornyaiak sem zárkoznak el a nyilvánosság elől.

Minden jegyző ujjongó örömmel veheti szerkesztő ur azon szenális ötletét, hogy a jegyzők közgyűlését a szabad levő esetben a „szemétdomb”-hoz hasonlítani méltóztatott; hálás köszönet ezért a jól megválasztott közmondásért!

Az idézett közmondás alkalmazásának értelmét ugyan böles és indokolt dolog volt megmagyarázni mert másként talányszerű tünemény lett volna az, hogy a tekintetes szerkesztő ur hatalmas és előkelő személyisége hogyan jelenhetett meg a sok, különben szűk hatalmi körrel rendelkező jegyzőből allegorikusan összeállított „szemétdombon”.

Ez a kimagyarázás megható megtiszteltetés a jegyzői karra nézve, amit minden esetre viszonzni kell. Ha például azon közmondással kezdtem volna válaszomat, hogy: „Kutyaugatás nem hallatszik menyországba”, mindenesetre nekem is kötelességem lett volna ellene tiltakozni azon feltetés ellen, hogy a közmondásos „kutyá” megjelenésből bárki is kicsinylést olvasson ki. Mert ügyebár tekintetes szerkesztő ur még 40 fokos láz sem hozhat bennünket, oly öntudatlan állapotba, hogy egymást kicsinyelnék?

Azt hiszem azt is bölesen méltóztatik tudni, hogy a többi jegyző is csak éppen olyan szűk hatalmi körrel bír, mint z. csáktornyai; egyik sem hatalmasabb a másiknál még a tekintes szerkesztő ur kedvéért sem.

Mily szép és magasatos szerepet vállalt tekintetes szerkesztő ur az élet színpadán: a „nemezis” szerepét! Jutalmaz és büntet; felmagasztal és leicainyel; megment és bűnhődésbe taszít. Csak azt bámuljuk, hogy amig tekintetes szerkesztő ur hirlapírói székét el nem foglalta, mielőtt áldásos működését megkezdte a vármegye közigazgatása a bűnök s hivatalos visszaélések fertőjébe el nem süllyedt; talán láthatatlanul örködött felettük?

Mily érdekes lenne, ha az ártatlanul üldözött tekintetes szerkesztő ur által megmentett jegyzők sora elvonulna előttünk vagy legalább tudhatnánk, kik azok?

De nem kevésbé lenne érdekes azok számát is tudni, akiket habár, hála az igazi nemezisnek,

komoly következmény nélkül — tekintességed vas szorgalmával beszerzett torz információk alapján 40 fokos vakmerőséggel mrghurcolni, pellengérré állítani igyekezett.

Ezeket összevetve, hű bírálatot adhatnánk arról, hogy hogyan méltóztatik játszani a „nemezis” szerepét, hogy t. i. a nemezis játéka a közügyet, közérdeket igazán szolgálja-e, avagy csak a piaci közönségnek való szellemi bukfacekkel s tiszokádással cifrázott komédiás mesterség?

Ne méltóztatásék rossz néven venni, hogy még tekintetes Szerkesztő ur nyilvános működése is képezheti nyilvános megbíralás tárgyát. Aki magasan áll, azt messziről is sokan látják; — a nagy hangra messziről figyelmesek lesznek, — aki itél az megítéltetik!

Ami a keszthelyi jegyzői gyűlésnek a tekintetes Szerkesztő urat is érdeklő tárgyát illeti, azt bizzuk csak a jegyző urakra; sokkal jobban megfogják gondolni, hogy mit teendünek, mint Szerkesztő ur véli; nem kell azoknak száraz dajka.

Azon tiszteletteljes kijelentéssel zárom soraimat, hogy további hirlapi polemiaira sem kedvem, sem időm; csak éppen hivatkozott vármegyénket tengelyéből kiforgató jeles közleménye keltett bennem oly derült hangulatot, hogy még válasz adásra volt kedvem?

Csáktornya, 1911. évi augusztus hó 17.

Magkülönböztetett tisztelettel:

DÉNES BÉLA s. k.

Csáktornya nagyközség közig. jegyzője.

II.

A „Zala” című lap ez évi 184. számában foglalt „A jegyző ur magánügye” felírást viselő s a saját ügyét szépitő kirohanásra, itt csak annyit jegyzek meg, hogy a Zalának hivatalos lapul leendő elfogadása iránt nem a jegyzők részéről jött indítvány lett téve, hanem a „Zala” kérvényezte ezt írásbeli kérvényben, mit Nagy Samu szerkesztő szemem láttára adott be az előknek. A határozat nem az volt, hogy az ügyet egyelőre levették a napirendről s más alkalommal foguak (t. i. a megyei jegyzőgyűlet) felette határozni, hanem a kérvény véglegesen és kereken el lett utasítva.

Ami pedig a közleményből rám vonatkozik, ki kell jelentenem, hogy Samu legyen, ha arra válaszolni érdemesnek tartom, mert ez jó ízlésem ellen való volna.

Tapolca, 1911. évi augusztus 16.

HORVÁTH JENŐ s. k.

főjegyző.

2—3 középiskolát végzett jó házból való fiu

GYAKORNOKNAK

Jó fizetéssel azonnal felvétetik

Ifju Wajdits József

könyv és papírkereskedésében.

Nagykanizsa, Deák-tér 1.

Hogy mersz nekem más egyebet

hozni, mint a kipróbált

„OTTOMAN”

cigarettapapírt vagy hüvelyt!

Magyarázat

arról, hogy miért éppen a SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPANNAL lehet a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:

1. A SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPAN az összes szappanok között a legjobb.
 2. Kiadósága folytán a legolcsóbb is egyuttal.
 3. Tiszta voltáért 25.000 koronával szavatolnak.
 4. Rendkívül enyhe és konzerválja a szöveteket.
 5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
 6. Hideg vízben is nagyszerűen lehet vele mosni és meggátolja a szövetek szűkülését és összenyomását.
 7. A SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPANNAL való egyszeri átsimítás megfelel más szappannal való 3-4 szeri átsimításnak.
 8. A SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPAN használata által időt, fáradságot és pénzt takaríthatunk meg.
 9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
 10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használatának fel.
 11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
 12. Ezen szappan tökéletesítésénél folytonosan dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak.
- Míndez az „ASSZONYDICSÉRET” mosó kivonatra is érvényes.

Hirdetmény!

A ki pénz! időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyi „Asszonydicséret” mosó kivonatot teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát éjjel át áztatjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha SCHICHT-SZAPPANT, SZARVAS védjegyűt használunk. Mert minden tisztáltságot már feloldott az „Asszonydicséret” mosó kivonattal és most már csak a szükséges, hogy ezen feloldott szenny a SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPAN habja által lekötessék. Minden fáradságos dörögölés és zörömpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleevődött foltokat úgy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mindkét oldalán SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPANNAL bekenjük és azután összegöngyölve, egy óra hosszáig állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, a melyben a ruhát főzzük, kevés SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPANT vagy „ASSZONYDICSÉRET” mosó kivonatot teszünk, az nagyon célszerű. Igen fontos, hogy a ruhát bőséges vízben többször gondosan kiöblítsük, a míg az összes SCHICHT-SZARVAS MOSOSZAPPAN által feloldott szennyrészecskék el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

Értesítés!

Alulírott könyvkereskedők a nagykanizsai összes tanintézetekben használt tankönyvekből teljes raktárt tartanak és ezeket rendes bolti árak mellett árusítják. A Magyarországi Könyvkereskedők Egyesülete szabályainak magukat teljesen alávetik, mely szerint sem ajándék sem kedvezmény nem adható. Tankönyvbekötések ára darabonként 50 fillér. Üzletnyitás reggel 1/2, 8 és délután 1/2, 2 órakor.

Teljes tisztelettel

Fischel Fülöp Fia, Mair József,
Ifj. Wajdits József
nagykanizsai könyvkereskedők.

Liniz 1909. aranyérem; legnagyobb kifizetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU
Képviseleje:
Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkerekes és helyhez kötött telített és szabadalmazott
**túlhevített gőzzel
működő lokomobilok**

WOLF eredeti szerkezete 10-800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei.

Összegyártás 700 000 lóerőn felül

A Zalai Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatala

Deák-tér 1. sz. alatt van.

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamiltástól!

Óvakodjunk a hamiltástól!

4100 Valódi

védjegyű.

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforvas
mütrágya!

Csak akkor
ilyen
van és
ólmazár

valódi ha
zsákban
eredeti
van rajta.

Hamiltástól
szigorúan
tartózkodjunk.

Minden zsák
tartalomjel-
zéssel van
ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomaspfahlfabrik Berlin,
vezérképviseleje
BUDAPEST VI., Andrássy-ut 49.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó
árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Képviselelő és raktár Melis és Pintér
Szombathely.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 192. — Hirdetések díjazásá szerint.

Tanárok és tanarak.

Sietünk kijelenteni, hogy mind a tanárok mind a tanarak elnevezés alatt nem csak a középiskolai, hanem a népiskolai katedrák urait is értjük. De azt is megjegyezzük, hogy semmiféle speciális személyi, vagy tárgyi epizód, vagy incidens nem szülte ezt a cikket, hanem csupán csak az az általános érdeklődés, mely a politikai világot is a tanárfrakció felé fordította.

Sajnáljuk, hogy csak ritkán fordul ez az érdeklődés a tanügyi munkásai felé. Rendesen, ha valami tanügyi botrány veri fel a sajtó berkeit akkor felzúdul a közönség és feljajdulnak a szülők és ráterítik a vizes lepedőt a kultúra napszámaira csak úgy mint a kultúra előkelőségeire. Na meg rendszeren kétszer az évben jönnek a sablonos a „kapunyitáskor” meg a „kapuzáráskor”.

Őszinte kapcsolat, a szeretet kapcsolata azonban valljuk meg őszintén, az iskolába járó tanulók szülei közt vajmi lazán van. Érdemes ezzel a jelenséggel foglalkozni mind szülők és gyermekek szempontjából.

Rousseau a nagy nevelő, azt mondta: „Gyermekeidet, vagy magad tanítad, vagy jó barátod.” Ezzel meg van adva az irány mely felé a tanárfrakció törekedjék. A szív, a szeretet, a tanítvány iránt érzett őszinte barátság az az út, melyen a tanítónak halad-

nia kell, ha azt akarja, hogy az őt követő gyermek utja ne legyen tövissel, görönggyel megrakva, amelynek legyőzésében néha a fiatal, kitartásra meg nem edzett lábak megbotlanak, és néha egy revolverlövéssel segítik át magukat az áthidalhatatlannak vélt élet-körlátón.

A tanítvány lelkében, ha az iskolákat már rég elhagyta, tanítói iránt két érzelem marad meg: vagy a szeretet, vagy a gyűlölet. Egy tanár azért nem akart résztvenni tanítványainak 10 éves találkozásán, mert az öreg gyerekek azzal traktálták, hogy hogyan esalták meg mindenféle fiússzal, mikor iskolába jártak. Ennek a tanárnak a nevelő hatása nem igen nemesítette az ifjú lelket. Egy másik tanító híres doktorrá lett tanítványával találkozott egyszer itt, ebben a mi városunkban. „Hát megismert? — kérdi a tanító az elegáns urat, kit 25 éve nem látott. — „Hogyna jól emlékszem azokra a fejbevágásokra, amelyben részem volt.” Szomorúan mondta a tanító: „És csak ezekről a fejbevágásokról emlékszik rám? Aztán ott hagyta „a szeretett tanítványt”.

Ezeket a példákat azért idéztük, mert rá akartunk mutatni, hogy a névnap és születésnap dikiók mögött mit az osztály nevében a legjobb diák elmond a tanítónak keserű érzelmek lappanganak sokszor az ifjú lelkében.

A tanítvány szeretetére pedig szüksége van a tanítónak csak úgy, mint a vegetációnak a napsugárra. És a szeretet lehet általánossá a nagy közönségben és ez a szeretet emeli fel a tanítót mindazok szemében is akiktől sorsuk függ, mert így szerzik meg az általános megbecsülést.

Akik nem ilyenek, akik nem erre törekednek, azokat a sivár lelkű tanítókat, vagy tanárokat nevezi a közvélemény gunyos lebecsüléssel tanaraknak.

Beleestünk tehát magunk is a tanév eleji sablontémába és a kapunyitásra fordítjuk olvasóink figyelmét, hol a sok ezer tanuló levonul fogékony lelkével. Adja Isten, hogy ne tanarak, hanem tanárok fogadják ott gyermekeinket.

Nagykanizsai sportegylet.

Városunk kulturálete egy lépéssel ismét előbbre jutott. Nem szégyeljük bevallani, — hiszen nyílt titok — hogy Nagykanizsa kulturális élete — legalábbis — nagyon elmaradott. Pedig — és ezt büszkén mondhatjuk — a vidéki városokban nem igen találunk olyan művelt, megérett és a kultúra iránt oly fogékony közönséget, mint városunk közönsége. Bátran mondhatjuk, hogy Nagykanizsa kulturájának fejlődésében egészséges fordulat állott be. Oly intézmény alakult, mely nem csak Kanizsán, de az egész vármegyében legelső és egyetlen a maga nemében.

Mindenki előtt ismeretes tény, hogy Nagy-

Le a kalappal!

— Egy kis kultur történet. —

Régen volt olyan forrongó a világ, mint manapság. Meggyökeresedett elméletek recsegnie, ropogni kezdenek, örök időre erősnek hitt alkotások talpszatából ki-kel huznak egy-egy téglát és a részen amely így keletkezett, tovább folyik a lazítás munkája. Egy új világ van készülőben, új szokásokkal, új jelszavakkal, új reüssel. Nyug minden, ami régi, akár nagy dolog, akár csak társadalmi szokás jelentéktelen, vagy jelentéktelennek látszó részletkérdés. A sokféle reform között időnként felüti fejét az, amely hadat üzen a le a kalappal! jelszónak. A minap írták az újságok, hogy kultúrdön ismét liga alakult a kalappal való köszönés ellen. Ki tudja, a köszönés új módjára törekvők talán férfiu méltóságukat érzik megsértve, látván, hogy téli hidegben, nyári hőségben le kell venniök kalapjukat, holott a hölgyek egy kedves mosollyal, bájos fejbiccentéssel tesznek eleget a köszönés udvariasságának. A megokolás, mely a reformot hirdeti, ezt ugyan eltágadja és egészségi szempontokkal vonul harcba a kalap levevése ellen,

ezt állítva például, hogy télen a kalap levevése nemcsak kényelmetlen és fárasztó, hanem káros az egészségre is. Mi kerüljön a helyére, a Kossuth Lajos-utcában például a kalappal való köszönés helyett hogyan mutassa ki a gavallér hódolatát, arra nézve még nincs megállapodás. Az egyik reformátor azt hirdeti, hogy elég lesz a katonás szalutálás; a másik azt is fölöslegesnek tartja és beéri a barátságos fejbiccentéssel is. A harmadik mindkét formát tulzott udvariasságnak véli és azt javasolja, hogy a szembetalálkozók és egymást üdvözölni óhajtják, valami barátságos, kedves, pajkos szót kiáltanak egymásnak. Forr e nagy reformátorok agyában a gondolat, annak bizonyítékául, hogy ezeknek az uraknak nem sok dolguk, vagy nagyon jó dolguk van. Az emberiség történetében ez a kérdés mégis csak alárendelt jelentőségű a világot mozgató nagy eszmék mellett, de azért ennek is meg van a története, különfélesége a népek szerint.

XIV. Lajos udvarában különböző formái voltak a kalappal való köszönésnek, aminthogy az etiket legapropókeosabb részleteinek ez a királyi udvar volt a magas iskolája. Minden urnak minden hölgy előtt le kellett vennie a kalapját. XIV. Lajos maga

minden szobalányának is előre köszönt. Ha valamely hölgynek kezét nyújtott a férfi, előbb keztyűt kellett huznia és arra kellett ügyelnie, hogy a közfogáskor a hölgy keze kerüljön felül. A köszönés változott alkalom szerint és a szerint, hogy kivel került szembe az ember. A meghajlásnak egész skálája volt. Az egyszerű fejbiccentéstől egész a térd mély meghajlításig. Az udvari hölgyek köszönése is igen finom eltérésekben bővelkedett. És ha a szalonba lépett az ember, igen nagy mesterség volt a jelenlevők mindegyikét az őt megillető külön köszönéssel üdvözölni.

Egyáltalán régen te fontosabbnak tartották az illendő köszönést, mint ma. A középkorban igazán ez volt a jelszó: le a kalappal! A kalaplevevése akkor az a szimbolikus jelentősége volt, hogy a köszönő elismeri a másiknak nagyobb rangját. Később ez a jelentőség elveszett és a kalap levevése pusztán udvariasság lett. De azóta is tartotta és tartja magát következetesen. Fehérhaju vagy már semmihaju bácsik is leveszik kalapjukat, ha köszönnek a csitri leányoknak és ma még úgy áll a dolog, hogy nevetelennek tartják azt, aki nem veszi le a

kanizsa Ifjúságképző Egyesület újjáalakítása várakozáson felül sikerült. Ennek érdeme jó részt Dobrovits Milán diszelnök nevéhez fűződik. Az ő agilitása azonban nem elégedett meg az egyesület régi kereteivel, hanem sportszerető tagjainak ajánlatára egy sportegylet alapításához fogott.

Az Ifjúságképző, illusztris diszelnöke vezetése alatt egy előkészítő bizottságot küldött ki, melynek feladata, hogy a sportegylet alapításának munkálatait eszközölje. Az előkészítő bizottság azonnal munkába fogott és oly gyorsan haladt, hogy ma már az egész terv készen áll.

Versenypályának legalkalmasabbnak találta a bizottság a kiskanizsai országot jobboldalán, a két csatorna között elterülő 12 hold területet. A polgármester, kinek ez ügyben tanúsított jóakarát örömmel látjuk, kilátásba helyezte a kért területet. Ezek után már ki is dolgozta a bizottság a pálya tervezetét, mely nagyjában a következő:

Minthogy 95—100 méter hosszú és 45—50 méter széles football-pálya, melyet a futópálya vesz körül. A futópályát kerékpárkörtűt övezi. Ezekon kívül 4—6 teniszpályát építenek. A tribün, mely 5—6 ezer személy számára lesz építve, a nyugoti részen terül el. Egy helybeli vállalat pedig közvetlenül a versenytér mellett egy nagyszabású fürdőtelep létesítését tervezi.

Az atlétika gyakorlására az ujjonnan épült Rozgonyi-utcai elemi iskola tornatermének átengedését az illetékes faktorok már biztosították. Szeptember második felében az atlétikai gyakorlatok már megkezdődnek.

A sportegyletnek egy a címe, mint az alapszabályba meg van már állapítva.

Az Ifjúságképző legközelebb (jövő hó elején) tartandó közgyűlésén „Ifjúsági Kör” nevet vesz fel, a sportegylet tehát már most is „Ifjúsági Kör Sport Egylete” (I. K. S. E.) néven fog szerepelni.

A Nagykanizsán eddig teljesen negligált sport élet új mozgalmas aerája van tehát készülében. Meg vagyunk róla győződve, hogy közönségünk azzal a színpatiával fogja a sporegyletűt ténykedéseit felkarolni, aminőt ilyen intelligens várostól méltán elvárhatunk. **B. Gy.**

SZIVES FIGYELMÉBE!

Lapunk mai száma technikai akadályok miatt késett, miért ezután a t. előfizetőink szives elnézését kérjük.

kalapját. De a reformot követő e régi szokásnak hadat üzentek és a maguk új eszméit akarják a helyére ültetni.

Kinek van igazsága? A megszokott formát követőknek, vagy azoknak, akik újra áhitoznak? Igaz-e, hogy az ember testi épisége és egészsége egyre sürgettebb követeli ezt a reformot is? Mindezt nem akarjuk bíráltni, tegyen mindenki úgy ahogy jónak látja és csatlakozzék ahhoz a párthoz, amelynek okoskodása, érveit is jobban meggyőzi. Csak arra az egyre akarunk rámutatni, hogy a világ nagyszerűségében, a természet fonségeességében és az emberiség történetében igazán semmisenek látszó e kérdés fölvetése új támadás a francia forradalom után életre kelt finom udvarias óriás érintkezés megdöntésére. A mi szemünkkel nézve ebben az érintkezésben sok volt a nevelés, de az emberek lelkiéletének szelidítésére a társas együttlét kellemesebbé tételére bizonyára nagy hatásuk volt. A világ nem fog összedűlni, ha eltűnik a köszönés mai módja is és késégtelenül hamar megszokottá válik az új forms. Ha ugyan így lesz. Mert egyelőre és jó sokáig még ez marad a jelző: le a kalappal!

HIREK.

Három óra . . .

Három óra . . .
Piros hajnal surran —
Én még ilyenkor is úgy szeretek
Csatangolni magam: —
Hej! . . . vagyunk ily néhányan,
Kik most térünk nyugvóra . . .
Három óra . . . három óra . . .

Három óra . . .
A fecske már dalol —
Valaki meg gyászba' virraszt értem
Köny közt vár valahol:
Hej! . . . Mért nem is adtam
Egykor a jó szóra? . . .
Három óra . . . három óra . . .

Három óra . . .
Bus fuvalom támad —
Fájva érzem s bánva-bánom én sok
Átsirt éjszakámat: —
Hajnal . . . hajnal . . . ments meg!
Vezess egyszer jóra! . . .
Három óra . . . három óra . . .

Három óra . . .
Távol vonat rohog —
Elhal a häng a lassan elborulnak
A fényes hajnalok: —
Hej! . . . Szomorú vagyok már
Alkony imádója . . .
Három óra . . . három óra . . .

Három óra . . .
Piros hajnal surrau —
Én még ilyenkor is úgy szeretek
Csatangolni magam: —
Hej vagyunk ily néhányan —
Ki is tehet róla? . . .
Három óra . . . három óra . . .

Tóssy J.

Mona Liza.

A francia nemzet és a festők, hamut hintenek a fejükre abbéli gyászukban, hogy elveszett a Mona Liza. A kanizsaiak vesztesége nem elviselhetetlen, mert a mi városunk lakói a Mona Lizát nem ismerték. Ha a Liza kínálta volna magát, miként az utazó a portékát, városszerte ismeretes lett volna; de valamely festői remekmű, melyet egy bizonyos Leonardó da Vinci rég elhunyt alapember festett, akinek élő rokona Kanizsán nincs, nagy emóciót nálunk nem keltethet. Ha megismernék azt a tiltott viszonyt, melyben Leonardó mester a szép Lizával élt, még felkelhetné érdeklődésünket. De Liza elvitte a sirba összes titkait. Miként a levélszekrénybe dobott levelek tartalmát nem ösmérjük, úgy nem ösmérjük Liza belső életét. Az arca a képen sokat árul el, csak hogy mi Kanizsaiak abban nem tudunk olvasni. Azért hiába sopánkodnak a snobok. Mona Liza nem érdekel bennünket, mert a hivatalban bejelentve nincs.

— Jubileumi meghívó. A helybeli Ipartestület a következő meghívót bocsátotta ki: A nagykanizsai Ipartestület 25 éves fennállásának megünneplése alkalmából 1911. év szeptember 17-én a város háza disztermében Jubiláris Diszközgyűlést tart és este fél 9 órakor a „Polgári Egylet” emeleti termében zártkörű Táncmulatságot rendez, melyre t. címet és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőbizottság nevében Dr. Bentzik Ferencné zászlóánya. Vécsey Zsigmond polgármester, védnök, Eperjesy Gábor tkp. tisztviselő, Samu József ipt. elnök, Dobrovics Milán v. orsz. képvis., Halvax Frigyes kamarai alelnök, elnökök, Schweitzer József, Krausz Jakab, Miltényi Gyula alelnökök, Boros János, Muraközy Lajos titkárok.

— Jubileum baráti körben. Szabó István állemi elemi iskolai igazgató 25 éves működésének határkörét egy kis baráti ováció jelölte meg. A ki ismeri Szabó István igazgatót, annak nem kell az ő egyéni jelességeit felfedeznünk. Aki nem ismeri annak megmondhatjuk, hogy kevés olyan egyenes uton járó, komoly törekvő, munkás, pontos tanítói igazgató és ember van a tanítói körben, mint ő. Szabó István Kiskanizsán igazgató. Az működése nem egyenértékű a sablonos igazgatói teendővel, aki csak felfelé meg lefelé adminisztrál. Aki járt Kiskanizsán és látja, hogyan süvegei Szabó igazgatót a polgárság, aki hallotta, hogy mily becsüléssel és tisztelettel beszél róla az egész falu (bocsánat e kitévelért, de a helyzet teszi azá) azt tapasztalhatta, hogy nemcsak igazgatói, de nemesen felfogott néptanítói működését honorálja a nép őszintén megnyilatkozó szeretettel. Azért szívesen emlékezünk meg arról a szűk körben megült baráti jubileumról, melyet régebbi kartársai tartott tiszteletére. Érdemes működését Kovács Miklós tanító méltatta azzal a szeretettel, amellyel őt mint kartársat mindenkor környezték. Szabó igazgató a nem várt ünneplést meglepetéssel és kérte kartársainak további barátságát. A magunk részéről is csatlakozunk az ünneplőkhöz és kíváujuk, hogy Szabó István igazgatónak Kiskanizsára kiterjedő oktató és nevelő hatása még nagyon soká érvényesüljön.

— Szobor leleplezés. Vasárnap, e hó 3-án d. e. 11 órakor leplezi le Kaposvár városa Kossuth Lajosnak szobrát fényes ünnepség keretében. Németh István Kaposvár város polgármestere sajátkezű aláírásával ellátott meghívóval hívta meg Nagykanizsa város polgárságát.

— Beírások. A helybeli róm. kath. főgimnáziumban a tanulók beírás az 1911/12. tanévre szeptember 1. 2. és 4. napjain történik. mindenkor d. e. 9—1/2 12 és d. n. 3—5 óráig. Az első osztályba jelentkező tanulók hozzák magukkal az elemi osztály elvégzéséről szóló bizonyítványt, a születési anyakönyvi kivonatot és az nraoltási bizonyítványt, a II—VIII. osztályba jelentkezők pedig az előző osztály bizonyítványát. Azon tanulók, kik más intézetből lépnek be az elhagyott iskola összes bizonyítványait és a születési anyakönyvi kivonatot tartoznak bemutatni. A beírás alkalmával fizet minden tanuló 10.30 K beíratási és 50 K tandíjat, a helybeli izraeliták 4 K, a vidékiek pedig 8 K vallás tanítási díjat. A tandíj két részletben is fizethető, de arra a városi tanács ad engedélyt. A tandíjnak két részletben való fizetését kéri bélyegtelen folyószámla nyitandók be, az első részletet — 25 koronát — mindenesetre a beírás alkalmával kell befizetni.

A helybeli izraelita elemi fin és leányiskolában a beírások szeptember 1. 4. és 5. napján délelőtt 9—12 órakor eszközöltetnek. Az első osztályba oly tanulók vétetnek fel, kik anyakönyvi kivonattal igazolják, hogy legalább 5 és fél évesek és kiken az oltás sikeresen eszközöltetett. A 2. 3. 4. osztályosok múlt évi bizonyítványukkal jelenjenek meg.

A helybeli felső kereskedelmi iskolában a tanulók felvétele szeptember 1. 4. és 5. napjain délután 3—5 órákor eszközöltetik. Az alsó osztályba azon tanulók vétetnek fel, kik a gimnázium-, real- vagy polgári iskola 4-ik osztályát sikerrel végezték. A középső és felső osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik az alsó illetve a középső osztályt sikerrel végezték. Ujjonnan belépő tanulók születési bizonyítványt tartoznak felmutatni. Az írásbeli érettségi vizsgálatokat szeptember 1—7. napjain az írásbeli osztály magánvizsgálatokat szeptember 15-én tartják meg.

A kereskedő tanonciskolában a javító vizsgálatok szeptember 5-én délután 5 órákor tartatnak meg, a tanulók beiratása szeptember 6., 7. és 8-án délután 5—6 órákor eszközöltetik, melyre a tanulók múlt évi igazolási naplójukat elhozni tartoznak. A beírásnál az évi tandíj 8 korona lefizetendő. Az előadások 11-én kezdődnek. Az igazgatóság figyelemzeti a főnököket, hogy tanoncikat a kitűzött időben annál inkább teirassák, mert az ellenkező esetben az 1884. évi XVII. t.-c. értelmében 40—400 korona bírsággal büntethetők. A beírás kötelezettsége a próbaidőre is szól.

A női kereskedelmi tanfolyamban a tanulók beírása szeptember 1., 4. és 5. napjának délelőtt 9—12 órákor eszközöltetik, melyen az eddig jelentkezettek is születési és iskolai bizonyítványukkal ellátva tartoznak megjelenni.

A nagykanizsai m. kir. áll. elemi népiskolánál az 1911-12. iskolai évről a beírások szeptember 1-től szept. 9-ig lesznek; még pedig délelőtt 9 órától 11 óráig, délután 2 órától 4-ig, vasár és ünnepnapok kivételével. Az I. és II. körzeti tanulók a Zrinyi Miklós utcai iskola, a III. körzeti tanulók a kiskanizsai templomtéri iskola helyiségében irathatók be. A beíratási és értesítői díj minden tanulóra nézve kivétel nélkül 1 korona. Minden tanuló annak az igazgatói körzethez megfelelő iskolába köteles beírkozni, ahol a beíratkozáskor lakik. Az előadások szeptember 14-én kezdődnek. A r. kath. növendékek szept. 9-én reggel 9 órákor misehallgatással kezdik meg az új iskolai évet.

Az iparos tanulók beírása az egész évi tanfolyamban szeptember 1—12-ig, a téli tanfolyamban pedig október 15—18-ig történik a közp. áll. elemi népiskola B) IV. főosztályában, kőnapokon 6—8-ig, vasár és ünnepnapokon d. e. 9—12-ig. Az iparos-tanulók kötelesek a beírásnál születési bizonyítványukat és tanonszerződésüket bemutatni; a 4 kor. 30 fill. tandíjat és az ipari szótárra 20 fillért fizetni, vagy a városi tanácsához intézett tandíj-elfogadás iránti kérvényüket az igazgatónak beadni.

A választói reform érdekében. A m. kir. központi statisztikai hivatal arról értesített, hogy a választói reform céljára szolgáló statisztikai munkálat befejezését, illetőleg a statisztikai hivatalnak erre való törekvését nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a városok polgármesterei, továbbá a községi és körjegyzők a hiányok és hibák pótlása illetve javítása végett kiküldött népszámlálási anyagot nem az úgy fontosságához mért gyorsasággal kezelik s azt néha két-háromszori sürgötés dacára sem küldik vissza, sőt némelyik hónapokra terjedő halasztást kér, míg egy nagy rész még csak nem is válaszol a hivatal megkeresésére és sürgötéseire. A belügyminiszter ezért felhívja sürgősen az alispánt, hogy ére-

lyesen utasítsa a r. t. városok polgármestereit, valamint a községi- és körjegyzőket arra, hogy a m. k. Központi Statisztikai hivataltól népszámlálási ügyben hozzájuk érkezett vagy ezután érkező megkereséseknek haladéktalanul s a statisztikai hivatal által megszabott határidő alatt tegyenek eleget.

Football mérkőzés a katonaréten. Vasárnap e hó 3-án tartja az I. K. S. F. reprezentatív csapata az I. K. S. E. ifjúsági csapatával, második barátságos football mérkőzését. Már az első mérkőzés alkalmával oly nagyszámú közönség gyűlt egybe, hogy a rendezőség kívánatosnak tartotta a közönség elhelyezéséről gondoskodni. Így tehát a vasárnapi mérkőzésnek fényes siker jósolhatunk. A mérk. fél 5 órákor kezdődik a katonai gyakorló téren. Bíró: Bognár Zs.

A Polgári Egylet tekeversenye. Szeptember 2-án, szombaton d. u. 5 órákor a „Polgári Egylet házi-tekeversenyt rendez, melyen a győztes értékes ajándékba részesül.

A kecskeméti reform jogakadémia az 1911/1912. tanév első felére a beíratások és az előadó tanároknál fogantatosítandó beíratások, ugyszintén a tanév kezdetére tartozó vizsgálatok szeptember 1—15-ig; az utólagos colloquiumok pedig szeptember 1—7-ig tartatnak. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 15-én, az akadémiai előadások 16-án veszik kezdetüket; ezentul a joghallgatók felvétele csak folyamodás útján, a késedelem alapos okának igazolása mellett történhetik; az utólagos felvételre október 14-ig az igazgatótanács elnöke adhat engedélyt. Tápitüntetési díj havonként 22 kor. Tápitüntetési ösztöndíj iránti kérvények a jogakadémia igazgatóságához augusztus hó 25-ig nyújthatók be. A kecskeméti földrengésre való tekintettel szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a földrengés a jogakadémia egyemeletes masszív épületében — eltekintve kisebb vakolatredésektől — kárt ugyszólván nem okozott, úgy, hogy ezen idő szerint semmi sem akadályozza a beíratások és előadások rendes időben való megkezdését. Kecskemét, 1911. augusztus hó 1. Az igazgatóság.

Természet csodáitán sehohsem nyilatkozhat meg oly meghapó módon, mint Pöstyénben, a híres iszapfürdőn. A páratlan gyógyerejű források oly rendkívüli bőségben fakadnak itt fel, hogy nagyobb részt a szomszédos Vág folyóba árad, úgy hogy a ponton a víz télen nyáron gőzölög. Mintka csak figyelmessé akarna tenni bennünket a természet erte csodás erejű termékére, melynek ezer és ezer reumás, köszvényes beteg köszönni gyógyulását.

Rendkívül életrelvő, kipróbált, modern intézményt ajánlunk tisztelt olvasóink szives figyelmébe a Budapest VIII. Főherceg Sándor-utca 30-ik száma alatt fennálló Magyar Otthon panzióban. Évek óta általános és kedvelt, pompásan bevált, család szálló ez, ahol mérsékelt napi áron, (mindössze három koronáért is és fokozatosan feljebb) teljes ellátáshoz és lakáshoz, szépen butorozott külön bejárattal szobákhoz lehet jutni. Vidékieknek, kik rövi, debb-hosszabb időt kívánnak a fővárosban tölténi, szórakozás vagy üzleti ügyek intézése végett, a Magyar Otthon barátságos hajlékaiban nyugalmasan berendezkedhetnek. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak és más hivatásúknak még kivételesebb kedvezmény jár ki. Iskolák vakációk, tanulmányi kirándulásai számára egyenesen megbecsülhetetlen a Magyar Otthon! Villamos világítás! Tűkrés szekrények! Iszapfürdővel is rendelkezik.

Azért telnek meg a nagy fürdők ezernyi ezer magyar beteggel, mert a magyar ember még mindig keveset törődik a gyomrával. A nagy nyugati államokban már rég tisztában vannak azzal, hogy a valódi Ferencz József-keserűvizet mindig a háznál kell tartani s ha bármily csakély indispozíciót éreznek a gyomorban, vagy a belekben, azonnal előveszik ezt a megbecsülhetetlen, szuverén gyógyszert és reggelenkint egy fél boros pohárnyit megiszznak. A „Ferencz József“-viz gyomor és a belek működését csakhamar helyreállítja. Magyarországon is sokkal kevesebb gyomorhajos volna és a nagy fürdők is kevesebb haugzanának a magyar szótól, ha itt is követnék a művelt nyugot példáját.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátaink és ismerőseinknek, kik szeretett jó anyánk végtisztessége alkalmával megjelenésükkel és részvét nyilvánításukkal fájdalmainkat enyhíteni iparkodtak, hálás köszönetét nyilvánítja a

Bátz család.

2—3 középiskolát végzett jó házból való fiu

GYAKORNOKNAK

Jó fizetéssel azonnal felvétetik

Ifju Wajdits József

könyv és papirkereskedésében.

Nagykanizsa, Deák-tér 1.

ELSÓRANGU GYÓGYFÜRDŐ

LIPIK SZLAUVONIA

ALKALMAS, SÓS, JÓDOS VÍZEN
Rádióaktív források 64 források

BIZTOSAN GYÓGYIT

rheumát, fehérség, anyagcsere-zavarok, cukorbetegség, alkalmi bajokat, gyermekek, kórház, csonttöréseket és izületgyógyászat.

Idény egész éven át! Kívánatra prospektus ingyen!

Hogy mersz nekem más egyebet

hozni, mint a **kipróbált**

„OTTOMAN”

cigarettapapírt vagy hüvelyt!

Értesítés!

Alulírott könyvkereskedők a nagykanizsai összes tanintézetekben használt tankönyvekből teljes iaktárt tartanak és ezeket rendes bolti árak mellett árúsítják. A Magyarországi Könyvkereskedők Egyesülete szabályainak magukat teljesen alávetik, mely szerint sem ajándék sem kedvezmény nem adható. Tankönyvbekötések ára darabonként 50 fillér. Üzletnyitás reggel $\frac{1}{2}$ 8 és délután $\frac{1}{2}$ 2 órákor.

Teljes tisztelettel

Fischel Fülöp Fia,

Mair József,

Ifj. Wajdits József

nagykanizsai könyvkereskedők.

18684/1911.

HIRDETMÉNY.

Nagykanizsa r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy Nagykanizsa r. t. város 1910. évi zárószámadatai és pedig:

1. A városi házipénztár,
2. a r. kath. temető kápolna,
3. a r. kath. temető,
4. a városi kongóút,
5. a pécs—varasdi uttest,
6. a katonatartás,
7. a Szent János egyház,
8. a közmunka,
9. a nagyközsön,
10. az előfogati díjak.
11. az ebadó.
12. nyugdíj,
13. az alapok számadásai elkészültek azok a v. számvevőségnél f. évi szeptember 1-től 15-ig bezárólag közzémlére kitűve vannak, mely időközben azok a hivatalos órák alatt bárki által betekintheők és a netáni észrevételek megtehetőek.

A városi tanács.

Nagykanizsán, 1911. augusztus hó 25-én.

Vécsey Zsigmond s. k.
polgármester.

Kőnes
gyógyforrás

VARASD-TÖPLITZ Horvát-ország.

Vasut-, posta-, telefon- és távirda-állomás

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hírneves radioactiv tartalmu kőnes hőforrás + 58°. — Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél ivókurák makacs torok-, gőg-, mell-, máj, gyomor es bélbántalmaknál.
Elektromos massaga. — Iszap-száncsavas és napfürdők.
Egész éven át nyitva. Modern kényelem. Uj szállodák. Me-sés környék. Katonazene. Prospektust ingyen küld a
fürdőigazgatóság.

Hogyan védjük magunkat GYOMORBAJ ELLEN?

Hogy mindazon bajokat, melyek az emberiséget a jelenkorban megfájdítják, eredményesen megelőzzük és azokkal erélyesen szembeálljunk, ajánlatos a

Dr. ENGEL-féle Nectár

jókori használat. — Mert

egy erős gyomor és jó emésztés képesik egy egészséges test alapját. Aki tehát egészségét legkedőbbi életkoráig meg akarja tartani, használja a kitünő hatása folytán előnyösen ismert

Dr. ENGEL-féle Nectárt.

Ezen Nectár, mely kitünően bevált gyökérből és jó borból van készítve, hatásos és gondos összetételű folytán az emésztésre különösen jótékonyan hat; hasonlóan, mint egy jó gyomorlikőr vagy gyomorbor és éppenséggel nincsenek káros következményei. Tehát Nectárt egészséges és beteg, kártékony hatás nélkül egyaránt ihat. Nectár mértékletes használatnál előnyösen hat az emésztésre és elősegíti a nedvképződést. Ezért ajánlatos a

Dr. ENGEL-féle Nectár

mindazoknak, akik jó gyomrot akarnak. Nectár elejét veszi a gyomorhurut, gyomorfájdalom, nehéz emésztés, vagy elnyálkásodásnak. Épenugy megakadályozza Nectár a székrekedést, szorítást, bélgörcs-fájdalmakat, szivdobogást, nyugodt alvást és étvágyat idéz elő és így meg menti az álmatlanságtól, kedélybetegségtől fejfájástól és ideges ellankadástól. A népek széles rétegeiben becsülik a Nectárt, mert vidámságot és életkedvet ad.

Nectár üvegekben 3 és 4 K-ért kapható Magyarországon összes gyógyszerárban. — Direct vásárolhatjuk Nagykanizsa, Kiskanizsa, Becsehely, Tótazentmárton, Nemesdéd, Nemesvid, Csáktany, Kiskomárom, B-szentgyörgy, Szentlászló, Tótfalu, Kerkaszentmiklós, Muraszterdahely, Csáktornya, Letenye, Kotor, Perlak, Vidovec, Alsódomboru, Légrad, Bükkösd, Murakeresztur, Ihárosberény, Böhönye, Balatonszentgyörgy, Apáti Keszthely stb. gyógyszerárban, ugy-szintén Magyarországon minden nagyobb és kisebb helyiségében lévő gyógyszerárban.

Óvakođjunk utánszaktóktól!

Kérjünk határozottan

Dr. ENGEL-féle Nectárt.

Nectár Nem titkos szer, alkátrészei: Sámos bor 300.0 borszesz 150.0 málna lé, 100.0 berkenyelé cse-resnyélé 200.0, csakoró virág 30.0, borokabogyó 30.0 úrmös 30.00, ánisz, örvény gyökér, encangyökér, kal-musgyökér, pipitár 10.00 — Ezen részek vagyitendő r

HIRDESSEN

A „ZALAI KÖZLÖNY“-BEN

SALVATOR

Gummi-
sarkak

Világ-
cikk

Utólérhetetlen
tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezetőképvisező: Hermann Hirsch, Wien, V/3